

KIRKOULLINEN

KALENTERI

VUODELLE

1904

SUHTOLAISELAINSTITUUTTI
MIGRATION INSTITUTE
INSTITUTION

PO BOX 115
FIN-00101 TURKU, FINLAND
www.migrationinstitute.fi

Rev. Alex William Koski
1850 West Lincoln Avenue, #13
El Centro, California 92243

Mrs. Rauha K. Koski
1850 West Lincoln Avenue, #13
El Centro, California 92243

Kirkollinen Kalenteri

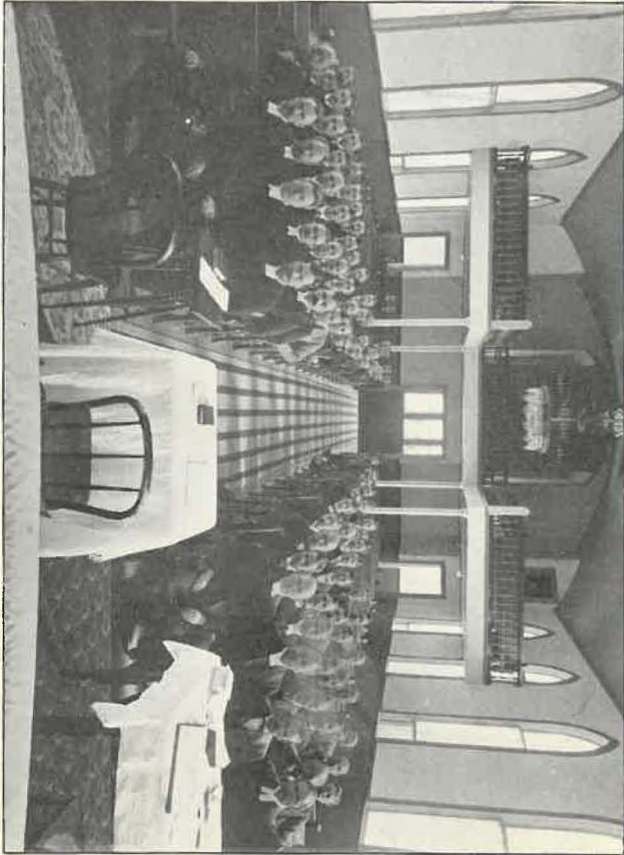
Vuodelle

1904

Hancockissa, Mich., 1903

Suomal.-Lut. Rastannusliikkeen kirjapainossa ja kustantana.

Suomi-Suonohin 14:stä Rittoisistontien euhdintat.

Alkulause.

Viime vuonna lähetimme ensimmäisen Kirkollisen Kalenterin matkaan, ja ilman erityisiä tyrkyttelemisiä se tuli loppuun myydyksi. Tämä antaa Kustannusliikkeelle rohkeutta julkaisemaan samallaisen Kalenterin tänäkin vuonna. Hintana on pantu, kustannuksista huolimatta, niin halvaksi, että se voisi päästä sitä helpommin jokaisen kirkollismielisen kansalaisen kottiin täällä vierasssa maassa kehotusta antamaan. Viime vuonna vielä tulot tuskin peittivät menoja, ja sen vuoksi on nyt tehty isompi painos, ja toivotaan asiaa harrastavien mielellään lemittävän kirjaa, ettei se pääsisi kirkkokuntamme Kustannusliikkeelle tuottamaan vahinkoa, vaan pikemmin viemään sitä vähän eteenpäin.

Kehotusta tarvitsee kirkollinen elämämme; asiat tarvitsevat selvityksiä. Monet ovat rakkaalla kirkolla taistellut; monet elinryhmykset sillä tärkeät, jopa polttavat. Näiden tulee tulla tutuksi kaikille, että kirkollismielinen kansa voisi elinvoimaisena ottaa osaa kristillisen seurakunnan kalliseen työhön; että se voisi myös sydamme-tään ottaa osaa niihin taisteluihin, joita kristillisellä kirkolla on tällä ajalla. Tärkeätä on erittäinkin, että ojenutaan mielen ja elämän puolesta waeltamaan oikeina Kristuksen opetuslapsina. Kuinka paljon tarvittaisiinkaan nyt viisasta ja toimellista voimien kokoamista jästä-

wällä tavalla Herran työhön! Suuri wika on kristillisen elämän alalla huolettomuus ja tuhlaawaisuus; ei olla tunnontarkkoja säilyttämään niitä hengellisiä lahjoja, joita Kristus meille antaa. Tässä on muutos, pikainen muutos tarpeen. Kristus sanoo: kootkaa murut, ettei mitään joutuisi hukkaan!

Tähän elämään, työhön ja wakaaseen taisteluun tahtoisi Kirkollinen Kalenterimme tänäkin vuonna erittäin siirtokansjamme kesken herättää innoitusta. Siunatkoon Herra siinä suhteessa heikon työmme, joka ei muuta tarkota kuin, että Hänen nimelleen olkoon kunnia!

Suomi-Opistolla, Hancockissa, Lokakuun 24 p. 1903.

J. K. N.

Merkkien ja lyhennysten selityksiä.

☉ Uusi kuu. ☽ Ensimmäinen neljännes. ☽ Täysi kuu. ☾ Viimeinen neljännes. a. aamulla, i. illalla. 9 46 a. on luettava: kuu syntyy kello yhdeksän ja neljäkymmentäkuusi minuuttia aamulla.) kuuluu edelliseen päivään. (kuuluu seuraavaan päivään. Tässä kalenterissa owat kuun vaiheet määrätty sentraali- eli keskus-ajan mukaan (sentraali-meridiaani kulkee New Orleansin kaupungin kautta sekä länsipuolella Chicagoo, noin 10½ minuutin päässä). Idän valtioissa on kellon määrä tuntia aikaisempi; Wuoriston aika on 1 tunnin ja Tyhnen valtameren aika 2 tuntia myöhempi keskusaitaa.

Pimenemiset:

Wuonna 1904 tapahtuu 2 auringon, waan ei yhtään kuunpimenemistä. Näistä tapahtuu ensimmäinen, joka on renkaanmuotoinen, 17 p:nä Maaliskuuta ja tulee näkywiin Afrikan itäosassa, Aasian kaakkoispuolella, Intian merellä ja Tyhnen meren länsipuolella. Si toinentkaan auringonpimeneminen, joka tapahtuu 9 p:nä Syyskuuta ja on tähdellinen, tulee näkywiin meidän seuduillamme. Ainoastaan Etelä-Amerikan länsipuolella ja Tyhnellä merellä woi sen nähdä.

Sebr. 13: 8—16. Jef. 55: 1—9.	Muistiinpanoja:
1 P. Uuden w. p.	Rukous.
2 L. Napeli, Set ☉ 11.47 i.	Jo vanha vuosi mennyt on, Sun kiitos, Jeesus, olkohon, Et' olet jentin aikana.
Kol. 2: 8—15. Joh. 1: 29—34.	Warjellut meitä waaroista!
3 S. Sunn. j. Uud. w. p.	Uus vuosi meille armostas Nyt anna runfas, autuas; Synnistä meitä puhdistaa Ja mieli meisjä uhdista!
4 M. Viitus	
5 L. Simo	
2 Kor. 4: 3—6. Joh. 8: 12.	
6 R. Loppiaainen	Tasjä kuusja pidetään tawalli-
7 L. Mukusti	jesti seurakuntain vuosido-
8 P. Kotowalko	koukset, joisja walitaan seu-
9 L. Weikko € 3.10 i.	rakunt. waltuusmiehet, kirk-
Sebr. 3: 1—8. Joh. 7: 14—18.	toradin jäsenet huna muut wrtkamiehet, edellisen wuo-
10 S. 1 j. Loppiaif.	den filit tarkastetaan ja muita tarpeellisia asioita käsitel-
11 M. Rauha	lään.
12 L. Toini	Suomi-Opiston kewäilutukausi alkaa tiistaina t. k. 12 p. klo 9 aamulla
13 R. Ruutti	
14 L. Feeliks	
15 P. Siwiä	

Muistettawia tapanksta historian alalta.

- 1 p. Presidentti Apr. Lincoln lakkautti orjuuden Amerikan Yhdyshwallaisja 1863. Uskonpuhdistaja Ulrikki Zwingli synt. Toggenburgisja Sweitsisjä w. 1484.
- 2 p. Paawi Gregorius VII kielsi w. 1080 raamatun lutmienjen kansalta. Uno Cygnaeus, „Suomen kansakoulun iä“ † 1888.
- 5 p. Turun piispa Martti Skytte wihittiin wirtaanja Strängnäsissä w. 1528.
- 6 p. Wormsin waltiopäiwät alkwat 1521.
- 7 p. Ranskalainen arkkipiispa ja kirjailija Fenelon † 1715.
- 8 p. Säweljäjä Fredrik Pacius † Helsingisjä 1891.
- 9 p. Paawi Gregorius kehottaa jootaan Karjalaisia wastaan 1230.
- 10 p. 1800 syntyi Lauri Leewi Laestadius Arjeploguin pitäjässä Ruottin Lapisja.
- 12 p. Raswatusopin uudistaja J. H. Pestalozzi syntyi 1746 Zürichissä, Sweitsisjä.

16 L. Jlmari	Muistiinpanoja:
Sej. 2: 11—16. Joh. 4: 5—26.	Raamatun sanoja:
17 S. 2 j. Loppiaif. ☉ 9.46 a.	Kafo Jumalan Karisa, joka pois ottaa maailman hynin! Joh 1: 29
18 M. Warma	Herra sanoo: Kallistakaat kor-
19 L. Heikki	wanne ja tulkaa minun yhtä-
20 R. Jaabian	ni, kuulkaa, niin teidän sielun-
21 L. Aune	ne on eläwä, ja minä teen
22 P. Woitto	teidän kansjame ijankaikk-
23 L. Emma	sen kiiton, lujat Daawidin ar-
Sebr. 11: 1—10. Joh. 4: 27—42.	mot, Jef. 55: 3.
24 S. 3 j. Loppiaif.	Hänesiä oli elämä, ja elämä oli ihmisten walkeus, Joh. 1: 4
25 M. Paawo € 2.41 i.	Jumala, sinä olet minun Juma-
26 L. Wiljo	lani, warhain minä sinua ei-
27 R. Kullimo	sin; sinua minun sieluni ja-
28 L. Kaarle	noo, minun lihani haluaa si-
29 P. Tammi	nua katkeasja ja kuuwasja
30 L. Sunilla	maasja.
1 Kor. 3: 7—23. Matt. 19: 27—30.	Joka totuuden puhui, se war-
31 S. Septuagesima	hurstauden ilmoittaa; mutta joka wäärin todistaa, hän pettää. San 1 12: 17

- 13 p. Jumaluusoppinut Ph. Jaak. Spener synt. Elsasissä 1635.
- 14 p. Runoilija S. Topelius synt. 1818 Kuddnäjin kartanosja.
- 16 p. Jumaluusoppinut M. J. Granfelt † Hattulassja 1892.
- 17 p. Antonius pyhä, munkkilaitoksen perustaja † 356.
- 19 p. 1158 jurnasi talonpoika Lalli piispa Henrikin köyliön järwen jäällä. Suomen läheysseura perustettu 1859. Raittiusyhdis-
- työ „Wefejysseura“ perustettu Amerikasja 1888.
- 20 p. Piispa Juh. Gezelius wanh. † Turussa 1690.
- 23 p. 1229 ammettiin lupa piispanistuimen nuuttamijeen Roussijasta Rantämäkeen.
- 25 p. Mauno I waltitaan Turun piispaiksi 1291.
- 27 p. 1852 kuoli Suomen herännäisyyden iä Paawo Ruotsalainen.
- 28 p. Keisari Kaarlo Suuri † 814 Nachenisjä.
- 29 p. Katariina v. Bora, Lutheruksen amiopuoliso, j. Meisjenisjä 1499. Uno Cygnaeus tulee kansakoulujen ylitarkastajaksi Suomesja 1861.
- 30 p. Juhani Wilhelmi Snellman nimitetään profesjoriksi 1856.

1 M. Pirkko ☺ 10.33 a.	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Mutuas on se kansa, jonka Her- ra on Jumala, Ps. 144: 15. Hurstaat perivät maan ja asu- vat siinä ijantaitijesii, Ps. 37: 29. Kristuksesja asuu koko Juma- luuden täydellijyys ruumiilli- jesii, Kol. 2: 9.	
2 L. Maar. kirkonf.—Uira		
3 R. Huugo		
4 L. Pellerwo		
5 P. Ugaata		
6 L. Laina		
Ref. 52: 9, 10. Sob. 1: 16—18.		
7 S. Kynttiläm. p.	Muistiinpanoja: Herra Jumala on aurinko ja kylpi: Herra antaa armon ja kunnian; ei hän kiellä hurs- kailta mitään hyvää, Ps. 84: 12. Mitä ei silmä ole nähnyt, eikä korwa ole kuulut eikä ihmii- sen sydämeen ole astunut, sen on Jumala niille wal- mistanut, jotka häntä rakas- tavat, 1 Kor. 2: 9, Suuri on Herra, ja sangen kiit- tettä wä, meidän Jumalamme kaupungissa, pyhällä wuo- rellanija. Ps. 48: 2.	
8 M. Malkki ☺ 3.56 a.		
9 L. Naima		
10 R. Elina		
11 L. Opmi		
12 P. Elra		
13 L. Sulo		
1 Kor. 13: 1—13. Sob. 12: 23—33.		
14 S. Lasfiaisjuunnuntai		
15 M. Sipi		

- 1 p. Uskottomuuden wastustaja Klaus Harms + Kielisijä 1855.
Nowasti Matti Chydenius + Kottolassa 1803.
2 p. Kirkolliskokous Drebrossa alkaa 1529. Enjimmainen rait-
tiusseura perustettiin 1830 Bradfordissa Englannissa.
3 p. Juhani Gezelius wanh. synt. 1615. Saarnaaja H. Schar-
tau + Lundissa 1825.
4 p. Wiipurin piispa G. Härkäpää + 1578. Orjuus poistetaan
Ranskan liittomaista 1794.
5 p. Piiljen kirkkoherra J. Stenius, „Koski Jaakko“ + 1809.
Jumaluusoppinut Phil. Jaak. Spener + Berliinissä 1705. Runoilija
J. L. Runeberg synt. 1804 Pietarissa.
7 p. Runoilija Fredr. Cygnaeus + Helsingissä 1881.
8 p. Leidenin yliopisto perustettu 1575.
9 p. Runoilija-piispa Frans Mikael Jeanzen s. 1772 Oulussa.
10 p. Piispa Jifatti Rothomius + Turussa 1652.
12 p. Filosofi ja jumaluusoppinut Jr. G. D. Schleiermacher
+ Berliinissä 1834. Kapr. Lincoln synt. Kentuckissa 1809.
14 p. Slaawilaisten apostoli Kyriillus + Roomassa 869.

16 L. Juliaana ☺ 5.04 a.	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Jeesus sanoo: totijesti, totijesti sanon minä teille: Ellei maa- han pudonnut niun jyvää tuole, jää se ykfinäijeksi; mut- ta jos se tuolee, niin se kaa- taa paljon hedelmää, Joh. 12: 24. Jeesus sanoi: Tämän maailman päämies tulee, mutta miinus- ja hänellä ei ole mitään, Joh. 14: 30. Herra on kuningas, siitä maa iloitkaan: olkoon saaret rie- miiet, niin monta kuin heitä on. Piilvet ja pimeys owat hänen ympärillänija: wan- hurskaus ja tuomio owat hän- nen istuimensa wahwistius. Tuli käy hänen edellänija, ja polttaa ympärillä hänen wi- hollijensa. Hänen leimauk- senija wälkkywät maan piirin päällä: maa näkee sen ja wa- pajee, Ps. 97: 1—4.	
17 R. Wäinö		
18 L. Ruško		
19 P. Rauppo		
20 L. Jhamieli		
2 Kor. 6: 1—10. Matt. 16: 21—23.		
21 S. 1 s. Paastoosta	Muistiinpanoja: Herra on kuningas, siitä maa iloitkaan: olkoon saaret rie- miiet, niin monta kuin heitä on. Piilvet ja pimeys owat hänen ympärillänija: wan- hurskaus ja tuomio owat hän- nen istuimensa wahwistius. Tuli käy hänen edellänija, ja polttaa ympärillä hänen wi- hollijensa. Hänen leimauk- senija wälkkywät maan piirin päällä: maa näkee sen ja wa- pajee, Ps. 97: 1—4.	
22 M. Pietari Kath.		
23 L. Tuulikki		
24 R. Karlausp. ☺ 5.08 a.		
25 L. Miati		
26 P. Wiktooria		
27 L. Nestor		
Matuf. 1 Kor. 15: 34. — Puolip. s. Um. 3: 17—18. — Shtoof. Jef. 59: 10.		
28 S. 1 Rufouspäiwä		
29 M. Onni		

- 16 p. Filippi Melanchton synt. Brettenissä Pjalzissa Saklan
maalla vuonna 1497.
17 p. Waldolaijille myömmetään täydellinen uskonnoiwapaus
Sardinian kuningaskunnassa 1848.
18 p. Martti Luterus + syntymäkaupungissaan Eislebenissä 1546.
Pappienkokous Kottolassa 1784.
20 p. Paawi Julius II + 1513.
21 p. Piispa Tuomas eroaa wirastaan 1245.
22 p. Jumaluusoppinut Juh. Tob. Beck syntyi Württembergissä
vuonna 1804.
23 p. Lähetsijaarnaaja B. Ziegenbalg + Madraassisja Gujntiasja
vuonna 1719.
24 p. Paawi Gregorius XIII määrää uuden ajanluvun nouda-
tettawaksi 1582.
25 p. Tärkeä kirkolliskokous Upsalassa alkaa 1593.
27 p. Limingan kirkkoherra Toht. J. Jm. Bergh + 1878.
28 p. Konstantinus suuri, Rooman keisari, synt. Naisjus kaup.
Moefiasja 274.

1 L. Alpo ☉ 8.48 i.	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Sentähden, etiä tämä kansa lähestyy minua huullaan ja kunnioittaa minua huullillaan, mutta heidän sydämenjä on kautana minusta, ja he pelkääväi minua opeteltiin ihmisääntöjen mukaan; jentähden, katso, minä menettelen vielä ihmeellisesti ja kummallisesti tälle kansalle, Jes. 29: 13, 14. Siinä ilmestyi Jumalan rakkaus meitä kohtaan, että Jumala lähetti aino syntymisen Poikansa maailmaan, että me eläisimme hänen kautiansa, 1 Joh. 4: 9. Mikään maailmaa rakastako, alkäätkä mitään kuin maailmasta on. Jos joku maailmaa rakastaa, ei hänesjä ole Jän rakkkaus, 1 Joh. 2: 15. Katso, joka Israelia warjelee, ei se torju eli maa, Ps. 121: 4.	
2 R. Fanny		
3 L. Kaukomieli		
4 P. Adrian		
5 L. Siro		
Gief. 5: 1—9. Joh. 7: 19—31.		
6 S. 3 f. Paastosta	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Anna Herran haltuun sinun työs, niin sinun aivotukses menesthy. San. I. 16: 3. Jloitte suuresti jinä Siionin tytär, ja riemuitte jinä Jerusalemin tytär! Katso sinun kunninkaasi tulee sinulle; hän on vanhurskas ja autuuden antaja, alhainen, ja raitastaa aasilla ja aasintanman warjalla, Sak. 9: 9. Ja sinun porttis pitää alati avoin olemän, ja ei pida päiwällä eikä yöllä suljettaman, että pakanain voima tuotaisiin, ja heidän kunninkansa jaateltaisiin sinun tykö, Jef. 60: 11.	
7 M. Laila		
8 L. Wilppu € 7.00 i.		
9 R. 40 Martthyria		
10 L. Aura		
11 P. Harras		
12 L. Korjus, Refo		
Gal. 4: 22—31. Joh. 6: 24—36.		
13 S. Puolipaastofunnunt.		
14 M. Matilda		
15 L. Risto		
16 R. Kaukotalta ☉ 11.39 i.		
17 L. Rektu		

1 p. Komitea Formula Concordiae nimijen tunnustuskirjan kirjoittamista warten kokoutuu Bergenin luostarissa lähellä Magdeburgia 1577.

3 p. Aleksanteri II antaa julistuksen maaojruuden lakkauttamisesta Wenäjällä 1861. Juh. Browallius tulee Turun piispaaksi 1749.

5 p. Augsburgin tunnustus hywättyään Upsalan kokouksesja 1593: „Nyit on Ruoosi yksi mies, ja kaikilla meillä on yksi Jumala“.

6 p. Ruopion hippatunta perustettiin 1850.

7 p. Englannin ja ulkom. piipiaseura perust. Lontoosja 1804.

8 p. Upsalan kokouksen riemujuhla 1793.

9 p. Piispa Maunu Olavinpoika Tawast † 1452 Naantalissja.

12 p. Runoilija Sakari Topelius † Kouvuniemellä 1898. Paawo Gregorius I † 604.

13 p. Suomen piispa R. Witz † 1489. Kyriillus, Jerusalemin piispa, etewä katekismuksen selittäjä, † 386.

14 p. Pius VII walittu paawiksi 1800.

15 p. Caspar Dlewianus, Heidelbergin katekismuksen kirjoittaja, † 1587. Helsingin lhyso alkaa 1831.

18 P. Gedward	Muistiinpanoja: 14 vuotta on kulunut siitä kun Suomi-Synoodi piti ensimmäijen kirkolliskokouksenja Kalumetissja. Tähän asti on Herrä meitä auttanut. Herran nimi olkoon kütetty!
19 L. Juuso	
Jef. 9: 11—15. Joh. 11: 47—57.	
20 S. 5 f. Paastosta	Raamatun sanoja: Anna Herran haltuun sinun työs, niin sinun aivotukses menesthy. San. I. 16: 3. Jloitte suuresti jinä Siionin tytär, ja riemuitte jinä Jerusalemin tytär! Katso sinun kunninkaasi tulee sinulle; hän on vanhurskas ja autuuden antaja, alhainen, ja raitastaa aasilla ja aasintanman warjalla, Sak. 9: 9. Ja sinun porttis pitää alati avoin olemän, ja ei pida päiwällä eikä yöllä suljettaman, että pakanain voima tuotaisiin, ja heidän kunninkansa jaateltaisiin sinun tykö, Jef. 60: 11.
21 M. Pentti	
22 L. Wihtori	
23 R. Aktel	
24 L. Gaabriel ☉ 3.37 i.	
Jef. 58: 8. Luuk. 1: 39—45.	
25 P. Maar. Jlm. p.	Raamatun sanoja: Anna Herran haltuun sinun työs, niin sinun aivotukses menesthy. San. I. 16: 3. Jloitte suuresti jinä Siionin tytär, ja riemuitte jinä Jerusalemin tytär! Katso sinun kunninkaasi tulee sinulle; hän on vanhurskas ja autuuden antaja, alhainen, ja raitastaa aasilla ja aasintanman warjalla, Sak. 9: 9. Ja sinun porttis pitää alati avoin olemän, ja ei pida päiwällä eikä yöllä suljettaman, että pakanain voima tuotaisiin, ja heidän kunninkansa jaateltaisiin sinun tykö, Jef. 60: 11.
26 L. Immanuel, Manne	
Jilpp. 2: 5—11. Joh. 12: 1—16.	
27 S. Palmufunnuntai	Raamatun sanoja: Anna Herran haltuun sinun työs, niin sinun aivotukses menesthy. San. I. 16: 3. Jloitte suuresti jinä Siionin tytär, ja riemuitte jinä Jerusalemin tytär! Katso sinun kunninkaasi tulee sinulle; hän on vanhurskas ja autuuden antaja, alhainen, ja raitastaa aasilla ja aasintanman warjalla, Sak. 9: 9. Ja sinun porttis pitää alati avoin olemän, ja ei pida päiwällä eikä yöllä suljettaman, että pakanain voima tuotaisiin, ja heidän kunninkansa jaateltaisiin sinun tykö, Jef. 60: 11.
28 M. Armas	
29 R. Joonas	
30 L. Guido	
31 L. Altti ☉ 6.44 a.	

16 p. Henr. Kaaprieli Porihan † 1804 Turussja. Suomalajen Kirjallisuuden Seura perustietu Helsingissja 1831. Pastori Mikko Sawukainen † 1902 Brooklynnissja.

17 p. Suomen viimeinen katoollinen piispa Arwitti Kurtti wanoo uskollisuuswalan paawille Ravennassja 1511.

18 p. Danieli Juslenius tulee Porwoon piispaaksi 1734.

19 p. Elias Lönnrot † 1884 Sammattissja.

20 p. Jumaluusoppinut Ambrosius † Sienassja Itaaliasja 1287.

21 p. Englannin arkkipiispa Cranmer † polttorowiollla 1556.

22 p. Jumaluusoppin. Luif. Herm. Francke synt. Lübeckissja 1663.

24 p. Turun Piipiaseura perustietu 1812. Turun piispa Herman Wette † 1729.

25 p. Suomi-Synoodin ensimmäinen kirkolliskokous Kalumetissja vuonna 1890.

26 p. Turun yliopiston perustaminen päätetty 1640.

27 p. Keisari Aleksanteri I wahwistaa Suomen uskonnon, perustslait ja oikeudet 1809.

30 p. Gabriel Melartopaeus nimet. Wiipurin piispaaksi 1633.

Pi. 22: 7—22. Joh. 19: 25—30.	Muistiinpanoja: Suomi-Synoodin konsistoriumi lähettää tämän kuun lopulla seurakunnille kiertokirjeellä kutsun vuotuisen kirkolliskokoukseen, ilmoittaen samalla keskeisteluaineet.
1 P. Vittäperjantai 2 L. Teodosius	
1 Kor. 15: 12—21. Joh. 20: 1—10.	
3 S. Pääsiäispäivä	
2 Kor. 5: 15—21. Joh. 20: 11—18.	Raamatun sanoja: Kristus on meidän yhteimme tähden annettu uros ja meidän vanhurskauttamisemme tähden herätetty ylös, Room. 4: 25. Jos olemme Kristuksen kansa kuolleet, niin uskomme myös jaovanne elää hänen kansanjan, Room. 6: 8 Ei Herra rakenna huonetta, niin ne hukkaan työtä tekevät, jotka sitä rakentavat; jollei Herra kaupunkia wajele, niin warijat hukkaan walwovat, Ps. 127: 1. Me rakastamme häntä, sillä hän rakasti meitä ensin, 1 Joh 4: 19
4 M. 2 Pääsiäispäivä 5 L. Greene 6 R. Wilho 7 L. Toimi € 11,53 a. 8 P. Suoma 9 L. Otto	
Ap. Tet. 3: 12—20. Joh. 21: 1—14.	
10 S. 1 s. Pääj. jätt. 11 M. Ufjo 12 L. Julius	

- 1 p. Fredrik Cygnaeus synt 1807 Hämeenlinnassa.
- 2 p. Keisari Kaarlo Suuri synt. 742.
- 4 p. Ambrosius, Milaanon piispa, † 397.
- 5 p. Kristian Scriber, „Sielun-aarteeu“ kirjoittaja, † Quedlinburgissa vuonna 1693.
- 6 p. Methodius, Slaawilaisten apostoli, † Pannoniassa 885.
- Suomi-Synoodin esimies, pastori Kaarlo Leonardin Tolonen † 1902 Jshpemingissä.
- 9 p. Mit. Agrifkola † 1557. Elias Lönnrot s. 1802 Sammatissa.
- 10 p. Juhani Gezelius nuorempi † 1718 Upplamissa. Jäsenet fomiteaan raamatun kääntämistä warten määrätään 1638.
- 11 p. Rooman piispa Leo I juuri † 461.
- 12 p. Piispa Juhani Terjerus † 678 Södertöpingissä R offissa.
- 13 p. J. Arhenius, ruots. wirrentekijä, † 1725.
- 14 p. Väyhtelijä Booth murhaa presidentti Apr. Lincolnin w. 1865.
- 15 p. Henrikki IV, Ranskan kuningas, julkaijee Nametin säännön vuonna 1598.

13 R. Siwä 14 L. Tiburtius 15 P. Linda € 3.53 i. 16 L. Jalo	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Waikka syntinne werituskeat olisivat, niin ne lumivalkeiksi tulevat, ja waikka ne olisivat ruusunkarwaiset, tulevat ne kuitenkin willan kalliiksi, Ef. 2: 5. Herra on kuningas: hän on pukenut yllensä juuren kunnian. Herra on pukenut ja wyötännyt isensä wäkewyyhdellä, ja on wahwistanut maan piirin, ettei sen pidä liikkuman. Ps 93: 1. Wanhurskaan siunauksen kautta kaupunki korotetaan, waan jumalattoman juun kautta kutsietaan. San 1. 1: 1. Kato, Herran, Herran ilmat näkevät syntisen waltakunnan, niin että minä sen juuri maan päältä peräti kadotan; waikka en minä tuitenkaan Jakobin huonetta raihi kadota, janoo Herra Am 9: 8
1 Piet. 5: 1—4. Joh. 21: 15—25.	
17 S. 2 s. Pääj. jätt. 18 M. Käheimo 19 L. Bernhard 20 R. Amaalia 21 K. Anselm 22 P. Miina € 10.54 i. 23 L. Nejo	24 S. 2 Rufouspäivä 25 M. Markku 26 L. Kleetus, Wijsa 27 R. Antamo, Unto 28 L. Tuure 29 P. Tyko € 4.36 i. 30 L. Marianna
1 Sam. Pi. 51: 4—5. — Wuolip. s. Jef. 1: 18. Ghtoo. Jef. 2: 5.	

- 16 p. Luterus saapuu Wormsiin 1521.
- 17 p. Haqwin Spegel, Ruotsin artkipiispa ja wirsiheppä † Upsalassa 1714.
- 18 p. Luterus kieltäytyy Wormsin waltioapäinillä 1521 peräyttämästä oppianja.
- 19 p. Piilippi Melanchton † Wittenbergissä 1560. Ruotsin uskonpuhdistaja Olaus Petri † Tukholmassa 1552.
- 20 p. Juhani Bugenhagen, Luteruksen ystävä ja auttaja † Wittenbergissä 1558.
- 22 p. Kosmitzin kirkolliskokous päättyy 1418.
- 23 p. Munkkeja mainitaan ensi kerran asettuneen Suomeen 1286.
- 24 p. Keis. Kaarlo V woittaa protestant. Muhlbergin luona 1547.
- 25 p. Kirkkohistorioitsija R. H. Strandberg † Karjan pitäjässä vuonna 1865.
- 26 p. Runnik. aetus Ruotissa hylkäsi Swedenborgin opin 1770.
- 27 p. Uskonnonteknisehti Regensburgissa alkaa 1541.
- 29 p. Belgialainen uskonnunmustus wahwistetaan 1620.
- 30 p. Henrikki Carstenius nimitetään Wipurin piispaaksi 1679.

Hebr. 5: 1—10. Joh. 17: 11—17.	
1 S. 4 s. Pääj. jälj.	Muistiinpanoja: Tässä kuussa pitävät seurakunnat waalikokouksensa, kuulutettuna 14 päivää edeltäpäin, edusmiesten walitsemista warten Suomi-Synoodin kirkolliskokoukseen, enintään yhden jokaiselta sadalta hengeltä.
2 M. Atanasius	
3 L. Ristinpäiwä	
4 R. Koosa	
5 L. Jemmy	
6 P. Aleksandra	
7 L. Helmi € 5,50 a	
Hebr. 7: 1)—28. Joh. 17: 18—23.	
8 S. Rufusjunnuntai	Raamatun sanoja: Jeesus sanoo: En minä rukoile, että ottaisit heitä pois maailmasta, waan että warjelsit heitä pahasta, Joh 17: 15 Jeesus sanoo vielä: Jä, minä tahdon, että misä minä olen, siellä nekin ohjivat minun kanssani, jotka sinä minulle olet antanut, että he näkisivät minun kirkkauteni, josta minulle annoit; sillä sinä rakastit minua ennenkuin maailman perustus laskettiin, Joh. 17 24
9 M. Lino	
10 L. Lino	
11 R. Osimo	
Hebr. 10: 12—18. Joh. 17: 21—26.	
12 L. Helatuorstai	Raamatun sanoja: Jeesus sanoo: En minä rukoile, että ottaisit heitä pois maailmasta, waan että warjelsit heitä pahasta, Joh 17: 15 Jeesus sanoo vielä: Jä, minä tahdon, että misä minä olen, siellä nekin ohjivat minun kanssani, jotka sinä minulle olet antanut, että he näkisivät minun kirkkauteni, josta minulle annoit; sillä sinä rakastit minua ennenkuin maailman perustus laskettiin, Joh. 17 24
13 P. Floora	
14 L. Sedit	
Kol. 3: 1—10. Joh. 15: 18—25.	
15 S. 6 s. Pääj. j. € 4,58 a.	

- 1 p. Löytöretkeilijä Taawetti Livingstone † 1873 Afrikassa.
- 2 p. Luterus vihjään papiksi 1507.
- 3 p. Japanisja lakkautetaan jäämöt kristinuskoa vastaan
1872. Kirkkojä Atanasius † 373.
- 4 p. Julkinen kirkonrangaistus poistetaan Ruotsissa 1855.
- 5 p. Fredrikki Wiijas, Luteruksen suojija, † 1521.
- 6 p. Röhler, katolinen jumaluusoppinut syntyi lähellä Mergentheimiä Württembergissä 1796.
- 7 p. Kirkolliskokous Baajelisja loppuu 1449.
- 8 p. Keis. Kaarlo V julistaa Luteruksen waltion tironukseen 1521.
- 9 p. Mikolauis Luoviiti Zinzendorf, Herrnhutlaislahkon perustaja, † 1760 Herrnhutissa, Saksanmaalla.
- 11 p. Juhani Mendt, hengellinen kirjailija, † 1621 Hannoverissa.
- 12 p. Kustaa Waasa synt. Lindholmisja Upplannin maakunnassa 1496.
- 13 p. Juhani Wegelius, postillan kirjoittaja, † 1764 Oulussa.
- 14 p. Armsdorff, Luteruksen ysiävä, † 1565 Eijenachissa.
- 17 p. Wilkiffin oppia tarkastaa Lontoon kirkolliskokous 1382.

16 M. Ester		Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Päiwä ja yö ovat sinun: sinä rakensit walleuden ja aurin gon. Sinä sovitit jokaisen maan rajat; sinä teit wuven ja talwen, Ps. 74: 16, 17. Minä annan teille uuden sydämmen ja uuden Hengen annan minä teidän sijimpääne; minun Henkeni annan minä teidän sijimpääme, ja teen sen, että te waellatte minun säännöisjäni ja pidätte ja teette minun oikeuteni, Hej 36: 26, 27. Rukkauset ovat puhjenneet ulos kedolla, leivät on tullut, ja toukomettien ääni kuuluu meidän maassamme, Korf. weisu 2: 12. Suomi-Opiston kannatuskuntain kirjurit! Lähetäkää kieto kannatusjäsenisiä opiston taloudenhoitajalle, Suomi-Opiston luetteloa warten.
17 L. Alma		
18 R. Tiera, Erkki		
19 L. Emilia		
20 P. Liina		
21 L. Rosti		
Efej. 2: 17—22. Joh. 15: 10—17.		
22 S. Helluntaip. € 4,18 a.		
1 Kor. 12: 12—27. Joh. 6: 44—51.		
23 M. 2 Helluntaip.		
24 L. Marik		
25 R. Urpo		
26 L. Wilhelmina		
27 P. Wuotko		
28 L. Leuto		
1 Joh. 3: 1—9. Joh. 15: 1—9.		
29 S. P. Kolmin. p. € 2,54 a		
30 M. Taimi		
31 L. Elli		

- 18 p. Runingas Serikki IX Pyhä ja surmanja 1160 Uppalassa.
- 19 p. Pius VI tulee paawiksi 1775.
- 20 p. Kirkolliskokous Nikaiaisja altaa 325.
- 21 p. Piispa Hemming † 1367 Turussa. Saarnaaja Er. Frosterus † 1788 Hautkiputaalla.
- 22 p. Konstantinus Suuri, ensimmäinen kristitty Rooman keisari † 337.
- 23 p. Munkki Hieronymus Sawonarola poltetaan wääräuskoisena 1498 Firenzessä.
- 24 p. Rouluweliwollisuus jädetään Suomen maalaistunnille wuonna 1898.
- 25 p. Paawi Gregorius VII † 1085 Salernossa.
- 26 p. Kreivi N. L. Zinzendorf synt. Dresdenissä 1700.
- 27 p. Johannes Salwin, uskonpuhdistaja, † 1565 Genewessä.
- 28 p. Muistutus junnuntai- ja juhlapäiwien oikeasta wietämisestä Suomesja 1746.
- 29 p. Turkilaiset walloittawat Konstantinopolin 1453.
- 30 p. Hieronymus ritari, J. Husin ysiävä, poltetaan w. 1416 Kostnitzissa.

1 R. Leemu 2 T. Wenla 3 P. Viola 4 L. Toivo	Muistiinpanoja: Suomi-Synoodin kirkolliskou- fous alkaa ensimmäisenä tiis- taina kesäkuulla, jäs tänä vuonna kesäkuun 7 p:nä. Ko- fouspaikka tänä vuonna on Harbor, Ohion valtiosta.
Room. 1: 16—17. Luukk. 12: 13—21.	
5 S. 1 j. Kolm. p. € 11.53 i. 6 M. Rüstaa 7 T. Robert, Roope 8 R. Salomo 9 T. Enjio 10 P. Jmpi 11 L. Barnabas	Juhannuspäivä taikka joku muu sopiva päivä kesäkuun lopulla on tullut Suomi- Opiston päiväksi, jolloin opiston ystäväet panerwat toimeen yksinkertaisia, wirtis- läviä juhla ratkaan oppilai- tofikemme hyväksi eri paikka- kunnilla Amerikassa.
Room. 1: 18—25. Luukk. 14: 25—35.	
12 S. 2. j. Kolm. p. 13 M. Gedla 3.10 i. 14 T. Celis 15 R. Wieno 16 T. Justiina 17 P. Arho	Raamatun janoja: Katjokaa, että te kawahdatte taikkea ahneutta, sillä ei ku- kaan elä siitä, että hänellä on paljon tawaroita! Luukk 12: 15

- 1 p. Suomen ensimmäinen kirkolliskoufous alkaa 1876.
- 2 p. Arnold Brescialainen poltettiin wääräuskoijena 1155 Roo-
massa.
- 3 p. Kaarlo XII kieltää wäkiwaltajesi kääntämästä Jnkerit-
foja vuonna 1698.
- 4 p. Turun piispa Gezelius nuorempi lähtee Jjoa wihaa pa-
koon Ruotsin puolelle 1713.
- 5 p. Piispa Bonifacius Pyhä † marttyyrina 755.
- 6 p. Naisjaarnaaja Anna Rogel † Merikarvialla 1784.
- 7 p. Kaarlo XII antaa leivistä Wolshynniasja säännön pietistiejä
wastaan 1706.
- 8 p. Ensimmäinen rukouspäivä plakaati Suomessa 1544.
Professori Auf. Herm. Francke † 1727 Hallsessa.
- 9 p. Suomen piispa Johannes IV † Kuusiston linnassa 1510.
- 10 p. Porwoon piispa Juhani Rylander † 1761.
- 11 p. Piis VII panee Napoleonin ja hänen ystäwänjä pan-
naan 1809.
- 12 p. Wenäläijet ryöstäwät Turun Tuomiotirkkoa 1318.

18 L. Tapio	Muistiinpanoja: Raamatun janoja: Jeesus janoo: Joka ei tanno ristiäänjä ja seuraa minua, ei hän woi olla minun opetus- lapieni, Luukk 14: 27.
Room. 2: 1—16. Luukk. 15: 11—32.	
19 S. 3 j. Kolm. p. 20 M. Lilla 9.10 a. 21 T. Mhti 22 R. Pauliina 23 T. Matto	Miin on olewa iloa tauwaassa yhdestä syntisestä, joka tekee parannusta, enemmän kuin yhdeksiästäkymmenestä yhde- fästä, joka ei parannusta tar- wiße, Luukk 15: 7.
Ap. Def. 17: 22—31. Luukk. 1: 5—17.	
24 P. Joh. Kast. p. 25 L. Nuno	Si je kaupunki tarwiße aurin- foa eikä kuuta walajemaan sität, sillä Jumalan tirkkaus walaisee sitä, ja sen walteus on Karissa Ja kanzat waelta- wat sen walteudessa, ja maan kunnikaat tuowat kunn- niansa siihen, Jlm. kirj 21: 23, 24
Room. 2: 17—29. Joh. 8: 1—11.	
26 S. 4 j. Kolm. p. 27 M. Onerwa 2.23 i. 28 T. Leo 29 R. Pietari, Pekka 30 T. Päinwiö	Ja sinun pitää oleman kunnian kruunu Herran kädesjä, ja kunnikaan hiippa sinun Ju- malas kädesjä, Jee 62: 3

- 15 p. Kirkkoijä Estrim Syrialainen † 378.
- 16 p. Westeraän waltiopäiwät alkawat 1527.
- 17 p. Ragwald II waltaan Turun piispahti 1309.
- 18 p. Kristinuskon riemujuhla Suomessa 1857.
- 19 p. Jumaluisoppinui Blaise Pascal synt. Clermontissa 1623.
- 20 p. Augsburgin waltiopäiwät alkawat 1530.
- 21 p. Uskonnon. kirjailija J. G. Hamann † Münsterissä 1788.
- 22 p. Galilei pakotetaan luopumaan opistaan maan liikunnasta
vuonna 1633.
- 23 p. Keisari Westpajiaanus † 79.
- 24 p. Jumaluisoppinui J. M. Bengel synt. Württembergissä 1687.
- 25 p. Swankeelinen uskontunnustus annetaan keisari Kaarlo
V:lle Augsburgissa 1530.
- 26 p. Keisari Julianus Apostata kaatuu sotaretkellä Persiassa
363, tunnustaan: „sinä olet woihtanut, Galilealainen!“
- 27 p. Wäittelijä Luteruksen ja Cetin wälillä alk. Leipzigissä 1519.
- 28 p. Piispa Frans Lutwiiki Schauman † 1877 Porwoossa.
- 30 p. Rüstaa II Adolphi perustaa Tarton ystöpiston 1632.

1 P. Naro 2 L. Maar. est. — Ihanti	Muistiinpanoja: Nyt on jorwiva aika, jos muul loinkin, lisätä Suomi-Opiaton kannatuskuntaa melkoi jella prosentilla. Jäsenmaksu kannatuskunnassa on 1 dollari vuodessa.
Room. 3: 19—27. Joh. 1: 45—51.	Kun Jumala siunaa työtäsi, niin ja'a sinäkin omastasi tarwitsewalle. Muista myöds edistää hänen maltatuntansa kallista työtä lahjoillasi.
3 S. 5 f. Kolm. p. 4 M. Ulla 5 T. Unto ☉ 4.54 i. 6 R. Sjaiaš 7 T. Klaus 8 P. Riilian 9 L. Jtta	Raamatun sanoja: Tämä on ijantaittinen elämä, että he tuntewat sinun, ainoan totisen Jumalan, ja jonka lähetit Jeesuksen Kristuksen, Joh. 17:5.
Room. 3: 28—31. Matt. 5: 17—19.	Ne, jotka ottawat vastaan wanhurstauden armon ja lahjan yltätölyläisyyden, saawat hallita sen yhden Jeesuksen Kristuksen kautta, Room 5:17.
10 S. 6 f. Kolm. p. 11 M. Noora 12 T. Herman ☉ 11.27 i. 13 R. Joel 14 T. Miiša 15 P. Kotto 16 L. Reino	

- 1 p. Westminster synodi alkaa Englannissa 1643.
- 2 p. Tuomas Cranmer, Canterburyn arkkipiispa, synt. 1489.
- L. Tammelin, Turun piispa, † 1733.
- 3 p. Lähetyssaarnaaja S. Egede saapuu Grönlandiin 1721.
- 4 p. Am. Yhdysvaltain itsenäisyyden juhla „Fourth of July“.
- 6 p. Böhmiläinen uskonpuhdistaja Juh. Hus poljetaan kosteuitzissa 1415. Liitto roomalaisen ja kreikkalaisen kirkon välillä Florensisia 1439.
- 7 p. Lähetyss., ruht. Gotschalk murhataan P.-Saksassa 1066.
- 8 p. Turun hiippakunta saa arkkihiippakunnan nimen 1817.
- 9 p. Paavo Ruotsalainen synt. Lapinlahden Löhvänniemiesä vuonna 1777.
- 10 p. Uskonpuhdistaja Juh. Calvin synt. Noyonissa 1509.
- Oranian prinsssi Wilhelmi, uskonpuhdistuksen ystävä, joutuu salamurhaajan saaliiksi 1584.
- 12 p. Jumaluosoppimut Erasmus † Baaselissa 1536.
- 13 p. Luostarit Wiipurissa häwitetään 1541.
- 14 p. Hernhutilaispiispa M. S. Spangenberg synt. 1704.

1 Joh. 1: 1—7. 3 Joh. 13: 31, 32.	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Se jopii hänen, jonka tähden kaikki owat, ja jonka kautta kaikki owat, joka paljon lapsia kirkkauteen saattaa, tehdä heidän autuutensa ruhtinaan täydelliseksi kärsimisten kautta, Hepr. 2:10.
17 S. 7 f. Kolm. p. 18 M. Freedrik 19 T. Saara ☉ 2.48 i. 20 R. Margareeta 21 T. Hanna 22 P. Matleena 23 L. Olga	Uhdas pörtti ja kaita tie wie elämään; mutta awara pörtti ja lewä tie wie kadotutseen, (Matt. 7:13, 14).
Room. 4: 1—8. Matt. 7: 12—14.	Jeesus sanoo: Sen, joka woittaa, annan minä istua minun kansani istumellani, 3Im. 1. 3. 21.
24 S. 8 f. Kolm. p. 25 M. Jaakko 26 T. Marita 27 R. 7 Unifekoa ☉ 3.42 a. 28 T. Nuwofa 29 P. Nami 30 L. Griikka	Ei ole yhtään, joka saarnaa wanhurstausta eli tuomitsee uskollisesti. Turhuuteen luotetaan ja puhutaan kelpaamattomia; onnettomuudesta owat he rasfaat, ja hynnyttävät tuksan, Jes. 59: 4.
Room. 6: 19—23. Luutl. 12: 42—48.	Hänen pyhäinjä tuolema on kallis Herran edesjä, Ps. 116: 15.
31 S. 9 f. Kolm. p.	

- 15 p. Kristirekelaiget walloittawat Jerusalemin 1099 Rowasi Jr. Gabr. Hedberg synt. Saloisten pitäjässä 1811.
- 16 p. Ol. Simaeus nimitetään Wiipurin piispaiksi 1618.
- 17 p. Taneli Zuslenius † Etacan hiippakunnan piispana 1752. Luterus menee luostariin 1505.
- 18 p. Paawin erehtymättömyys päätetään 1870.
- 19 p. Keijari Nero polttaa Rooman ja syttää siinä kristinuitä 64.
- 20 p. Suomalainen raamatunkäännös valmistuu 1642
- 21 p. Piispa Juusten lähetiläänä Wenäjälle 1569. Tornion kirkko palaa 1682 Jehuittain wieseskumia lakkautetaan 1773.
- 22 p. Piispa Arwitti Kurki hukkuu Dregrundin edustalla 1522 Käikkija wahvistetaan 1693.
- 24 p. Theodor Beza, Kalwinin opin tunnustaja, synt. Bejelaysja Reski-Ranskassa 1519.
- 25 p. Turun piispa Juh. Browallius † 1755. Tuomas a Kempis † Hollannissa 1471.
- 26 p. J. Swedberg, Ruosin arkkipiispa † lähellä Staraa 1735.
- 28 p. Juh. Seb. Bach, uskonnoll. iäwelläjä † Leipzigiissä 1750.

1 M. Piet. wank. — Taina	Muistiinpanoja: Kansamme nuorukaiset ja neidot! Pian alkaa Suomen Opisto taas lukuvuotensa. Ehkä voisitte käydä siellä muutamia vuosia tiedon ja taidon kultaan kaimamassa!
2 T. Katri	
3 R. Tarkki	
4 T. Maria	
5 B. Salme	
6 L. Sirkka	
Namus. Jil. 2: 11. — Vuolip. f. Jer. 19: 24- Ehtoof. Matt. 10: 32.	
7 S. 3 Rufouspäivä	Raamatun sanoja: Jeesus sanoo: Katso, minä annan teille, nostataa silmäne ja katsojaa wainioita; sillä ne owat jo waalenneet elonkorjuuta warten. Joh. 4: 35. Toinen on jota kylwää, toinen joka niittää, Joh. 4: 37. Jeesus sanoo: Minä tulin alas taimaasta, en tehdäkenti minun tahtoani, waan hänen tahtonsa, joka minut lähetti, Joh. 6: 38. Wältä pahaa, ja tee hyvää, ja vyso iantaittisesti. Ps. 37: 27
8 M. Oma	
9 T. Weli	
10 R. Lauri	
11 T. Sanna	
12 B. Klaara	
13 L. Kanerwa	
Room. 5: 12—21. Matt. 21: 28—31.	
14 S. 11 j. Kolm. p.	
15 M. Marjatta	

- 1 p. Henrikki Renqvist, herännys pappi, f. Homanissa 1789.
- 2 p. Piipiajeura perustetaan Berliinissä 1814.
- 3 p. Mustajaaaren kirkkoherra Aladins Hedman synt. Hernöjandissa Ruoississa 1680.
- 4 p. Edw. Irving, uskonnollisen laiton perustaja, synt. Annanissa Skotlannissa 1792.
- 5 p. Turun tuomiokapitali tuomitsee kapteeni R. Forsin maanpafoon harhaoppisena 1725.
- 6 p. Rooman piispa Sixtus II mestataan Roomassa 258.
- 8 p. Piispa Maunu Jaakko Mopaeus † 1818.
- 9 p. Paawi Pius VII wiedään wankina Savonaan 1809.
- 10 p. Anna Saapakosti, uskonnoll. haawehija, † Porissa 1811.
- 11 p. Mysiikko Jr. von Sales synt. Savoyessa 1567. Paawi Sixtus III † 440.
- 12 p. Juhani Bunyan, hengellinen kirjailija, † Lontoossa 1688.
- 13 p. Raamatunselittäjä W. Carlsjon synt. Huittisissa 1834.
- 14 p. Jesuittain welskunta perustetaan 1540. Frans Mikaeli Franzen † Ruoississa 1847.

16 L. Nulis	10.27 i.	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Kurita, Herra minua, mutta kuitenk in kohtuudella, äläkä julmuudessa, etes minua peräti hututtaisi, Jer. 10: 24. Jatainen puu, joka ei kannu hywää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tullen, Matt. 7: 19. Rakastakaa wihollisianne, Matt. 5 44. Rakkaani, jos Jumala on meitä niin rakastanut, niin tulee meidänkin rakastaa toinen toistamme, 1 Joh. 4: 11. Waan joka tahtoo kerskata, niin kerskattoon siitä, että hän tietää ja tuntee minun, että minä olen Herra, joka teen laupuden, oikeuden ja wanhurskuden maan päällä; sillä se minulle kelpaa, janoo Herra, Jer. 9: 24.
17 R. Verner		
18 T. Maire		
19 B. Mauno		
20 L. Samuli		
Room. 6: 12—18. Matt. 12: 33—37.		
21 S. 12 j. Kolm. p.	7.02 i.	
22 M. Jiwari		
23 T. Sakeus		
24 R. Bertteli		
25 T. Lowiisa		
26 B. Alma		
27 L. Lemmitty		
Room. 7: 1—6. Matt. 5: 43—48; 6: 1—4.		
28 S. 13 j. Kolm. p.		
29 M. Walma		
30 T. Cemil		
31 R. Arwi		

- 15 p. Formula Concordiae wahwistetaan Ruoississa 1663.
- 16 p. Kirkkohistorioij. Merle d'Ubigne synt. läh. Senecé 1974.
- 17 p. Jumaluusoppinut Juh. Wal. Andree synt. Schwabenissa 1586. Fredrika Bremer synt. 1801.
- 20 p. Hurstas munkki Bernhard Clairvaur'sta † Burgundissa vuonna 1153.
- 21 p. Ensimmäiset lähetyssaarnaajat Herrnhutista lähtewät Länsi-Antiaan 1732.
- 22 p. Piispa Paawali Juusten † Turussa 1576.
- 24 p. Pärttylin murhayö Pariisissa 1572.
- 25 p. Turun piispa Juh. Terjerus eroletaan wirasta 1664.
- 26 p. Canterburyn arkkipiispa Tuomas v. Bradwardina † 1349.
- 25 p. Kirkolliskokous Waasellisissa alkaa 1431.
- 28 p. Ruotsin arkkipiispa Jesper Swebberg syntyi lähellä Sahunia 1653.
- 29 p. Seritti XIV kieltää wierasuskoijsia lewitämässä uskontoansa Ruoississa 1563.
- 31 p. E. Petraeus nimitetään Turun piispaksi 1652.

1 T. Salli	€ 8.58 i.	Muistiinpanoja: Tämän kuun 7 p. alkaa Suomi-Opiston syys-lukukausi. Vanhempia kehotetaan lähettämään lapsiaan, nuoruksia ja neitoja tulemaan oppilaitoksemme tarjoomia etuja nauttimaan.
2 P. Jnstus		
3 L. Serafiina		
Room. 7: 7—25. Joh. 6: 1—14.		
4 S. 14 f. Kolm. p.	● 2.43 i.	Muista, kansalainen, että kirkot, omankieliset koulut ja hyväntekewäisyyslaitokset kannatetaan täällä vapailta antimilla. Älä kiellä niitä osanottoaji, vaan ole iloinen kun voit osaltaji niitä ylläpitää.
5 M. Mainio		
6 T. Satari		
7 K. Regiina		
8 T. Marja		
9 P. Sewert		
10 L. Kalewa	Room. 8: 1—11. Luuk. 10: 38—42.	
11 S. 15 f. Kolm. p.	Raamatun sanoja:	Niinkuin Jsa herättää kuolleet ja tekee eläväksi, niin myös Poika tekee eläväksi ketä hän tahtoo, Joh. 5:21.
12 M. Aleksanteri		
13 T. Amaatus		
14 K. Jida		
15 T. Laimi		

- 1 p. Jumaluusoppin. Henrikki Paulus f. Wilttenbergissä 1761.
- 2 p. Swankeelisen alliansin ensimmäinen kokous Lontoossa loppu 1846. Pappieintokous Turussa 1791.
- 3 p. Nuosin waltatunnan kirkkolaki mahwistetaan 1686.
- 4 p. Kowa ja yleinen halla Suomessa 1867.
- 6 p. Piispa Juhani Gezelius nuorempi synt. Tartossa 1647.
- 7 p. Hengellinen kirjailija K. Bogatzky synt. Silejassä 1690.
- 8 p. Suomi-Opisto alotetaan Hancockissa 1896. G. Sorvalainen vihittään Turun piispaksi 1583.
- 9 p. Keskustelu reformeeraattujen ja katoolilaisten välillä Poissyysjä lähellä Pariisijä alkaa 1561.
- 10 p. Gezelius nuor. nimitetään Inkerin superintendentiksi 1681.
- 11 p. Stuttgartin rowasti Juh. Brentz f. 1570.
- 13 p. Uskonpuhdistaja Wilh. Farel f. Neuchatelissä 1565.
- 14 p. Jumaluusoppinut G. W. Melin synt. Stänessä 1805.
- 15 p. Postillan kirjoittaja K. P. Hagberg f. Dufholmassä 1841.
- 16 p. G. Wette nimitetty Turun piispaksi 1721. Protestantit Unkarissä saivat uskonnonvapauden 1645.

16 P. Mielikki	9.12 a.	Muistiinpanoja: Raamatun sanoja: Jeesus kysyy sinulta: Tahdotkos tulla terweeksi? Joh. 5:6. Ja varannetulle hän sanoo: Älä tästedes jnytä tee, ettei jotakin pahempää sinulle tapahtuisi, Joh. 5:14. Sana rististä on hulluus niille jotka kadotetaan, mutta meille, jotta pelastetaan, on se Jumalan woima, 1 Kor 1:18. Kääntykää minun tyköai paastolla, itkulla ja walitustilla, Joel 2:12. Ja se, joka istuimella istui, janoi: Katso, minä uudiistan kaikki! Jim. 1:21:5. Joka warahin hymää etsi, hänelle hywin meneestyh; mutta joka pahaa noudattaa, hänelle pahoin rapahtuu San. l. 11:27
17 L. Elijabet	Room. 8: 28—39. Joh. 11: 21—45.	
18 S. 16 f. Kolm. p.	☺ 11.49 a.	Raamatun sanoja: Niinkuin Jsa herättää kuolleet ja tekee eläväksi, niin myös Poika tekee eläväksi ketä hän tahtoo, Joh. 5:21.
19 M. Fredriikka		
20 T. Augustä		
21 K. Matteus		
22 T. Mauri		
23 P. Tekla		
24 L. Gerhard	Room. 9: 1—13. Wart. 2: 18—28.	
25 S. 17 f. Kolm. p.	Raamatun sanoja: Niinkuin Jsa herättää kuolleet ja tekee eläväksi, niin myös Poika tekee eläväksi ketä hän tahtoo, Joh. 5:21.	Raamatun sanoja: Niinkuin Jsa herättää kuolleet ja tekee eläväksi, niin myös Poika tekee eläväksi ketä hän tahtoo, Joh. 5:21.
26 M. Nyyrikki		
27 T. Raimo		
28 K. Leonard		
29 T. Mikko		
30 P. Hieronymus		

- 18 p. Turun piispa Edw. Bergenheim synt. Waajasjä 1798.
- Piispa G. A. Spangenberg f. Herrnhutissä 1792.
- 19 p. Pappieintokous Turussa 1825.
- 20 p. G. Florinus määrätään parantamaan suomalaista raamattunkäännöstä 1681. Paawin maallinen waltä loppu 1870
- 21 p. Piispa Olawi Maunupoika f. 1460. Saarnaaja Niilo Kusiaa Malmberg kuoli Lapualla 1858
- 22 p. Paawi Clemens XIV (Ganganelli) f. 1792.
- 23 p. Kirkko-oikeuden tuntija K. Thomajus f. Halesjä 1728
- 24 p. Porwoon piispa Fr. L. Schauman f. Rämämäellä 1810.
- 25 p. Augsburgin uskonrauhassä 1555 wakuutetaan protestanteille jamat oikeudet ja wapaudet kuin katolilaisilla on
- 26 p. Piispa Jaakko Sadolin f. 1802 Turussa.
- 27 p. Turun piispa G. Petraeus f. 1657. Saarnaaja G. Schartau synt. Malmössä 1757.
- 28 p. Suomen piispa L. Suuripää f. 1506.
- 29 p. Kusiaa I Waaja f. 1560
- 30 p. Toht. J. Fr. Bergh, postillan kirj., f. 1866 Rantafalmella.

1 L. Jhalempi	Muistiinpanoja:
<p>Ps. 91: 9—12. Mart. 10: 13—16.</p>	Suomi-Opioston korottomain lainain A farjan toinen arvominen tapahtuu tuorstaina Lokakuun 6 p. 1904.
2 S. Miffelinp. € 7.52 a.	<p>Ehyt muistuttaa mielimme, että „Kaikki liha on ruoho, ja kaikki hänen ihanuutensa niinkuin fedon kuffainen. Ruoho kuivettuu pois, ja kuffainen lakastuu, sillä Herran puhalsi siihen kansa toisin on ruoho. Ruoho kuivettuu ja kuffainen lakastuu; mutta meidän Jumalamme sana pysyy ijankaikijesti“. Jes 40: 6—8</p>
3 M. Sewald	
4 T. Frans	
5 K. Interi	
6 L. Bruuno	
7 P. Pirjo	
8 L. Hilja € 11.25 i.	
<p>Room. 10: 1—13. Job. 9: 24—41.</p>	
9 S. 19 f. Kolm. p.	Lokakuun 31 p. pitävät useat luterilaiset kirkkokunnat uskonpuhdistusjuhlaa.
10 M. Josefina	
11 T. Probus	
12 K. Walfrid	
13 T. Teppo	
14 P. Selja	Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon, 1 Piet. 5:5
15 L. Helwi € 11.54 i.	

- 1 p. Lähetyskoulu avataan Ditholmasja 1862. Marburgin uskonnollisäätely 1529.
- 2 p. Milaanon piispa R. Borromeo synt. P. Itaaliasja 1538
- 4 p. Uskonpuh. edelläkävijä J. Wesjel + Ströningenisjä 1489
- 5 p. Turun piispa Lewiit Kurki vihittään Strängnäjisjä 1511.
- 8 p. Piispa Terferus pitää valtiopäivillä antaran puheen kuningatar Kristiinaa vastaan 1660.
- 9 p. Luteruksen ystävä Justus Joonas + Sachjen-Meiningenisjä vuonna 1555
- 10 p. Sveitsin uskonpuhdistaja Ulricki Zwingli kaatuu Kappelin tappelussa 1531.
- 11 p. Paavi Bonifacius VIII + 1303
- 13 p. Keisari Josef II Itävallassja antaa juvataisewaijuusjäändön 1781.
- 14 p. Mauno Olawinpoika Lawast synt. 1357. Rowasti ja runoilija R. R. Weman synt. Liperisissä 1740
- 15 p. Saarnaaja O. Wallin synt. Tunan pitäjässä Taalain maala 1779.

<p>Room. 10: 13—21. Matt. 13: 44—46.</p>	Muistiinpanoja:
<p>16 S. 20 f. Kolm. p. 17 M. Lucina 18 T. Jona 19 K. Ulljas 20 L. Kasper 21 P. Irja 22 L. Wailo</p>	<p>Kaamatun sanoja:</p> <p>Herra antaa sokaan filmät; Herra nestaa tukistetut; Herra rakastaa wanhurskaita, Ps. 146:8</p> <p>Misjä teidän tawaranne on, siellä on myös teidän sydämmenne, Matt. 6:21</p> <p>Silloin sanotaan: Kotjo, tämä on meidän Jumalamme, jota me odotimme, ja hän antaa meitä; tämä on se Herra, jota me odotimme. Gloitkaamme ja riemuitkaamme hänen autuudessaansa, Jes. 25:9</p> <p>Mutta oikaa keskenänne ystävälliset ja laupiaat, ja antteeki antataa toinen toisellenne, niinkuin Jumalakin teille Kristuksen kautta on antteeksi antanut, Eseej 4:32</p> <p>Eriseuraista ihmistä wafene, koska häntä terta taikka tahdesti neuwottu on, Tit 3:10.</p>
<p>Room. 11: 13—24. Matt. 18: 15—22.</p>	
<p>23 S. 4 Rukouspäiwä 24 M. Kallotar € 4.56 a. 25 T. Hilda 26 K. Amanda 27 L. Sabiina 28 P. Simuna, Juudas 29 L. Lieto</p>	
<p>30 S. 22 f. Kolm. p. 31 M. Artturi € 5.13 i.</p>	

- 16 p. Saarnaaja J. M. Sweize synt. Halberstadtissä 1717
- 17 p. Eäntö kiroilemista ja japani rittomista vastaan 1687.
- 18 p. Suomalainen wirtikirja ilmestyy Ditholmasja 1658 Nantsejin jäändö peruteiaan 1685.
- 19 p. Reformeerattu jumaluusoppinut Jaak. Arminius + Hollannisja 1609.
- 20 p. Jumaluusopp. G. W. Hengstenberg s. Westfalenisja 1802.
- 21 p. Kirkkohistor kirjoitt. Merle d'Aubigne + Genewesjä 1872.
- 22 p. Jumaluusoppinut J. Sil. Fresenius synt. Reinin maakunnisja 1705
- 24 p. 30-wooinen jota päättyy Westfalen rauhahan 1648
- 26 p. Lauri Stenbäck synt. Wöhrisissä 1811. Upsalan arkkipiispa Laurentius Petri + 1572
- 27 p. Espanjalainen M. Serveto poljetaan Genewesjä 1553, Calwinin waatimuksesta
- 30 p. Saarnaaja ja runoilija A. Poppius synt. Juwalla 1793.
- 31 p. Martti Luterus naukaa 95 wäitöslausettaan Wittenbergin linnan kirkon owelle 1517; uskonpuhdistuksen alku.

1 T. Pyh. miesten p.	Muistiinpanoja: Oiden yhä pimetessä muistuu mieleemme maailman pimeys Mutta hurstas moi sanoa: Sinä, Herra, olet minun valkeuteni; Herra valaistaa minun pimeyteni, 2 Sam. 22:29.	
2 K. Topias		
3 T. Erland		
4 P. Hertta		
5 L. Malafias		
Joh. Jm. 7: 13-17. Mat. 5: 13-16.		
6 S. Pyh. miesten p.	Raamatun sanoja: Vaas sen mukaan, jota teitä kutsunut on, ja on pyhä, olkaa te myös yhä kaitis ja teidän menoissanne, 1 Piet 1:15. Käske niitä, jotka ovat rikkaat tässä maailmassa, ettei he hylpeili, — että he tettiivät hyvää ja hyvisä töisiä rikastuivat, autasiivat hyvällä mielellä, olisivat avulliset, 1 Tim 6: 17, 18. Jhmisen poika tuli autuaaksi tekemään sitä, kuin kadonnut oli. Matt 18: 11	
7 M. Engelbert 9.36 a.		
8 T. Wilko		
9 K. Teuvo		
10 T. Martti Luterus		
11 P. Martti piispa		
12 L. Konrad		
1 Kor. 15: 35-50. Joh. 6: 37-40.		
13 S. 24 j. Kolm. p.		
14 M. Hilppa 6.35 i.		
15 T. Leopold		

- 1 p Porwoon piispa Sak Chygnaeus synt Mäntyhärjällä 1733.
2 p Raamatuntutkija J. Albrecht Bengel † Stuttgartsissa 1752.
3 p Henrick VIII julistaa itsensä Englannin kirkon päämieheksi 1534 Luostarit Zürichissä hävietään 1524
4 p Kustaa III määrää 3:n ja 4:n päivän kirkkojuhlista poisjätettäväksi 1772.
5 p H Renqvist † Sortavalan kappalaisstilalla 1866 Kostinien kirkolliskokous alkaa 1414
6 p Bero Valk nimetään Turun piispaaksi 1385. Kustaa Adolffi † Liitteen taistelussa 1632
6 ja 7 p Muutettiin ensimmäiset suomalaiset kirkonopistot (Joroisten, Limingan, Ilmajoen ja Suittisten)
10 p Mariti Luterus synt. Gislebenissä 1483
11 p Uskon kirj. Sören Kierkegaard † Köpenhaminassa 1855.
13 p. Kirkkoisä Augustinus s. Numidian Tagastessa 354. Toht. Juh Cef. Lueruffen vastustaja, s. Ectin kylässä Bayerissa 1486.
14 p. Filosoofi G. W Leibnitz † Hannoverissa 1716
15 p. Saarnaaja Juh. Lavater synt Zürichissä 1741.

16 K. Marne	Muistiinpanoja: Jhdysvältain yleinen kiitos-päivä on tuorstaina t. k. 24 p Sinua, Jumala, kanjat kiittäkööt, sinua kaikki kansat kiittäkööt! Ps. 67: 6. Tässä kuussa Tuomiosunnun- tailla vanha kirkkokuusi päätyy ja Adventtisunnun- tailla uusi kirkkokuusi alkaa. Uudella kirkkokuudella saar- nataan kolmannen vuosifer- ran teksteistä Raamatun sanoja: Katso tuomari seisoo omen edessä, Jaak. 5: 9. Kristus saarnaa Herran otol- ista vuotta, Luukk. 4: 19 Kiittäkäätkä aina Jumalata ja Isää. Evh. 5: 20
17 T. Gino	
18 P. Maksimus	
19 L. Nili	
1 Kor. 15: 22-28. Joh. 5: 22-29.	
20 S. Tuomiosunnuntai	☺ 9.12 i.
21 M. Hilma	
22 T. Silju	
23 K. Klemens	
24 T. Lempi	
25 P. Kaarina	
26 L. Dagmar	
Hebr. 8: 8-12. Luukk. 4: 16-22.	
27 S. 1 j. Adventissa	☹ 1.38 a.
28 M. Steen	
29 T. Terttu	
30 K. Antti	

- 16 p. Raamatuntutkija Jrsj Ewald synt Görtingenissä 1803
17 p. Väitely luterilaisien ja reformeerattujen välillä Tukhol-
massa 1608.
18 p. Kirkollistof Clermontissa: päätetään lähtö ristirekelle 1095.
19 p. Jumaluusoppinut Jr. Buddeus, välittäjä ortodoksin ja
pietisten välillä, † Gothaissa 1729
20 p. Lähetysseuran J Williams murhattu Erremangon saarella
Tyynessä mer 1839. Runoilija Ant Ahlqvist (Ohanen) † 1889
21 p. Filof ja jum -opp. J & D. Schleiermacher s Breslaussa 1768.
Ameerialainen kirkko tekee sorminon paavin kanssa Florensisä 1439.
23 p. Hessenin maatreivi Philip, uskonpuhdistuksen edistäjä,
synt 1504
24 p. Uskonpuhdistaja Juhani Knox † Edinburgissa 1572.
Sveitsiläinen uskonpuhdistaja Defolampadius † 1531.
25 p. Turun piispa Benedictus † 1338.
28 p. Juh Gus wangitaan 1414.
29 p. Ruosin arkkipiispa Lenaeus synt. Lenan pitäjässä 1573
30 p. Postillan kirjoittaja M. Nohrborg † Taalainmaassa 1767.

1 I. Walio	Muistiinpanoja: Tämän kuun 16 p. päättyy Suomi-Opiiston syyskuukautsi
2 P. Beaata	
3 L. Wellamo	
Jaak. 5: 7—10. Luukk. 17: 20—25.	
4 S. 2 f. Adventisja	Raamatun sanoja: Ei Jumalan waltakunta ole ruoka eikä juoma, waan wanhurstaas, rauha ja ilo Pyhässä Hengesä, Room 14: 17. Niinä päiwinä ja sillä ajalla minä kaswatan Daawidille wanhurstauden wejan, ja hän on toimittawa oikeuden ja wanhurstauden maan päällä, Jer. 33: 15.
5 M. Mikael	
6 I. Niilo	9.46 i.
7 K. Agaton	
8 I. Anna	
9 P. Selma	
10 L. Juudit	
Galat. 3: 27—29. Jerem. 33: 14—17.	
11 S. 3 f. Adventisja	Joka uskoo Jumalan Poikaan, hänellä on todistus itjesanjä, joka ei usko, hän tekee hänen walehtelijaksi; sillä hän ei uskonut sitä todistusta, jonka Jumala on Poikaastansa antanut, 1 Joh 5: 10.
12 M. Talwi	
13 I. Lucia	
14 K. Synvä	
15 I. Heimo	
16 P. Jouko	
17 L. Ignatius	

1 p. N. Hierosta Ruowedellä syhtetään Turun hovioikeudesja noitumijesta 1643 Kaawi Leo X † 1521.
2 p. Hadrianus IV waltaan paawiksi 1154. Uskonpuhdistuksen edelläkävijä Zuh. v. Ruysbroec † lähellä Brüsseliä 1381.
3 p. Kustaa Waaja kiellä Suomen ajuttaita wiettämisiä lauwantaita lepopäiwänä 1554.
6 p. Werion piispa L. Mörne synt. Björköön piitäjässä 1764. Suomen kirkkolaki wahwisetaan 1869.
7 p. Raamatuntutkija K. Eichendorf † Leipzigiissä 1874
8 p. Kirkolliskokous Roomassa alkaa 1869
9 p. Kaawi Gregorius IX kehottaa ristirekelle Hämäläisiä vastaan 1237. Runoilija John Milton † 1608 Lontoossa.
10 p. Luterus polttaa paawin pannakirjeen 1520.
11 p. L. Tammelin nimitetty Turun piispaiksi 1728
12 p. Gezelius nuor. jaa luwan julkaisista parammetun wirtikirjan vuonna 1696
13 p. Kuningas Albrecht antaa oikeuksia Suomen kirkolle 1364 Tridentin kirkolliskokous awataan 1545.

1 Piet. 1: 8—16. Joh. 5: 31—39.	Muistiinpanoja: Hanti joulutowerikseksi „Suomi-Opiiston Joululehti 1904“ ja „Kirkollinen Kalenteri vuodelle 1905“.
18 S. 4 f. Adventisja	
19 M. Nikolai	
20 I. Jaakop	Raamatun sanoja: Katso neitsyt siittää ja synnyttää pojan, jonka nimi on olewa Immanuel (Jumala meidän kanssamme) Jes. 7: 14. Autuaat owat ne, joita wanhurstauden tähden wainotaan, sillä heidän on tawaan waltakunta, Matt 5: 10.
21 K. Tuomas Apost.	
22 I. Jooseppi ☺ 12.01 i.	
23 P. Israel	
24 L. Aatami, Gewa	
Matt. 2: 11—14. Matt. 1: 18—25.	
25 S. Joulupäiwä	2 Kor. 4: 10—18. Matt. 2: 13—18.
26 M. Tapaninpäiwä	
27 I. Joh. Ewanf.	Ja katso, minä olen läsnä teidän tykönnäne maailman loppuun asti! sanoo Jeesus.
28 K. Biatt, lasten p.	
29 I. Tuomas piispa	
30 P. Taawetti (9.46 a.)	
31 L. Sylwester	

4 p. Jumaluisoppinut Yrjö Calixtus synt. lähellä Helsingburgia 1586 Yrjö Washington † 1799
15 p. Wirrentekijä I. Kingo synt. Pohjois-Seelannissa 1639
16 p. Borvoon piispa M. J. Mopaeus † Leppäwiroilla 1743.
19 p. Kustaa II Adolff synt. Tukholmassa 1594.
20 p. Pontoppidan, Trondhjemin piispa, † 1764. Katariina, Luteruksen puoliso, † 1552
21 p. Margareeta, Nawarran uskonpuhdistusta suojuwa kuningatar † 1549
26 p. Arktipiispa Jaakko Tengström † 1832.
27 p. Bonifacius I waltaan paawiksi 418. Hengellinen runoilija Ragwaldson synt. Tyrwäässä 1724
28 p. Laurbeckius nimitetään Wiipurin piispaiksi 1696.
29 p. Tuomas Becket, Canterburyn arktipiispa murhataan kirkossa 1170.
30 p. Martti Skytte, Suomen ensimmäinen luterilainen piispa † 1550 Turussa
31 p. Uskonpuhdistuksen edelläkävijä Zuhani Wyckliffe † Lutherworthissa Englannissa 1384.

**Amerikan suomalaisen Ev.-Lut. kirkkokunnan eli
Suomi-Synoodin Konfistoriumi.**

Pastori J. K. Nikander, esimies, Hancock, Mich.
Pastori John Bäck, waraesimies, Hancock, Mich.
Pastori P. Airaksinen, sihteeri, Calumet, Mich.
Pastori Alfred Gröning, notarius, Atlantic, Mich.

Amerikan suomalaisen Ev.-Lut. kirkkokunnan eli Suomi-
Synoodin rahastonhoitajan osote:

J. H. Jäsberg,

Suomi-Dpisto. Hancock, Mich.

Suomi-Dpiston Johtokunta:

Past. J. K. Nikander, Suomi-Dpiston johtaja ja
johtokunnan esimies, Hancock, Mich.
J. H. Jäsberg, taloudenhoitaja, Hancock, Mich.
Jsaac Sillberg, rahastonhoitaja, Republic, Mich.

Muut johtokunnan jäsenet:

Pastori P. Airaksinen, Calumet, Mich.
" John Bäck, Hancock, Mich.
" A. Gröning, Atlantic, Mich.
Matti Pesämäki, Ishpeming, Mich.
Alex. Pantti, Ishpeming, Mich.
J. E. Saari, Kalewa, Mich.
Heikki Kangas, Mountain Iron, Minn.
Jaakko Piippola, Laurium, Mich.

Suomi-Dpiston Opettajakunta:

Nikander, J. K., Pastori, Dpiston johtaja: Uskonto,
Latina, Kreikka, Kasvatusoppi.
Arminen, R. W., Fil. kand.: Matematiikka, Fysiikka,
Kemia.
Brandelle, D. W., A. B., M. A.: Englannin kieli, Jhdyswaltain historia, Saksa.
Bäck, J., Pastori, Fil. maist.: Kirkkohistoria, Suomi.
Granqvist, A. Opettajatar, Dpiston naisjohtaja:
Maantieto, Laskento, Suomi.
Lund, L. W., Od. kand.: Luonnontieteet, Musiikki.
Wallenius, E. K., Fil. kand.: Yleinen historia, Suomen kieli.
Silfwén, L., Opettajatar: Englannin kieli, Jhdyswalt. historia.

**Amerikan suomalaisen ev.-Lut. kirkkokunnan eli
Suomi-Synoodin pastorit ja niiden
asuinpaikat ja postiosoitteet:**

Airaksinen, Pekka, Hecla Church, Calumet, Mich.
Blomberg, Ewert, 243-55 st., Brooklyn, New York.
Bäck, Juhon, Hancock, Mich.
Granhölm, Aleksanteri, Box 429, Ironwood,
Mich.
Gröning, Alfred, Box 621, Atlantic, Mich.
Kallén, Juhon, 28 Market st., Harbor Sta., Ashta-
bula, Ohio.
Lammi, Juhon Kustaa, 307 Third st., Ishpeming,
Mich.
Leiwiskä, Hannes, 387-18 st., Astoria, Oregon.
Lipjanen, Gabriel, Box 245, Lanesville, Mass.

Nikander, Juho Kustaa, Hancock, Mich.
 Renfors, Samuli Wilhelmi, Box 333, Eveleth,
 Minn.

Riippa, Adolfs, 311 South Ave., Waukegan, Ill.
 Rönkä, Samueli Heikki, New York Mills, Minn.
 Salminen, Aappo, 11 Prospect St., Worcester, Mass.
 Salomaara, Kaarlo Fredrik, Box 141, Fairport,
 Ohio.

Sarwela, Henrikki, Box 365, West Duluth, Minn.
 Stadius, Otto, Box 239, Negaunee, Mich.
 Vuornos, Bruno, Box 22, Alma, Mich.

Suomen merimieslähetysten papit Amerikassa:

Lindström, R. G., 15 Broadway, New York.
 Renwall, Aksel Sakari, 9 Mission St., San Fran-
 cisco, Cal.
 Wirtanen, Anton Anshelm, 212 Milliken St., Lead
 City, S. Dak.

Augustana-synoodin pastori Jaakoppi Hoikka
 hoitaa Suomi-Synoodin seurakuntia Crystal Fallsissa
 (jossa asuu) ja Republicissa, Mich.

Suomi-Synoodin perustaminen ja sen kolme ensimmäistä vuotta.

Walmistawia toimia.

Viime vuoden Kirkollisessa Kalenterissa on esitetty tärkeimmät piirteet Amerikan Suomalaisten kirkollisesta tilasta ennen Suomi-Synoodin perustamista. Näimme, että joku määrä seurakuntia oli jo perustettu, ja että joitakuita sielunpaimenia oli jo työskentelemässä kirkollisella työvainiolla siirtokansamme keskuudessa. Mutta Andreaksen tavoin teki asiaa ajattelevan mieli kysyä: mitä ne ovat näin paljon? Moini tunsi oman opiston tarpeelliseksi, että siitä saataisiin enemmän opettajia siirtokansamme keskuudessa muodostuviin seurakuntiin. Mutta ne, jotka katsoivat pitemmälle, ymmäräsivät, että ennenkuin mitään senlaatuista oppilaitosta voidaan pystyttää, on tarpeellista perustaa järjestetty kirkollinen yhdistys, joka yhdistää kirkollismieliset kansalaiset yhteisin voimin panemaan toimeen ja kannattamaan oppilaitoksia ja muita tarpeellisia laitoksia. Tarvitsesihan sellaisilla laitoksilla olla isäntä, joka niitä walvoa ja pitää niistä huolta, ja sellainen huoneenhaltija on Herran oman asetuksen mukaan hänen seurakuntansa, laajemmalta katsottuna, ja kunkin kansan keskuudessa liikinnä

ne kirkolliset yhteiskunnat, jotka sijätkävät Herran opetuslapsilauluman tämän kansan keskuudesta.

Kirkollisen yhteiskunnan eli kirkkokunnan tarpeellisuuden tunsiivat erittäinkin silloin kansamme keskuudessa työskentelevät harvalukuiset ewank.-luteerilaiset opettajat. Tarpeellisuudesta oli wain yksi ajatus. Grimielisyhttä syntyi ainoastaan siitä, minkälatuinen järjestys olisi toimeenpantawa ja kuinka pian. Sanomalehtiwäitelhä asiasta syntyi pastorien J. W. Gloheimon ja J. J. Hoikan wälillä. Edellinen wäitti piispallista järjestystä ainoaksi oikeaksi kristillisen kirkon muodoksi, jälkimmäinen puolusti Amerikan Luteerilaisten keskuudessa tawatavaa synoodillista kirkkokuntajärjestystä. Heti Amerikkaan tultuaan waati Gloheimo kirkkokuntaa alotettawaksi, kun toiset wirtaweljet sitä wastoin katsoiwat suottawaksi, että olisi wielä saatawa lisäwaimia, edes joitakuitakaan pappismiehiä Suomesta, ennenkuin ryhdytään niin tärkeän asian järjestämiseen. Käwimmän wakitutuksen teki kuitenkin Gloheimon piispa-kunta-kiikoiilu sen kautta, että hänen puuhissaan kourautuntuwalla tawalla ilmeni pyrkimys, että hän itse tulisi Amerikan Suomalaisten piispaiksi, siis itsenäis pyrkimys Herran asian warijolla. Kun pastori Hoikka huomautti tästä, ei Gloheimo woinut muuta tähän wastata kuin sen, että apostoli sanoo: Jos joku piispan wirtaa pyhää, hän hywää työtä halajaa, 1 Tim. 3: 1. Lukijat saiwat itse päättää, missä määrin tämä sopi asianomaiseen.

Tällä kannalla olivat asiat, kun Kalumetin seurakunta kesällä w. 1889 kypshi päätöksessään hankkiakseen itselleen oman sielunpaimenen ja pastori Gloheimo seurakunnan kutsua noudattaen saapui tälle uudelle työpai-

kalleen seuraawana syksynä. Nyt tuli neljä suomalaista pappia olemaan pohjois-Michiganissa, suhteellisesti liikkellä toisiaan. Oihan luonnollista, että nyt ruwettiin tuumaillemaan kunkin sydämmelle tärkeätä kirkkokunta-asiaa. Tähän olikin tilaisuutta etenkin n. s. lähetystokouksissa. Gräässä sellaisessa keskustelussa, joka pidettiin Jshpemingissä, tuli yhteiseksi sopimukseksi, että aiottu kirkkokunta on saapa synoodillisen järjestyksen; mutta kansalaistemme hajalla asuwisen wuoksi tässä laajassa maassa tunnustettiin sopiwaksi, että yhteisiä asioita ja päätöksiä toimeenpantee kirkkokunnan walitsema yhä jatkuma konsistoriuni. Muutamia muitakin järjestyksiä asioita harjittiin.

Joulukuun 15 p. olivat nuo neljä pappismiestä koolla wihkimässä Hancockin seurakunnan uutta kirkkoa. Seuraawina päiwinä pitivät pastorit neuwotteluja kirkkokunnan perustamisesta. Tultiin siitä yksimieliseksi, että on parasta aloittaa kirkkokunta mitä pikemmin, koska sen asian olisi pitänyt tulla alotetuksi jo aikoja ennen. Tosin oli sielunpaimenten lukumäärä wielä wähäinen, mutta toiwottiin sen asian korjautuman wähitellen, kunhan ensin saadaan kirkkokunnallinen yhteys aikaan. Si siis muuta kuin tuumasta toimeen. Wteltiin ensin sopiwaksi muodostaa wäliaikainen konsistoriuni ja wäliaikaiset pyhälät, laillistettuina waan Houghtonin kauntissa, kunnes kokoontuma kirkolliskokous woi walita warijinaisen konsistoriumin ja tuumailta muista tarpeellista asioista.

Wäliaikaisen konsistoriumin muodostiwat Kalumetin, Hancockin ja Jshpemingin seurakuntien pastorit waliten pastori J. W. Gloheimon esimieheksi, pastori K. L. Tolosen taloudenhoitajaksi ja tämän kirjoittajan

sihteeriksi. Tämä kolmimiehininen konsistoriumi kutsui neljänneksi jäseneksi konsistoriumiin pastori J. J. Hoikan. Sitten ryhdyttiin muodostamaan lyhytkäiset laillistuspöytäkirjat, jotka jätettiin Houghtonin kauntin kirjurille. Mutta kun ne myöhemmin havaittiin josfakin suhteessa waillinaisiksi, päätettiin laillistaminen jättää siksi kunnes ensimmäinen kirkolliskokous saatiin pidetyksi. Kalumetin, Hancockin ja Ishpemingin seurakuntien pastorit hankkivat seurakunniltaan suostumuksen kirkkokunnan perustamiseen.

Ennen kirkolliskokousta laadittiin laajempi perustuslakiehdotus kirkkokunnalle. Siinä työssä osotti pastori Eloheimo erittäin suurta intoa. Mutta tällä välin jo osottivat muutamat vastustushenkilöt miehet Kalumetissä suurta toimeliaisuutta päinvastaiseen suuntaan. He levittivät minkä jaksivat väärää tietoa perustettavasta kirkkokunnasta. Etenkä oli n. k. Kansan Lehti siinä suhteessa toimekas. Lehden toimittajana oli mies, Jno Elman*), jolla ei ollut mitään uskoa, ja joka ei juurikaan ollut monta kertaa eläissään kirkon ovea awannut kuullakseen Jumalan sanaa. Hän se nyt kansan puolesta rupefi walwomaan kirkkokunnan perustamista ja siinä muka kansan etuja! Ja semmoista miestä ihmiset uskoivat! Nythän tiedettiin, että uudessa kirkkokunnassa tulee kansalle pakkomatkut, joita walesmannin kään perimässä, ja pappiswasta, jota rautakouralla halitsee. Osa ihmisiä saatiin Kalumetissä ja lähitenoilla ihan winnaan asti kihtymään. Ja tuo kihtko kaswoi yhä suuremmaksi, kuta lähemmäksi lähenei uuden kirkkokunnan ilmoitettu warjainen perustamispäiwä.

*) Enimmäin näyttää Elman juuttuneen siitä, että Eloheimo kirjoitti Kalewan Raikun, eikä Kansan Lehteen.

Suomi-Synoodin ensimmäinen kirkolliskokous.

Tiistaina maaliskuun 25 p. 1890 tuli tuo odotettu kokouspäiwä, todellakin tärkeä siirtokansallemme Amerikassa. Silloin kokoontuivat ensimmäisten Suomi-Synoodin seurakuntien edustajat Kalumetiin. Osa oli kyllä jo saapunut sinne maanantainakin; ja sunnuntai-iltana (23 p.) tawallaan jo kokous alotettiin iltajumalanpal-

J. K. Nilander.
Suomi-Synodiston johtaja.

J. J. Hoikka.
Crystal Fallsin seurak. pastori,
kuuluva Augustana-Synoodiin.

welutuksella kolmen luterilaisen seurakunnan yhteisessä kirkossa. Samassa kirkossa alotettiin tiistai-aamuna kirkolliskokous. Kokouksen jäsenissä oli neljä suomalaista pappia ja yhdeksän suomalaisen seurakunnan edustajaa, joita oli 17, siis kaikki osanottajat yhteensä 21.

Enimmän osan kokousajasta otti sääntöehdotuksen tutkiminen. Se luettiin pykälä pykälältä, hyväksyttiin ja allekirjoitettiin. Myönnettävä on, että lakiehdotus-

jesja oli joitakuita vähempiarwoifiakin lohtia, jotka olisivat saaneet olla toisiin, ja muutamia, jotka olisivat saaneet olla siitä pois. Mutta arveltiin, että kokemus wuosien kulussa paraiten on osottawa, mikä on tarpeellista ajan pitkään muuttaa.

Konfistoriumin jäsenten waali toimitettiin sitten. Waalia tuloksena oli, että esimies ja sihteeri vaihtoivat wirkoja*); toiset wäliaikaisen konfistoriumin jäsenet walittiin entisiin wirkoihinsa edelleenkin.

Muista kokouksen toimista on muistettava, että nyt jo päätettiin hankkia kirkkokunnalle lähetyspastori Suomesta, joka sitten noin vuoden perästä saatiinkin.

Pääasiallisesti oli tuo ensimmäinen kirkolliskokous rauhallinen keskustelukokous, jossa asiat wäljellisesä so-wussa päätettiin. Ja Jumala, jolta siunausta rukoiltiin, on antanut sen toimien kantaa hedelmää ja auttanut silloin aloitettua pientä kirkkokuntaa monellaisten taistelujen ja myrskyn läpi.

Ensimmäiset ryntäykset kirkkokuntaa vastaan.

Tuiskuinen oli ilma, kun palattiin kirkolliskokouksesta keuhkokuumeena. Mutta suuremmat myrskyt alkoivat pian nousta nuorta kirkkokuntaa vastaan kansalaisten keskuudessa. Kalumetisjä alkanut „kansalliseurakunta“**) koetti saada wanhan seurakunnan hajaamaan. Tälle seurakunnalle oli suureksi onnettomuudeksi

*) Tämä seikka ansaitsee sen wuolji mainitsemista, että entinen esimies nähti sen ottaneen pahatteen, waittei luonnollisesitakaan mitään fanomit. Lääsnä olijat luulivat sen huomanneensa kaswojen ilmeistä ja liikkeistä. Ehkä woiwot myöhempään aikaan tapaukset olla osaksi tuosta johutuneita.

**) Tämä oli aloitettu eräässä meluisassa kokouksesja Ned Sactetin oopperahuoneessa junnutaina kaffi päiwää ennen kuin Suomi-Synoodin ensimmäinen kirkolliskokous pidettiin.

se tapa, jolla P. Westerin-wainaja oli kiihkossaan seurakuntaan koonnut jäseniä. Nimiä oli kyllä täten saatu kirkonkirjaan seitsemättä sataa. Mutta wastoinkäymisen hetkenä ei tällainen työ mitään kestä. Pian alkoi tuo nimien joukko wähetä arweluttawalla tavalla, kun toinen toisensa perästä käwi pyyhityttämässä pois nimiänsä kirkonkirjasta. Olkoon tässä warotusta kyllä waka-waan ja oikeaan seurakunta-työhön kansamme keskuudessa! Pian oli Galumetin wanhasja suom. ew.-lut. seurakunnassa waan noin 2 tai 3 sataa henkeä jällellä. Mutta kantajoukko pysyi järkähtämättömänä Mitä oli wakawamman työn hedelmää, se pysyi lujana ja päätätawänä myrskyn keskellä; tuli mitä tuli. Ja Herran warjeli seurakunnan hajautumasta. Mutta Kansan Lehti liehtoi wastustuksen ja epäluulon tulta kirkollista työtä vastaan.

Pian aloitettiin hyökkäys myös Hancockin seurakunnan alueelle, joka tähän asti oli pysynyt rauhallisempänä. Kiihottawia kokouksia pidettiin; ihmisiä houkutettiin jäseniksi kansalliseurakuntaan, joka oli muka paljon parempi, wapaa maksuista y. m. Kyllä sen vielä moni kansalainen muistaa, eihän tuo ole niin kaukainen asia. Keinoja ei katottu; pelotuksia, hoututuksia ja walheita ei kammottu läyttää aseina. Suuret, sanottiin, tulewat synoodisja „pakkomaksut“; ryöstetään lehmä narwetasta, otetaan latti pääsiä, jollei ole millä maksaa papin palkkaa!*) „Kun Kalumetisja luulutaan jo ryöstetyn pa-

*) Eräs puhuja oli noisja kokouksissa (Quincyssä) warottanut kansalaisiamme tähän tapaan: „Saatte nähdä, että pakkomaksut nousiwaat wlelä suuriksi; köyhä työmies saa maksaa 2 ja 3 taalaa tuusja, waittet nyt wlelä niin ole. Eikä se niile sitii, se näkyy norjalaisissa, jotta owat synoodisja, ja joilla on jo niin suuret maksut“. Tämä puhe oli sekä Suomi-Synoodiin että Norjalaiseen kirkokuntaan nähden pahantitisiä walheita. Jos norjalaisella seurakunnalla oli siihen aikaan isot maksut, niin eiwäi ne olleet kirkkokunnan yhteyden wuolji, waan seurakunnan oman kirkonwolan ja jäsenten wähiäluutuu-den tähden. Noin tunnettomia saattoiwa sortajamme olla!

pinpalkasta", selitti minulle muuan nuori mies. Hänelle vastasin: Ei se ole totta; mutta jos tottakin olisi, ei sen tarwite waituttaa mitään meihin, jotka olemme Hancockissa. Hancockin seurakunnan kirkonkirjoihin ei ollut wäkeä koottu kiihottelemalla. Ken oli wapaasta halusta liittynyt, se merkittiin kirjoihin. Siinä olikin kirkokuntaa perustaessa ainoastaan noin 400 hengen waitheilla. Ainoastaan pari perhettä erkani seurakunnasta kiihotusten houkuttelemina; samoin eräs naimaton mies. Paljon taistelua ja häiriötä tuo sekamelska sai kuitenkin aikaan monen mielessä, ja useampikin kuuluu jo aikoneen erota seurakunnasta tullakseen tuon mainion „kansallisseurakunnan“ jäseneksi. Tarkemmin mieltityään asiaa he huomasivat kuitenkin erehdyksensä ja wakaantuivat vielä enemmän horjumattomiksi seurakunnan jäseniksi kirkkokunnan yhteydessä.

Asian walaisuusiseksi mainittakoon seuraawa tapaus: New Boothjackissa eli „Bollmanin metsässä“ oli joitakuita seurakunnan jäseniä, joita niinikään oli houkuteltu liittymään kansalliskirkon jäseniksi. Heille kuwailltiin, että siellä muka oli parempi saarnamies ja että uusia pappeja saadaan Suomesta; pakkomaksuja ei ole y. m. Mutta eipä waalijaarnaaja heitä miellyttännytäkään eikä luvatus edut näyttäneetkään olewan todellisia. Jonkun ajan perästä tuli eräs minulle tuttu emäntä, arwollen, ettei nyt vielä pitäisi niin heihin suuttua, että laittaisiin kokonaan käymästä heidän luonaan. Lupajin mennä. Määräpäivänä pidin siellä raamatunselityksen. Hartaushetken loputtua kertoivat ystäwät, että he olivat jo aikoneet liittyä kansallisseurakuntaan, mutta että he sen papin saarnan kuuluttuaan huomasivat erehdyksensä. Sitä paiksi olivat he saaneet huomata, että kansalliskirkolla

ne wasia pakkomaksut owatkin; 5 taalaa olisi köyhimmäntin muka pitänyt maksaa kassaan, että voitaisiin ruweta kärkejömään kirkkoa synoodin seurakunnalta. Näitä ja muita erehdyksiään kerrottuaan he pyyhivät, että heidän nimensä pantaisiin kirkkokunnan seurakunnan kirkonkirjoihin niin ettei niitä mitään saa sieltä pois. Sanoin heille, etten tiennyt heidän menemisestään kansalliskirkkoon ja että heidän nimensä olitin vielä seurakuntamme kirkonkirjoissa, ei kuitenkaan sen lujemmin, kuin että he voisivat ne sieltä pois saada waitka huomispäivänä, jos tahtoisivat. Ei, ei he tahtoneet niitä pois milloinkaan.

Näin ollen ei ollut ihme, että monella, joka ei ollut vielä seurakunnan jäsen, mutta joka mahdollisesti olisi jonkun ajan perästä sifi tullut, tämä mahdollisuus lykäytyi useampia vuosia myöhemmäksi.*)

Tämä kaikki osottaa kuinka kypsymätöntä juomalainen siirtokansamme oli vielä tähän aikaan ymmärtämään kirkollisen yhteyden tärkeyttä ja wastustamaan wictelyksiä. Moni puolusti entistä järjestyttömyyttä kirkollisella alalla „kansalliskirkon“ nimellä, tuoden sen syhyksi, ettei ne muka kaikki mukaudu järjestettyyn kirkko-

*) Niinpä kerran tuli luotieni taksi Puolangan miestä, joilla perheet vielä silloin olivat Suomessa, ja pyyhivät minua kassomaan, onto heidän nimensä kirkonkirjassa, että pyyhkisin ne pois. Kysyin: oletteko te ne sinne antaneet? — Wastaus: Emme muista antaneemme; mutta jos ne sentään ovat jollakin tavalla sinne joutuneet. — Sanoin: Ei ne sitten ole kirkonkirjassa; mutta jos haluatte, panen ne sinne. — Wastaus: Emme me halua, siinä on pakkomaksut niin lowat, etei niitä lukaan jaksia maksaa. — R.: Tuka teille niin on janonut? — Onhan se janomalehdissä, esim. Kanjan Lehdessä. — Ei se ole totta; mutta olisihan jopiwaa, että tekin olisitte seurakunnan jäseninä wieraalla maallakin ollessanne j. n. e. — Kun ei mitään puhe auttanut, kysyin, miksi he kuulivat nimensä olewan kirkonkirjassa. Sain wastaukseksi, että he olivat nähneet nimensä painettuna muutamissa papereissa, joita oli näpätty heille, arwelwivat niiden oleen kirkonkirjan lehtiä! Tarkemmin tutkittua huomattiin että nimet papereissa olivat B. Sanomain osotteita.

kuntaan, ja ettei siis seurakunta voi pysyä olemassa. Tämä väite on näytetty tyhjäksi, koska seurakunnat juuri sen perästä ovat kasvaneet, mastukfista huolimatta, kun sitä vastoin ennen tuskin saatiin minkäänlaisia seurakuntia pidettyksi koossa ja senkään vertaavaaroja, että olisi voitu opettajan palkka maksaa. Kuinka moni toi silloin keräysmiehelle tuon tyhjän väitteen: minä maksan silloin kun tarvitfen pappia! Tosin niitä sellaisia fanojia on vieläkin; mutta järjestyksen puute on omanfa kasvattamaan ja säilyttämään sellaista henkeä.

Houghtonin kauntia etemmäksi eivät kansalliskirkon tuottamat häiriöt alufi voineet ulottua. Jshpemingisä, Ironwoodisä y. m. ei niistä paljon mitään haittaa huomattu. Joku yksinäinen laiku kuului fieltä ja täältä „Kansan Lehdessä“, ootteeksi, että olisi täälläkin joku wallattomuuden harrastaja.

Kirkkokunnan omasta piiristä.

Pää-asiana piivvät kirkkokunnan harvat papit tänä aikana uskollisen fissäisen työstentelyn seurakunnissaan.*) He ajattelivat, että silloin kirkkokuntakin kasvaa, kun seurakunnatkin maurastuvat. Jonkunlaisena poikkeuksena oli kuitenkin pastori Eloheimo, joka ei näyttänyt tätä kohtaa kyllin oivaltaneen. Hänen syhkseen tähty ojitain myös lukea kansalaisten kesken syntyneyt kiihko-mieli, jota hän ei koettanut tyhnyttää, vaan pikemmin taitamattomasti ärshytteli kirjoituksillaan Kalevan Raiku nimisessä lehdessä. Seurakunta oli kuitenkin tyhytwäinen, kun hän toimitti tehtävänsä tyhdyttävästi. Pis-tänyfpä hän wälistä pohjoisesjafin päin, Central ja

*) Tämän wuoksi jäi kirkkokunnan laillistuttaminenkin wuoden 1890 loppupuolelle.

Copper Falls kaimannoilla saarnaamassa ja papillisia toimia tekemässä. — Tämän kirjoittaja hoiti Haucocfin ja Jacobsvillen seurakuntia sekä niihin kuuluvia saarna-paikkoja. Pastori Tolonen hoiti likinnä Jshpemingin, Championin, Republikin, Negauneen ja Palmerin seurakuntia Marquette kauntisja. Pastori Hoikan lähdettyä Ruotfiin kesällä 1890 hoiti pastori Tolonen myös Newberryn seurakuntaa, joka oli siihen asti ollut edellämai-

Paarlo Suotari.
Suomi-Synoodin lähetyspastori
1891—1903.

M. Kiwioja.
Harborin ja Fairportin seur.
pastori.

nitun warfinaisessa hoidossa. Wuorottain käwivät kirkkokuntamme papit hoitamassa Ironwoodin, Bessemerin ja Wakefielдин seurakuntia Gogebic kauntisja wuoden 1890 kuluesja.

Kun pastori Hoikka kesäkuun lopulla lähti Ruotfiin, jäi kirkkokuntaamme wain kolme pappismiestä. Toi-miin oli kuitenkin ryhdytty lähetyspastorin hankkimi-

seksi, kulkemaan sielunhoitoa antamassa niillä paikoilla, joilla ei ollut vakinaista opettajaa.

Kristillisen ja kirkollisen mielen herättämistä varten pidettiin nhä edelleen myös samallaisia lähetyskokouksia, jommoisia oli pidetty jo ennen kirkkokunnan perustamista. Vuorottain suurempiin seurakuntiin asetettiin nuo lähetyskokoukset. Näissä oli papeilla myös tilaisuutta keskustella yhteisistä asioista ja puhella keskinäiseksi kehotukseksi.

Toiset seurakunnat pääsivät kiihoituksesta huolimatta vähitellen edistymään ja vahvistumaan. Kalumetin seurakunta vaan jai kauvemman aikaa parannella taistelussa saamiaan mammoja. Jopa seurakunnan lopulta täytyi myydä kirkko-osuutensa norjalaiselle seurakunnalle, kun kansalliskirkkolaiset päästyään osalliseksi samaan kirkkoon, ostettuaan ruotjalaisen seurakunnan osuuden, rupejivat tekemään suorastaan häiriötä wanhan seurakunnan kirkonmenoilkekin. Lopulla vuotta 1890, jäsenluvuun mentyä kōvin vähäiseksi, täytyi seurakunnan luottamusmiesten ilmoittaa pastorilleen, ettei seurakunta voi enää tästä puoleen maksaa lupaamaansa palkkaa. Silloin past. Gloheimo pyhyi konfistoriumia määräämään häntä johonkin synoodin seurakuntaan väliaikaiseksi papiksi. Tämän kirjoittaja sanoi hänelle, puoleksi leikkillä puoleksi tähdellä todella: „Me määräämme finut Kalumettiin“. Tarkoitin, ettemme voi häntä paremmalla luottamufjella muuallekaan määrätä. Lopulta kumminkin konfistoriumi määräfi hänet Ironwoodin, Wakefieldin ja Besfemerin seurakuntia hoitamaan väliaikaisena opettajana*). Vuoden 1890 lopulla vihittiin

*) Wäärin hän siis myöhemmin oikeuden edessä wättieli, ettei konfistoriumi häntä sinne määrännyt, vaan että hän itse tuli sinne.

Ironwoodin seurakunnan uusi kirkko, ja Gloheimo saapui Ironwoodiin w. 1891 alussa. Wirkaweljet katselivat alusja iloisella luottamufjella asiain menoa. Gloheimo työskenteli alufji nähtävällä uutteruudella uudella työalallaan. Seurakunnat ottiwat hänet vakinaiseksi pastoriukseen ja asiat näyttiwät alkawan mennä suotuisalla tavalla. Tämän mainitfen osotteeksi, että wirkaweljet soiwat Gloheimolle hyvää, eiwätkä häntä kahehtineet, niinkuin myöhemmin syhyttä joimattiin, kun heidän wirkansa welwollisuuden waatimina täytyi asettaa häntä ahtaalle.

Opisto-afia. — Lähetyspastorin saapuminen.

Jo ensimmäisessä kirkolliskokouksessa oletettiin suomalaisen opiston tarpeellisuus, koska siitä puhutaan silloin hywäksyhtysfä perustuslaisja. Mikomus oli panna alkuun kirkollinen oppilaitos niin pian kun warat sen myöntäwät ja riittäwä harrastus asiaan oli ensin saatu herätetykfi. Jo syfhyllä 1890 käwi kolmimiehininen komitea katsomassa, olifiko sopiwaa maata ja sopiwia etuja opistolle saatavana Minneapolin ja St. Paulin tienoilla Minnesotan waltiosja. Pääasiallisesti raukesiwat opiston toimeenpanemispuuhat vielä fikseen warain puutteen tähden. Tosin kirkolliskokous Hancockissa 1891 teki jo jotenkin wakawan päätöksen, että opistoa warten oli ostettava 10 eekkerin suuruinen maapala ja fiinä olewa talo North St. Paulista, noin 6 mailia St. Paulista pohjoiseen päin, 4,000 dollarin hinnasta; annettiinpa konfistoriumille walta ottaa lainakin sen ostamiseksi, „jos tarwitaan“. Että sitä „ei tarwittu“, tuli fiitä, että kirkkokunnallamme ilmutui pian muuta tekemistä, joka weti huolenpidon puoleensa. Mutta eipä ollut vielä wiifasta ottaa sellaista lainaa, kun harras-

tus asiaan kansassamme oli vielä liian vähäinen. Sitä paitsi ei ollut tiedossa sopivaa miestä, joka olisi ruvennut tuon koulun johtajaksi. Sanottiin, että Eloheimo mielellään rupeisi; mutta sitä luottamusta häneen ei meillä ollut, että koulu hänen käsisjään menestyisi. Sellaista laitosta ei näet saanut aloittaa ja taas lopettaa. Kevytmielisyys koulu-asiassa olisi surmannut ja haudannut auttamattomasti koko asian moniksi ajoiksi. Sanottiin, että kyllä tuo maa vähitellen maksaa itsensä. Tuo oli toisten mielestä selvään sellainen tuulentupa, jota ei sopinut ottaa huomioon. Täten jäi opiston alkuunpano toistaiseksi, onneksi ajalle itselleen.

W. 1891 maaliskuulla saapui pastori Kaarlo Huotari kirkkokunnan konsistoriumin kutsunana lähetysspastoriksi. Hän ajettui ensi aluksi asumaan West Superioriin, Wis., josta hän teki lähetyssmatkoja eri paikkoihin Minnesotassa ja Dakotassa. Näin oli saatu suotavaa lisäystä vähäisiin työvoimiin. Samalla oli kirkkokunta alkanut jo jonkunlaisista yhteistyöistä, koska lähetysspastori oli kirkkokunnan yhteinen työmies ja hänen palkkaansa maksettiin lähetysskastasta. Niiden kolehtien lisäksi, joita eri paikkakunnilla koottiin, täytyi lähetysskastaan hankkia muualtakin vapaehtoisia varoja. Parhaiten ottivat tähän kannatukseen osaa Hancockin ja Ishpemingin seurakunnat. — Kun tämän kirjoittaja w. 1891 teki 4 kuukauden matkan Suomeen, oli past. Huotari hoitamassa seurakuntia Washitaarella ja toimittamassa Paimen-Sanomia. Suomesta palatesjani tein pienen lähetyssmatkan Massachusetts waltiossa, poiketen Worcesterissä, Fitchburgissa ja Westminsterissä, lähellä Fitchburgia. Täällä en kuitenkaan ennättänyt mitään seurakuntia järjestää, kuten alussa olti aiomus-

jeni, koska halusin taas kiiruhtaa warjinaiselle työ-alalle. Kotiin palattuani alkoivat pian nuo pitkät ja ikävät

„Eloheimon rettelöt“.

Suomesta tultuani tiedustelin pastori Tolos' wainajalta Ishpemingissä, mitenkä oli sen virkaanasettamisen laita, jota pastori Eloheimo oli vaatinut meidän toisten pappien toimittamaan hänelle Ironwoodissa. Kysyin: tarvitaanko sitä? Silloin sain kuulla joidenkuiden ystävään Ironwoodin puolesta valittaneen, että kirkon ovet olivat olleet suljettuina useita kuukausia. „Ja mikähän lienee se kirjakin, jota se E. tekee? U. Holmilta kuulin, että hänellä on jonkunlainen kirja tekeillä“, sijaisti wainaja vielä edelliseen. Parin päivän perästä oltkin E. lähettänyt pastori Tolos' wainajalle pienen englanninkielisen kirjasen nimeltä „Proclamation“,* jekä samalla maininnut, että hän on sen kääntäjä. Sieltä tuo kirjanen lähetettiin Hancockiin pastori Huotarin ja minuun nähtäväksi. Luettuamme tuota kirjaa vähän matkaa, tuli ensimmäiseksi ajatus: mikä nyt on miehen mieleen mennyt? Kirja oli jaettu lukuihin ja wärssiin, kuten raamatun kirjat. Siinä oli raamatusta otettuja lauseita ja lupauksia. Kertomuksen päähenkilönä esitettiin siinä „Herran palvelija“ (minister) William, jolle sanottiin tapahtuneen tawraallisia ilmentyksiä, ensin enkeli Miikaelilta ja lopuksi itse Kristukselta. Rakki ensimmäistä ilmentystä tapahtui muka Suomessa eräällä Saimaan weijistöön kuuluwalla pikkua saarella; Kristus-

*) Kirjan lähdeellinen nimi oli: „Proclamation of the Universal Kingdom during the chiliad to come“. Sama wihlo ilmautui siten seuraavana kerräänä huomenteellisenä nimellä: „Julistus siitä Yleiswaltatunnasta, joka on tulewa tuhatvuotijena aitaautena“.

sen oma ilmestyminen kautana lännessä korkealla vuorella (nähtävästi Amerikassa). Kirja kertoo siten, että Kristus antoi Williamille nimen Elohim (hepr. E. Jana, = Jumala), ja ajetti hänet kaikkein kansain „Waltamajesteetikki“. Kirjasen loppupuolelta puhuttiin vielä Meiswaltakunnan perustuslaista. — Kun moni Kalenterimme lukijoista ei ole noista alkuyhdistä tarkemmin kuullut, olen niistä tässä vähän pitemmältä kertonut.

Waikka konfistoriumin jäsenet sen hywin tiesivät, ettei tuo kirja voinut saada seuralaisia eikä siis mitään lajkoa synnyttää, huomasivat he samalla, että se kuitenkin oli peräti ikävä ilmiö. Se ilmaisi tekijänsään (ja kääntäjänsään) korin väärän mielen jumalallista totuutta kohtaan, sijältään ilmeisesti jepitettyjä ilmestyksiä. Pahana aseena se olisi ollut pienen kirkkokuntamme äkäisten vastustajain kädessä, jollei siitä olisi ennätetty waatia tekijää vastaan, ennetkun se ennätti lewitä vastustajain käsiin. Ollisipa saanut Suomi-Synoodi kuulla kauniit nimitykset niistä, jotka muutoinkin olivat walmiit hyökkäämään sen kimppeun. Tätä estääkseen jouduttautuivat konfistoriumin jäsenet tekemään, minkä he muutoinkin tunsiwat tuollaisessa tapauksessa welwollisuudekseen.

Konfistoriumin kirjelmässä waadittiin G:lla vastaus seuraaviin neljään kysymykseen: 1:ksi kuka on tuon kirjaisen tekijä, 2:ksi kuka on siinä mainittu minister William, 3:ksi missä tarkoituksessa G. on sen kääntänyt englannin kielelle, ja 4:ksi missä suhteessa G. aikoo olla tuohon kirjaiseen wastedes. Samalla kirjelmässä kysyttiin, kuinka pastori G. aikoi wastedes hoitaa hallusjaan olevia Suomi-Synoodiin kuuluvia seurakuntia. Tämä kirjelmä tehtiin joulukuun 3 p. 1891, ja saman

kuun 11 päivänä laati G. ylpeän wastauksensa konfistoriumille, jossa hän ei mitään selittänyt waan sanoi itsensä „irti ja wapaaksi kaikista wiroista Suomi-Synoodisfa“. Konfistoriumi suostui Eloheimon eroon

Ken tunnollisesti mietti edellämainittuja tapauksia ja muutoin tuntee pastori G:n luonnetta ja menettelytapoja, eikä ainoastaan täällä ollessa waan jo kotimaasssa, se ei woi syyttää konfistoriumin jäseniä „kateudesta“ ja

H. Sarwela.
West Duluthin y. m. seurakuntien
pastori.

Heikki Tanner.
Ironwoodin y. m. seurakuntien
ent. pastori.

muusta pahasta, kuten siihen aikaan pyrittiin tekemään, waan tunnustaa sen menettelyn oikeaksi, jopa melkein ainoaksi mahdolliseksi.

Olii luullut, että nyt oli asia selwä. Olihan pastori Eloheimo sanonut itsensä irti kaikista wiroista Suomi-Synoodisfa. Mutta monta uskomatonta asiaa tapahtuu oloisjamme. Warmaankin G. katui pikaista päätöstänsä, koska antoi Ironwoodin seurakunnan walita

itsensä uudestaan papitseen, vaikka oli jo aikonut sieltä pois siirtyä. Miehet, jotka aikoiivat „antaa hänen menä“, tulivat nyt E:n immokkaitsi puoltajiksi, kun konfistoriumi oli vaatinut häntä vastaamaan asiasta, joka kylläkin kuului konfistoriumin toimipiiriin. Pantiin tosin „ehto“, että E:n tulee liittyä jälleen Suomi-Synoodiin. Ei ajateltu ehtoa tehdesä sitä mahdollisuutta, että synoodiin takaisin pyrkijä ehkä hyljättäisiin. Olihan E:n menettely ollut sitä laatua, että oli mahdotonta ottaa häntä takaisin kirkkokunnan yhteyteen. Olihan hän yleensä kieltäytynyt antamasta yksinkertaista ja vilpittöntä selitystä konfistoriumin tekemiin kysymyksiin ja wetäytynyt kirkkokunnan ulkopuolelle voidakseen olla vastaamatta teoistaan. Sellaista wallattomuutta ja oikullisuutta ei voi mikään todellinen kirkkokunta sallia ja kuitenkään samalla menestyä. Tämän tuntien ei konfistoriumi hyväksynyt, kun E. „julisti jälleen itsensä osalliseksi Suomi-Synoodin welvollisuuksiin ja etuihin“. Paljaita sokaifewia mahtifanoja!

Sanomattakin ymmärtää, että konfistoriumiin asema tässä oli vaikea. Koetettiin neuvoilla ojentaa Ironwoodin seurakuntaa. Mutta useat synoodille ystävälliset jäsenet olivat vähitellen luopuneet seurakunnasta, ja pari siinä jällellä olevaa eivät woineet mitään enemistölle, joka antoi E:n wiedä seurakuntaa sokaasti, minne hän tahtoi. Turhaan meni tämän kirjoittajan yritys saada toimeen kirkonkokous helmik. 14 p. 1892, selittäkseni siinä asian Ironwoodin seurakunnalle. E. oli saanut seurakunnan itseään sokaasti uskomaan. Rumminkin lausuin muutamia warotusfanoja seurakunnolle. E. wakuutteli seurakunnalle, että asia kyllä oikenee tulewassa kirkolliskokouksessa, kun hän sen siellä esittää.

Wihasta tähteläisenä oli E., kun uskalsin seurakunnalle lausua ajatukseni hänen kirjafestään, ja hän oli kyllä suonut minun olevan kaukana seutuwilta. Suonien aikatausi oli alkanut Ironwoodin seurakunnassa, ja sitä jatkui nyt jonkun aikaa eteenpäin. Semmoijista Herra warjelson kansaamme!

Oloheimo tuli seuraamaan kirkolliskokoukseen (Jsh-pemingisjä) Wakefielдин seurakunnan maaliitkoedustajana, kun tiesi, ettei häntä pappisjäsenenä hyväksyttäisi. Suuresti hän kuitenkään erehtyi, jos luuli woiwansa taimittaa kirkolliskokouksen puolelleen pitkällä toista tuntia kestävällä esitelmällään, jossa tulwimalla oli solwauksia etenkin pastori Tolos'-wainajaa ja tämän kirjoittajaa vastaan. Samalla hän koetti antaa ennen mainitulle kirjaiselleen profeetallisen merkityksen. Uinoat, jotka kirkolliskokouksessa äänestivät hänen hyväkseen, olivat hänen kaksi toweriaan Ironwoodista ja yksi Kalumetista, kaikki tunnetusti periaatteettomia miehiä. E. oli ja jäi olemaan ilman pappisjäsenyyttä Suomi-Synoodissa.

Edistystä ahdingoissakin.

Jo vuoden 1891:n kirkolliskokouksen aikana oli kirkokunta kaswanut 11 seurakunnalla, joten seurakuntain lukumäärä oli yhteenjä 20. Wuonna 1892 oli seurakuntain lukumäärä 24 ja sielunpainenä 5, nimittäin: J. R. Nikander, K. L. Tolonen, K. Huotari, H. Tanner ja H. Sarwela. Kaksi wuimemainittua oli otettu kirkkokunnan jäsenyyhteen w. 1891:n kuluesja. toinen alusja, toinen lopulla vuotta.

Muistettava on kuitenkään, että Oloheimon retteljiden lautta Ironwoodin wanha seurakunta joutui pois kirk-

kokunnasta. E. itse oli sen muuttanut toiseksi ja antoi sitten vanhan seurakuntansa myhdyä kirkko-omaisuuden hänen uudelle seurakunnalle, vaikka se todellisuudessa oli sama seurakunta!

Kesällä vuonna 1892 muodosti Eloheimo paperilla olevan kirkkokuntansa (n. k. Jenno-Amerikalaisen kirkon), johon hän koetti Suomi-Synoodilta riistää kolme hoidossaan olevaa seurakuntaa, Ironwoodin, Bessemerin ja Wakefieldin seurakunnat Sogebic kauntisja, Michiganisja, Ensimmainitum seurakunnan hän sai. Bessemerin ja Wakefieldin seurakuntia hän omapäisesti myös nimitti kirkkokuntansa seurakunniksi. Mutta Wakefieldin seurakunta osotti tässä asiassa harvinaista vakavuutta eikä tartunutkaan paulaan. Se pyyhki kirkkolle yhteydelle uskollisena*). Bessemerisjä oli jo todellisuudessa seurakuntia joutunut hajaantumisen tilaan. Näin ollen oli Eloheimon kirkkokunnassa waan yksi seurakunta, ja niin muodoin koko kirkkokunta waltionkin lain vaatimusten mukaan laiton**). Mutta miunkäläisen muodon saa asia kun muistanme, että Eloheimo

*) Lukiijat voisivat hyvällä syillä tiedustella asiaa tarkemmin. Niille tämä selittyy: E. oli pitänyt kokouksen, johon käski seurakuntia lähettämään edustajia. Siellä muka keskustellaan „kirkkokunnan asioista“! Bahaa aawistamatta Wakefieldinkin seurakunta lähetti muue edustajia. Perillä edustukset oudoituivat ensin asiaa, kun piti perustaa uusi kirkkokunta ja luopua synoodista. Lopulta he omasta puolestaan taipuivat ehdontseen. Muuta kotona panivat seurakuntalähet tähän jyrkän vastarinnan. Seurakunta pyyhki synoodisja.

***) Waltion laki waatii, että kolme seurakuntaa on asiaa toimittamassa, kun kirkkokuntiaa muodostetaan. Mutta mitäpä E. wältti todellisuudesta, kun piti piispatji päästä jollakin tavalla, koska kerran se „hivää myötä halajaa, jota piispan wirtaa pyntää“. Ja piispatji hän silloin tuli, koska jäännyt määräsivät, että kirkkokuntiaa johtaa papistosista waltittu mies, ja E. oli ainoa pappi tuossa kirkkokunnassa. Johtopäätöksen woi lukiija itse muodostaa.

omasta nöyrästä pyhinnöstään sai konjistoriumin määrähksen luottamustoimenaan hoitamaan kirkkokunnan seurakuntia ja hän lopulta koettaa niitä kawaluudella kiskaista pois saman kirkkokunnan yhteydestä!

Ironwoodisjakin oli melkoinen joukko synoodillemme ystäwällisiä kansalaisia, jotka oliwat luopuneet seurakunnasta sen nurjan menettelyn wuoksi. Näistä muodostettiin uusi seurakunta kirkkokunnan yhteyteen jylksyllä w. 1892, nimellä Pyhän Paawalin seurakunta. Uusia jo ilmoitautui tähän seurakuntaan kolmatta sataa henkeä.

Paijfi kirkkokuntaan tulleiden seurakuntain lisääntymttä lukumäärää on muistettava, että entiset seurakunnat kaswoiwat yhä jäsenlukunsa puolesta. Täten kirkkokunnan koko jäsenluku pääsi kaswamaan suhteellisesti tyhdyttävässä määräsä.

Jo ensimmäisessä kirkolliskokouksessa nimitettiin Paimen-Sanomien kirkkokunnan warjinaiseksi äänenkannattajaksi. Sitä kustansi tämän kirjoittaja yhdessä pastorin Tolos' wainajan kanssa yksityisillä waroillaan, eikä kirkkokunta woinut pitkään aikaan ajatella lehden ja sen kirjapainon omaiseen ostamista. Lehti toimi kuitenkin kirkkokunnan puolesta sellaisenakin, sillä sitä warten se oli aloitettu. Jonkun werran lisättiin lehden kokoa w. 1891. Waikka lehti olikin pieni, oli siinä kuitenkin tilaisuutta sen rajoitetulle lukijakunnalle esittää asioita kirkolliselta kannalta ja tehdä witausja, milloin maalliset wittkolehdet rupeiwat kowin nurjasti asioista kertomaan.

Seurakunnan elintoiimiin kuului tähän aikaan jo monessa seurakunnassa pyhäkoulutoimi. Niiden elwytämiseksi, etenkin lapsille kehoitukseksi aloitettiin vuoden 1892:n alussa „Lehti lapsille ja Ruwiaikin“ tämän kirjoit-

tajan toimittamana; pastori Tolonen hankki siihen kummit ja laati jeltitykset niihin. Vuosi vuodelta on tilattu tätä lehteä, jonka nimi myöhemmin muutettiin yksinkertaisemmaksi („Lasten Lehti“), yhä useampiin pyhäkouluihin, ja ilomielin odottelevat lapset oman lehensä saapumista. Näin on osaltaan pyhäkoulutoimikin saanut virkistystä.

Jos olikin kirkkokunnallamme oma pieni äänenkannattajansa, niin kylläpä saivat kirkkokunta ja sen miehet kokea usein taitamatonta hyökkäystä maallisten lehtiemme puolelta. Viinemainituilla on yleensä ollut suuri tunto omasta vähäisestä mahtavuudestaan, sitä enemmän kun niiden toimittajat ovat olleet joko muuten vähätaitoisia tai haakfirikkoisia miesparvoja. Ei ole ihmeeltävää, että tuommoiset tahtovat tyhmänylpeällä tavalla näyttää suurvallan olevan heidän käsissään. Ei ajatella sitä, että valta ja voima tuottaa mukanaan vastuunalaisuutta, jos sen väärin käyttää. Kansan Lehdessä on jo ennen mainittu. Myöhemmin rupefi Fr. Karisen toimittama „Työmies“ Jshpemingissä nurjamieliseksi kirkkokuntaamme kohtaan. Kun Gloheimo kääntyi Suomi-Synoodia vastaan pullikoimaan, niin hän pääsi lehden suosioon, vaikka hänkin oli ensin ollut sen epäsuosiossa. Sitä enemmän saivat Suomi-Synoodin jälellä olevat opettajat tuntea lehden raakaa ja väärää kohtelua. Jumalan siunaukseksi on katjottava kuitenkin se seikka, että melkoinen joukko kansalaissamme on oppinut lehtiä arvostelemaan. Eikä se lehti, joka alkaa sopimattomalla tavalla kohdella kirkollisia asioitamme, pääse enää helposti heidän suosioonsa.

* * *

Gemeli Panielius.
Merimiespappi New Yorkissa
1887—1891.

Juho Korhonen.
Merimiespappi New Yorkissa
1891—1893.

W. K. Durham.
Merimiespappi New Yorkissa
1893—1897.

A. Suttanen.
Worcesterin seurak. pastori 1896;
merimiespappi 1897—1899.

Suomi-Synoodin kanssa sopufoinnussa työskentelevistä työvoimista mainittakoon tältä ajalta vielä muutama sana. San Franciscoon oli saatu merimiespappi, ja pastori Matti Tarckanen oli siellä ensimmäisenä työmiehenä. San Franciscosta hän ulotti waitutuksensa myös Mendocino kauntissa, Cal, olevain kansalaisemme keskuuteen. New Yorkissa työskennelleistä merimiespapeista lähti pastori G. Panelius w. 1891 kotimaahan ja hänen sijaansa tuli pastori J. Korhonen. Merimiespappit tekivät edelleentkin matkoja New Yorkista myös Bostoniin ja muihin paikkoihin Massachusettsin valtiossa.

Harborin ja Fairportin seurakunnat Ohiossa saivat w. 1891 myös opettajakseen pastori N. Rinviojan. Seurakunnat jäivät kumminkin toistaiseksi „siivultakatsojina“ katselemaan, miten Suomi-Synoodi kestää taistelussa. Ei näyttänyt sielläpäin pienen kirkkokuntamme elämäkoin tyhdyttävältä, sillä myötätuntoinen osanotto sen taisteluihin ja elämään lykkäytyi vielä vuosia tuonnemmaksi. Opisto-aatetin, jolla nyt on Ohion seurakunnissa hartaimmat ystävänsä, oli silloin vielä heille vieras. Ystäwillämme Ohiossa olivat kuitenkin toisellaiset syynsä kuin monella muulla taholla. Lahtomielsyyttä ja sen tuotteita he eivät hyväksyneet. Kirkkokuntaammekin yhthminen oli heidän mielestään aatteena itämässä, joka viimein pääsi kysyhYTEENSÄ.

* * *

Itsestään nousee kysymys kirkkokuntamme vaiheita katjellesa: Miksi on Herra tahtonut niin kowasti koetella monellaijilla wastuksilla? Mutta näissä koetuksissa jehwiää wähitellen wastaus tähän kysymykseen. Koe-

tukjissa työ tulee wakaampaa ja tulokset kestäwämpiä. Suotakoon Herran wiedä asiaansa niitä teitä, joita hän tahtoo! Hän osottaa myös aina olevansa järkähtämätön auttaja waltakuntansa työssä.

J. K. N.

Dikaisu: Wiime vuoden (1903) kirkollisessa kalenterissa, siwulla 48 alhaalla mainitin, että merimiespappi G. Panelius alkoi New Yorkissa waitutuksensa w. 1888. Tämä tapahtui jo w. 1887. — Joku huomautti myös minulle, että J. G. Ohde ensin oleskeli ja toimi Fitchburgissa, Mass.

J. K. N.

Suomi-Synoodin 14:s yleinen kirkolliskokous

Hancockissa, Mich., kesäk. 2—4 p. 1903.

Säännöllisiä yleisiä kirkolliskokouksia pitää luterilainen kirkokuntamme kerran vuodessa. Ne alotetaan ensimmäisenä tiistaina keuhkuussa ja oivat keuhkuunen noin kaksi, viimeiset 2½—3 vuorokautta. Viime keuhkuunen kirkolliskokous pidettiin Hancockissa, Mich. Tämä paikkakunta on yleisesti tuttu ja tunnettu kansalaisillemme kaikkialla Amerikassa jo senkin takia että Kuparihaari, missä Hancock sijaitsee, on vanhimpia suomalaisia siirtokuntia Amerikassa. Tällä saarella ja saaren lähitienoilla olemissa vastikainannoissa työskentelee tuhansia kansalaisiamme, ja epäilemättä onkin Houghton kunnissa (jonka keskustassa Hancock, Houghtonin kaupungin pörkkaupunkina sijaitsee) enempi suomalaisia, kuin missään muussa kaupungissa Yhdysvalloissa. Sitä onkin vanhimmat suomalaiset seurakunnat tässä kunnissa ja Hancockin suom. ev.-lut. seurakunta onkin kaikista vanhimpia. Mutta erittäin kirkolliselle kansallemme on Hancock vielä tuttu sen kautta, että kirkokuntamme yhteinen oppilaitos Suomi-Opisto sijaitsee tässä kaupungissa. Niinpä olikin täällä pidettävään kirkolliskokoukseen saapunut lukuisasti osanottajia kau-

kaifiltakin paikkakunnilta ja moni edustaja lausui halunneensa Hancockia ja siellä sijaitsevaa Suomi-Opistoa nähdä. Ja tämä toivo tulikin tähtetyksi, sillä Suomi-Opisto ei ollut ainoastaan edustajain nähtävänä, vaan ajuttavanakin, sillä opiston johtokunta oli

Hancockin seurakunnan kirkon haali.

päättänyt tarjota siellä asunnon kaikille edempää tulleille edustajille sikäli kuin tilaa on ja kaikille lienee sijaa ollutkin.

Tse kokous alkoi jumalanpalveluksella kirkossa tiistaina, keuhkuun 2:na päivänä k:lo 8,15 a. p. Edustajia oli kokoukseen saapunut kaikkiaan 77, joista 13 pap-

pia, nim. konsistoriumin jäsenet, Suomi-Opiston johtaja pastori J. R. Nikander, pastorit Joh. Bäck, P. Virakkinen ja U. Granholm. Pastoreita eri seurakunnista: Alfred Gröning Atlanticiasta, R. Huotari, Suomi-Opistolta, D. Stadius Negaunceesta, R. Salovaara Fairportista, Juho Kallen Ushtabula-Harborista, S. W. Renfors Svelethistä, H. Sarwela W.-Duluthista ja Augustana-Synoodin pastori J. J. Hoikka Crystal Fallsista, jota kokouksessa oli saapuvilla neuvottelevana jäsenenä, sekä Gabriel Lipmanen, joka ensimmäisen kokouspäivän iltana viihittiin pyhään saarnawirkkaan.

Se ajama, misjä kirkko on waltioon nähden Amerikassa, wai kuttaa että kirkolliskokouksien työhohjelma täällä on koko joukon toista laatua kuin esim. kotimaassa Suomessa. Yhtä ja toista on kyllä yhteistä, mutta monia asioita on täällä sellaisia, wieläpä tärkeimpiä ohjelmasia, joista Suomessa ei tarvitse kirkolliskokouksissa neuwotella, samaten kun Suomen hl. kirkolliskokous saa tärkeimpinä asioina käsitellä kysymyksiä, jotka eivät kuulu kirkolliskokousten tehtäwiin tässä maassa. Amerikkalainen kirkkokunta on monessa suhteessa lähetyslaitokseen werrattawa. Se tarvitsee kristillisiä kouluja, mutta niitä tulee sen itse perustaa ja rahoittaa. Waltio ei puutu sen asioihin tässä enempää kuin misjään muusakaan suhteessa. Omintakeinen korkeampi oppilaitos on jo Suomi-Synoodillakin ja yleisissä kirkolliskokouksissa on neuwoteltawa ja päätettävä tätä opistoa koskewista asioista. Niinikään on omintakeinen kirjapaino ja kustannusliite kirkkokunnallamme. Nämät laitokset ovat senlaatuisia, jotka edellyttävät suurehkoja tuloja kuten menojakin. Näistä esitetään wuotuiset tilit hl. kirkolliskokoukselle, samaten kirk-

kokunta- ja lähetyksässän. Kokouksessa luetaan nämät tilit ja kokous walitsee tilintarkastajat ja muuten neuwottelee näistä asioista. Kirkolliskokouksissa myöskin walitaan kirkkokunnan yleiset wirkailijat, konsistoriumin jäsenet ja Suomi-Opiston johtokunta. Mitäli mahdollista, soiwitetaan papiksi wihkiminen tapahtuwaksi yleisen kirkolliskokouksen yhteydessä. Niinikään lukee kirkkokunnan esimies yleisen kirkolliskokouksen alkaessa wuosisertomuksen kirkkokunnan tilasta, seurakuntain ja jäsenten luvusta, pappien muutoksista kuluneena tiliwuotena y. m., sekä Suomi-Opiston johtaja kertomuksen opiston wai kuttamisesta. Tässä onkin mainittu pääasiat, jotka kirkolliskokouksien ohjelmaan wälttämättöminä täällä kuuluvat. Nämät asiat ovat kirkkokunnan lehdissä aikanaan olleet kaikki tarkoin julaisuina, mutta mainittakoon niistä pääseikkoja wielä tämänkin kirjutelman yhteydessä.

W. 1902 pidetyn kirkolliskokouksen jälkeen oli kirkkokuntaan yhtynyt 10 seurakuntaa, nim. Wias Cityn, Portlandin, Stambaughin, Rudyardin, Kalewan, Glasporthin, Amajan, Buhlin, Sebekan ja West Duluthin suomalaiset ewank.-luterilaiset seurakunnat, tehden siten l. kunnan warsinaiusten seurakuntain lukumäärän 68:ksi, jota paitti 56 saarnapaikkaa oli kirkkokunnan pappien hoidossa wuoden kulueella ollut. Tärkeimpia tilastotietoja oli wuosisertomusta warten esimiehelle tullut 40 seurakunnasta, joitten yhteinen jäsenluku teki 14,014, niistä ripillä käyviä 7,018. 28:sta seurakunnasta ei ollut tietoja saapunut. Entisten tietojen mukaan oli näitten wäkiluku 4,115, joten lähetyksipaikkojen jäsenluvun kanssa koko kirkkokunnan jäsenmäärä teki yhteenjä 23,629 henkeä, niistä ripilläkäyviä noin 12,500.

Pyhäkoulua koskevia tiedonantoja oli saapunut 26 seurakunnasta. Opettajia näissä seurakunnissa oli ollut 231 ja 1827 lasta. Raikkiaan otaksui esimies pyhäkoululasten lukumäärän nousevan 3,500:taan kirkkokunnasjamme. Kesäkouluja oli ollut 22 ja niissä käynyt noin 1,400 lasta.

Kirkkoja vuoden kuluella oli valmistunut Poinsettin ja De Kalbin seurakunnissa. Trimountainin seurakunta oli ostanut kirkon itselleen, ja Hancockin seurakunnan kirkko oli korjattu ja uudistettu, samaten Ironwoodin. Kirkkojen ja pappilain arvo oli yhteensä noin \$104,000.

Meijinä huomioina kirkollisen työn alalla lausuu esimies vuosikertomuksessaan m. m. seuraavaa: „Kirkkokuntamme on saanut verrattain rauhallisesti toimittaa kallista työtään kuluneen vuoden ajalla, niin ettei suurempia häiriöitä ole ollut kärsittäväenä. Saarnamiehemme ovat ututterasti työskennelleet elämän sanan ja kamisessa seurakunnilleen. Kirkollismielinen kansa onkin ollut ahkeraa sanaa kuulemaan, jota ei kuitenkaan, ikävä kyllä, voida sanoa kansastamme yleensä. Kauniimmat, ihanimmat lepopäivämme kuluttaa nuori kansa usein maallisisa menoisisa ja totouksisja ja pyhittää sen päivän turhuuden palvelukseen, joka olisi Herralle pyhitettävä. Herran pyhän ehtoollisen käyttämisen mainitaan olevan toisiin paikoin hyvin tyhdyttävän, toisiin paikoin laimean. Suurena wiettelijänä kansallemme seurakunnallisen elämän laiminlyömiseen ja kirkosta poisjäämiseen ovat liian monet seurat, ja turmiollisimmat ovat niin kutsutut salaseurat. Seurain kokoukset, jotka tavallisesti ovat pyhäpäivinä, ryöstävät kansalta ajan kirkossa käymiseen, jos jollakulla olisi sinnetin vielä halua; wähitellen katoaa halukin. Paha, kowin paha on

se jekka, että kirkkokuntamme miesten joukossa on niitä, jotka niin wähän katsovat Herran Kristuksen seurakunnan parasta, että saattawat puoltaa sellaisia pyrkimyksiä, jotka ovat seurakunnalle ja kansalle suurimmaksi wahingoksi. Wjatelkoot he aikanaan wastuutansa Herran edessä!“

**Kirkolliskoulun jäsenten huwiretti:
Pohjoistanawan laivalaiturilla ja laiwassa.**

„Uluomaijena wihollisjoukkona kirkollista työtämme vastaan esiinnyh tietysti yhä edelleen maailmanhenkinen huono sanomalehdistö. Ja tämä paha ei lakkaa niin kauwan kuin toifelta puolen miehiä löytyh, jotka leipänsä tähden näkewät tarpeellijeksi sellaista työtä tehdä, ja toifelta puolen kansaa löytyh, jotka saattawat tuhлата wai-

walla ansaittuja warojaan tuollaisen turmelewan sielun ruuan hankkimiseen."

Kokouksessa päätettävänä olevain asiain käsittelystä ei ole paljoa mainittavaa, nämät asiat kun owat, kuten ylempänä on mainittu, enimmäkseen tilien kuuntelemista ja virkailijain waaleja.

Suomi-Opiston johtokuntaan uusia jäseniä vuorol- laan' eroawain sijaan walitesa lausui allamerkitty eri- tyisenä toivomuksena, että siihen tulisi joku „Siirtolaisen" miehistä ja ehdoitti siihen Jaakko Saarta, joka tulikin walitukseksi. Tämä esitys tehtiin toivossa, että „Siirtolai- sen" johtawat miehet, joittenka mielestä opiston johto- kunta lekee aina silloin tällöin toinnessaan suurempia tai pinempia virheitä, olisivat tilaisuudessa persoonallisesti ottamaan osaa johtokunnan kokouksiin ja siten esiintuo- maan neuwonsa silloin kun opistoa koskevista asioista neuvotellaan ja päätetään, eikä siwultatatorjana yleisön edessä asioita seuloa enää sitten kun niistä on jo pää- tetty, josta ei ole muuta kuin haittaa, yleisöissä kun siten kaswatetaan epäluottamusta kallista oppilaitosta koh- taan. Wilpittömyydessä tehtiin tämä esitys ja sellaiseksi sen eduskunta yleensä käsittikin, vaikka alkui joitkut näyttivät esitystä hieman hämmästyvän.

Wilkas keskustelu syntyi Suomi-Opiston tilien joh- doista, opiston welka kun oli paljon suurempi kuin mikki monikin edustajista oli sen olettanut. Welkaosia oli wuoden kuluesä otettu noin \$15,000 edestä ja kun kait- kiaan opiston welkaa oli ollut noin 22 tuhatta, oli mo- nitin odottanut, että siis ei nyt enää ole welkaa kuin noin \$7,000. En muista enää noita esitettyjä numeroita lä- hemmin, mutta muistelen, että welkaa ilmoitettiin olewan lähelle \$30,000. Että tätä kuullessa monikin hämmäs-

tyi, ei ole ihme. Kuitenkin waitutti hämmästystä ensi alkui wäärin käsitys, joka suureksi osaksi oli seurauksena kirjanpitojärjestyksestä, jota ei kaikki alussa huomanneet. Muot welkaosat eivät ole opiston todellista welkaa \$22,000:tta itse asiassa lyhentäneet; niitten kautta on welka wain muuttunut korottomaksi. Sentatia oli tuotui \$15,000 summa, joka kansalaisilta oli korottomina ker- tynyt, merkitty welaksi, ja kun tätä ei ensin huomattu, niin ei ole kumma että hämmästyttiin. Sitä paitsi oli korottomain lainaosain keräys vähentänyt niitä tuloja, joita opisto tarvitsee juoksewiin menoihin, joten tällä taholla oli syntyynyt welkaa useita tuhansia. Nämä asiat kyllä lopulta isekullekin selkeniwät, mutta kokolailla wil- kasta sanainwaihtoa asia synnytti.

Erityisiä esityksiä, paitsi kiertoKirjeessä mainituia oli useitakin, vaikka vähemmän tärkeistä merkityksestä. — Mainitsemme pöytäkirjan mukaan tässä päätöksistä, joita niitten esitysten johdosta tehtiin, jotka owat yleis-empää laatua. Toht. Klopschille, Skandinaven lehdelle, Daily News sanomalehdelle Chicagossa, ynnä Miinea- polin komitean esimiehelle J. W. Walkerille päätti ko- tous lähettää kiiiosähtösanoman sen johdosta, että he olivat wäsymättömällä innolla toinineet Suomessa nä- lähätää kärsiwäin awustamiseksi kuluncen talwen ajalla.

Suomi-Opiston johtokunta oikeutettiin tarpeen waa- tiesä kutsumaan tai walitsemaan lisäjäsenen johtokun- taan, jos joku sen jäsenistä esimerkiksi kuolemantapauk- sen, paikkakunnalta poismuuton takia, tahi muusta syystä tulee luopuneeksi. Näin walitun jäsenen jäsen- nyys kestää wain ensimmäiseen kirkolliskokoukseen asti.

Suomi-Synoodin perus- ja siwulaeista, siihen yhdis- tettynä Suomi-Opiston säännöt, päätettiin antaa uusi

painos niin pian kuin mahdollista on, jonka jälkeen on kirkkokunta uudestaan laillistettava. Samoin päätettiin Suomi-Opisto laillistuttaa.

Päätettiin, että konsistoriumi painattaisi erityiset listat, joissa olisi kirkkokunnan pappein, seurakuntain esimiesten ja kirjurien nimet ja osoitteet, jotka sitte lähetettäisiin seurakuntain virastoille. Tämä pidettiin tarpeelliseksi sen takia, että seurakuntain virkailijat voisivat helpommin kääntyä toistensa puoleen kun jotain haluaa toijiltaan tiedustaa ja että myöskin kirjeenvaihto kirkkokunnan hallinnon ja seurakuntain välillä sen kautta helpottuisi.

Suomi-Opiston johtaja, pastori J. K. Nikander puhui vakavia sanoja Suomi-Opiston kannatuksen johdosta, muistuttaen laimeudesta, jota vielä kovin yleisesti opiston kannatukseen nähden opotetaan, sekä kehoittaen ryhtymään yhä tarmokkaampiin toimiin asian hyväksi, jos tahdotaan eteenpäin päästä. Asiasta syntyi vilkas keskustelu, jonka kestäessä past. Salowaaran ehdotuksesta innostuttiin heti ottamaan velka-otia, joita tuli 27 kappaletta. Yleensä ilmeni keskustelusta että kun intoa saadaa heräämään niin kaikki käypi hyvin.

Pastori A. Gröning, joka ennen Atlantian seurakuntaan muuttoaan oli ollut Suomen merimieslähettyksen pastorina New Yorkissa, esitti kysymyksen, voisiko Suomi-Synoodi ryhtyä perustamaan suomalaisia kirkkotoimikotia New Yorkiin, johon Suomen merimieslähetys Helsingissä antaisi apunsa. Edusmies J. H. Jassberg teki fiten pitemmältä selkoa, mitä asian eduksi on jo toimittu. Kysymyksen johdosta syntyi pitkä keskustelu. Asia pidettiin tärkeänä ja sen toteuttaminen tarpeelliseksi, mutta valitettiin kirkkokunnan vähiä voimia,

joita eivät riitä sen pidemmälle kuin mitä sen piirissä jo alotetut toimet vaativat. Päätöksenä lopulta tuli että Suomi-Synoodin konsistoriumi ottaa asian ajettavaksi. New Yorkiin on asetettava sitä varten komitea, jonka kanssa konsistoriumi voi olla kirjeenvaihdossa, ja joka lähemmin ottaisi asian toteutustaakseen.

Kirkollistouffsen jäsenten huiviretti:
Pohjoistanawan walotoruin luona.

Kirkkokunnan sanomalehdistä syntyi pitkä ja vilkas keskustelu, jonka past. K. Salowaara alusti, kehoittaen kirkkokunnan jäsenistöä tilaamaan näitä lehtiä, ja hanktimaan niille uusia tilaajia. Tätä monet puhujat puolustivat. Toivomuksena lausuttiin, että kirkollinen väki jättäisi huonohentijien kirjallisuuden ja sanomalehdistön

lukemisen, ja sen sijaan alkajsi hauffimaan puhdasta kristillisijweellistä lukemista.

Muitakin asioita oli kokouksen hartittavana ja rakastavana, waan nllä mainitut olivat yleisintä laatua.

Warjainen kokous kesti runsaasti 2½ päivää. Kolmannen kokouspäivän iltapäiväksi oli hommattu yhteinen huvimatka laivalla n. s. pohjoiskanawalle, Superior järwen rannalle. Ilma sattui olemaan suotuisa ja matka oli kaikin puolin Wirkistävä ja hupainen. Seurakunnan naiset olivat warustaneet ewästä matkalle ja wirvokkeita niinikään oli tarjolla. Matkan päämäärässä otettiin matkueesta muutamia walokuvia, joista yksi on tämän kalenterin 65:llä siwulla ja toinen siwulla 69 kalenterin alkulehdellä näkee lukija kuwan Hancockin kirkon sisustasta, misjä kokous pidettiin, sekä eduskunnasta sen istuntoa pitäessä. Siwulla 60 olewa kuva esittää Hancockin kirkon kellariferrosta, mikä oli tilapäisesti warattu ravintolaksi kokouksen jäsenille.

Joku sana lopuksi näitten kokouksien henkisestä wai kutuksesta ja merkityksestä. Monet tilit ja asiat, jotka ovat koneentapaisesti käsiteltävät, käsittävät sen puolen kokousta, joka monellekin tuntuu kuivalta ja yfjitoikkoi selta. Tälle ei kuitenkaan mitään woi, tällainen kokous kun etupäässä näitä asioita warten pidetäänkin. Warjainen hengellisen puolen näissä kokouksissa muodostawat jumalanpalvelukset, joita näitten aikana pidetään, kirkolliskokousta awatessa ja sitten aina kunkin kokouspäivän iltana. Hengellistä juhlallisuutta vielä lisää se, jos papiksi wihkiminen kokouksen yhteydessä tapahtuu, kuten wiimme sunna Hancockissa. Kuitenkin on useita toiwomuksia kuulunut, että puhtaasti hengellistä ohjelmaa olisi runsaammin näitten kokouksien yhteydessä,

niin että kirkolliskokouksen yhteydessä pidetään hengellisiä juhlia, jotka wastaaisivat lähetys- ja ewankeliumijuhlia Suomessa. Tämä toiwio on luonnollinen ja oikeutettu, ja tästä lähtien woitanee se toteuttaakin, nyt kun kirkkokunnassamme on pappeja kaksi kertaa se määrä kuin ennen. Ne perin erilaiset olosuhteet, mitkä meillä on täällä kotimaan kirkollisiin oloihin werrattuna, ovat waukuttaneet senkin, että pappi ei woi jättää seurakuntiansa useammiksi päiwiksi, ettei siitä jo koituisi hankaluuksia seurakunnille. Nyt kun pappeja jo on useampia, woivat he sopia keskenään siten, että kansarikkaimmille paikkakunnille kumminkin yksi papeista jääpi, jonka puoleen kansalaiset wälittämättömän tarpeen sattuessa woivat kääntyä, waukkapa oman seurakunnan pastori wiikon päiwät tai niille paikoille poisja wiipyykin. Mutta nämät asiatpa eiwät kuulukaan enää warjainaiseen ai neeseemme. Lopetamme sen takia, mainiten vielä lopuksi, että ensikesäinen kirkolliskokous päätettiin pitää Ashtabula-Harborissa, Ohiossa.

Joh. Bäck.

Kristus nuorisolle ja nuoriso- Kristukselle.

Nykyaikana on yhä enemmän ruvettu työskentelemään nuorison kohottamiseksi ja jalostamiseksi sekä henkisesti että aineellisessa suhteessa. Sitäwarten on liitetty yhteen seuroihin ja yhdistyksiin, jotta yleiswoimin saataisiin työ paremmin järjestetyksi ja tehdyksi.

Tämä työ nuorison keskuudessa ja hyväksi on aiwan nykyajan kätännöllisen luonteen mukainen. Kokemus on opettanut ihmisille että on parempi tuffia puro kuin joki; on parempi parannetun terweydenhoidon avulla estää tauteja syntymästä, kuin niitä parantaa kerran niiden valtaan päästyä. Ja sellaisia tauteja kuin juoppouskin on huomattu parhaaksi vastustaa, että nuorisosta kasvatetaan raittiita ihmisiä sen sijaan että koetaan saada juoppouteen jo wajonneet siitä nousemaan j. n. e. — Ja nuoriso itse on innolla ryhtynyt toimintaan.

Mutta toiminta nuorison hyväksi ja nuorison itse toiminta ei aina ole kantanut toivotuita hedelmiä. Täytyy näet sanoa, ikävä kyllä, että esim. nuoriso- ja raittiusseurat — ja muut senkaltaiset — usein ovat eksyneet pois oikealta tieltä. Siwät ne aina edes ole pysyneet aatteelle uskollisina. Ja kun niiden toimintaa kokonaisuudessaankin katselee, niin täytyy sanoa silloinkin, kun

ne hyvin ovat toimineet, että jotain puuttuu, ja se on tuntuva puute.

Sanottakoon heti, että se puute ei ole muu, kuin Kristuksen hengen ja woiman puute. Ja silloin on turha odottaa tosi hyvää tulosta. Nuoriso- ja raittiusy. m. seurat ovat yleensä ilman uskontoa toiminnassaan. Waan siinä on juuri niiden heikkous ja syy huonoon menestykseen. Jhanne, johon pyritään ei ole kyllin kor-

Johannes Leiwistä,
Astorian seurat. pastori.

kea, ja ne keinot, joita käytetään sen saavuttamiseen, eivät ole oikeat. Sillä kun kerran ei pyritäkään muuhun, kuin ulkonaiseen tapojen puhtauteen ja mahdollisesti johonkin ihanteellisuuteen, ei sellainen seura pysty koskaan saamaan aikaan muuta, kuin keskeneräistä työtä. Si voi olla puhettakaan mistään mielen muutosesta, vielä vähemmän sielun pelastuksesta, joka kaikki kuitenkin tässä suhteessa on yhtä välttämätöntä, kuin ravinto tai ilma. Tosin voidaan tätä kiel-

tää, mutta jos tahdotaan saada aikaan tosi siiveellisyhtyä ja pyhyää parannusta nuorison ja muiden elämässä, ei siihen ole muuta keinoa, kuin perinpohjainen mielenmuutos eli uusi syntyminen. Ja sitä ei saada aikaan muuten kuin siten että Kristus omistaa nuorison ja nuoriso Kristuksen.

Unnattakoon mainitseni seuroille se kannatus ja tunnustus, jota ne epäilemättä jossain määrin ansaitsevat, mutta muistettakoon samalla, että jos tyhdytään niiden asettamaan siiveellisyshanteeseen ja niiden toiminnan tulokseen, voidaan siten estää paremman ihanteen ehtjminen ja paremman, tähdellisemmän ja pyhyväisemmän siiveellisyhyden saavuttaminen. Ja mikä on kaikin tärkeintä, siten voi saada wahingon sielulensa!

Tässäpä on syyn, miksi kristityt ja eritoten papit hyvin monessa paikassa kieltäytyvät ottamasta osaa näihin n. s. edistysseuroihin. Ei siinä ole syynä aina ahdasmielisyys eikä ylpeys, vaan useimmiten juuri se, että noissa seuroissa ei voi päästä esille mikään tosi kristillinen mieliala ja henki; joisjakin tapauksissa nähdään, että seuran kokouksia tai iltamia aletaan — rukouksella, joka katsoen siihen ohjelmaan ja mielialaan, joka sitten seuraa, tuntuu aivan muodon ajalta, jolla koetaan jonkunlaisista uskonnollista perustusta toiminnalle antaa.

Näytelmät ja muut senkaltaiset huvit niinkään eivät ikinä ole oikeata kristillisen hengen ravintoa.

Toisin löytyy poikkeustapauksia niin seuroissa kuin papeisjakin, (joita nyt on erityisesti syytetty), mutta niiden tähden älköön tuomittako heitä, jotka omantuntonsa

tähden eivät voi tehdä samoin. Mutta tämän jatkaminen ei enää kuulu tämän kirjotuksen alaan.

Eivät siis nythajan nuorison tosi ystäväet ja sen todellisen hyvän harrastajat voi tyytyä muuhun, kuin siihen että nuoriso johdetaan alusta pitäen totiseen Jeesuksen Kristuksen tuntemiseen. Se on ohjelma, jota korkeampaa ja kauniimpaa ei voida asettaa, sillä siihen sisältyy kaikki, mitä korkeaa, jaloa, hyvää ja ihaanaa voidaan ajatella. Ja siihen ei ainoastaan sisälly ihanteellisuus, vaan, — mikä on paljon tärkeämpää — vapautunnon rauha ja elämä tosi mielessä.

Nuoriso itsekin voi todistaa sen tarpeellisuuden. Puhumattakaan siitä, että jo miljoonat ovat ne nuoret, jotka ovat antautuneet kristukselle ja voivat todistaa siitä uudesta elämästä, jonka he ovat saaneet, voivat nekin, jotka eivät ole sitä tehneet, samaa todistaa. Nuorilla on kaipuu rinnassaan, usein aivan selittämätön. Se ei lopu sillä, että saa huivia ja seuraa — ja edistys-harrastuksia ajoakseen. Miksi se voi waijeta, vaan annas kun tulee heikkouden ja alakuloisuuden heikki — silloin se uudella voimalla tulee esille. Ja entä ne suuret kiusaukset ja taistelut, joita moni nuori saa kokea. Niiden voittamiseksi tarvitaan parempaa tukea, kuin niillä saadaan tavallisista ihanneharrastuksista. Melkein jokainen voi tämän todistaa todeksi. Monen nuorukaisen elämän suunta todistaa — epäjuorasti — että Kristusta tarvitaan.

Mutta ei ainoastaan nuoriso tarvitse Kristusta, vaan myöskin Kristus tarvitsee nuorisoa — Kristus auttaa kiusauksista, antaa uuden elämän, tähtää kaipaawan sydämen tyhdytyksellä ja rauhoittaa ahdis-

tetun sydämen anteekfiantamuksella. — Mutta se onkin waan yksi puolista. Kristus antoi itsensä meidän edestämme ja odottaa että mekin antaisimme itsemme hänelle. Lian kauan on kristillisyhtä pidetty jonain „wanhuudenwakuutuksena“, johon turwaudutaan sitten, kun ollaan joko tylläiset maailmaan, tai pettynneet sen suhteen. Sitä se ole huono wastalahja, kun hänelle tahtoo antaa jäännöksen, — usein synnissä kelwottomaksi kuluneen — elämästään. Si, jo nuorena, turmeltumatonna, woinakkaana on Jeesukselle annettava isemme. Kristus tarwitsee juuri tuon ihanan nuoruuden, ennenkun se on parhaan osansa menettänyt — maailman ja perfeleen palveluksessa.

Kristus odottaa nuorisoa suorittamaan sitä suurta työtä, joka vielä on tekemättä. Mielikaa, mikä welwoitus. Seurakunnat, koko kristikunta tarwitsee nuorison apua — jopa niin, että ilman nuorten apua ei woi toivoa työn suorittamista. Me uskomme että nuoriso alkaa ymmärtää tämän. Sillä nyt on nuorison aika! Sitä on nyt kulsuttu enemmän kuin koskaan ennen — nyt ovat elämän lähteen wedet runsaasti kuohumasja ja nuoriso janoo — janoo elämää. — Juokaa siitä lähteestä ja eläkää!

Sis korkealle lippumme: Kristus nuorisolle ja nuoriso Kristukselle!

* * *

Luokaamme lyhyt katsaus siihen toimintaan, jonka tarkoituksena on johtaa nuorisoa Kristukselle palvelukseen, jossa ylläolewat periaatteet ovat soweitetut käytäntöön.

Se on jo enemmän kuin eilispäiwän lapsi. Enemmän kuin puoli vuosisataa on jo wierähtänyt siitä, kuin

jäännöllisesti järjestetty toiminta alkoi nuorten miesten keskuudessa. Vielä enemmän aikaa on kulunut siitä, kuiu jo nuoret tällaista wäheemmän järjestettyä toimintaa harrastiwat. Ja nuorten naisten keskuudessa on liite jo myös fangen kauwan waukuttanut. Myöhemmin syntynyt on suuremmoinen Nuorten Kristittynjen seura, johon kuuluu sekä nuorukaisia että nuoria naisia.

Työ nuorten miesten keskuudessa, joka tunnetaan nimeellä Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys, (N. M. K. Y.), alkoi warjinaisesti Englannissa w. 1844 muutamain nuorten miesten omasta alotteesta. Lontoossa, tuossa jättiläiskaupungissa, oli eräässä kauppa-liikkeessä, noin 100 nuorta miesoppilasta, joiden joukoon tuli myös eräs maalta tullut 16 wuotias George Williams. Hän kärsi kowasti toisten huonon elämän ja onnettomuuden takia ja hän rupefi rakkouden osattawaisuudella waukuttamaan heidän keskuudessaan. Muksi wastustettiin häntä, mutta sitten sai hän luottamusta heiltä ja onnistui heitä muutamia saamaan sununtai-amuina luokseen kokoontumaan Jumolan sana lufemaan ja rukouilemaan. Tästä woi-manlähteestä saiwat he uutta elämää, rohkeutta ja rakkautta toisia kohtaan joita tuo uusi elämä ei miellyttänyt. Rukoiltiin niiden puolesta ja pian kaswoi osanottajain luku niin, että piti kauppuhuoneen isännältä puytää juurempaa huonetta. Tästä jatkettiin ja osanotto kaswoi sekä omista tovereista että ulkopuolelta.

Näistä kokouksista muodostui ensimmäinen Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys. Kesäkuun 4 p:nä 1844 kokoontuivat uskollisimmat noista nuorista 12 luvultaan George Williamsin johdolla ja päättiwät Jumolan apuun luottaen ruweta järjestämään heijää kokouk-

fia kaikkia nuoria miehiä warten. Ja sillä pohjalla, jolle he silloin toimintansa järjestiwät, on se kehittynyt suureksi koko maailmaa käsittäväksi liikkeeksi.

Numeroita tämän liikkeen kehityksestä ei tällä kertaa ole aikomukseni esittää*). Ainoastaan se mainittakoon, että kun 50. vuoden perästä sen alkamisesta pidettiin Lontoossa yleinen kokous, oli edustajia saapunut kaikkista wuidestä maanosasta, joihin yhdistyksiä sillä wälin oli perustettu. Kaikkiolla oivat ne vaikuttaneet suureksi siunaukseksi miespuolisen nuorison keskuudessa ja kun yhdistysten toiminta ei ole ainoastaan puhtaasti hengellisesti ratentawaa, waan myöskin henkisesti ja ruumiillisesti kehittävää, on se parantanut ulkonäijäkin oloja. Siinä suhteessa oivat esim. tässä maassa rautatiemiesten keskuuteen perustetut yhdistykset hywänä todistuksena. Sitä osottaa sekin seikka, että suuret rautatieyhdist, huomaten näiden yhdistysten suuren merkityksen, wuotuisesti uhraawat nykyään yli 200,000 dollaria niiden avustamiseksi. Ja Zumala tietää yksin, miten suureksi siunaukseksi ne oivat olleet hengellisesti; jellaista ei woi numeroilla tarkkaan sanoa.

Tässä yhteydessä sopii mainita, että ylioppilaitten keskuuteen on muodostunut myöhemmin myöskin koko maailmaa käsittävä kristillisten yhdistysten liitto. Tämä toiminta on erillään N. M. S. Y:ten toiminnasta, m. m. siinä suhtea, että työtä on ylioppilaitten keskuudessa joissakin suhteissa waikeampi tehdä. Tämäkin liitto on jo suuren joukon ylioppilaita, maailman kaikissa osissa, saanut kristuksen lipun ympärille kerättyksi.

*) Joka tahtoo tarkempia tietoja tästä liikkeestä, woi saada niitä joko tämän maan yhdistyksistä tai Helsingistä N. M. S. Y:stä — josta julkaisemaa kuukauslehteä esim. sopii tilata.

Astorian seurakunnan kirkko.

Samallaisia ja samaa tarkottavia yhdistyksiä on myöskin nuorten naisten keskuuteen perustettu ja samoin kuin edellisistä, on niistäkin muodostunut kansainvälinen liitto — joka on saavuttanut monet voitot Jumalan armosta nuorten naisten keskuudessa. Sekin on saanut osakseen Jumalan siunausta aineellisen kannatussenkin muodossa. Kaikilla näillä suurilla nuorisoliikkeillä on kansainväliset keskuskomiteansa ja johtajansa ja ne ylläpitävät lähempää yhteyttä eri maiden kanssa silläkin tavalla, että määrättyinä aikoina toimeenpanevat suuria kansainvälisiä kokouksia. Niistä on muodostunut todellisia välitappaleita kansojen weljeyhtymisäatteen edistämiseksi, puhumattakaan siitä suuresta merkityksestä, joka niillä on ollut ja on, uskonnollisten erimielisyyksien poistamisessa — kun näet tunnusteluksena ja ohjeena on yksinomaan: Jeesus Kristus, ja hänen rukouksensa: „että he kaikki yksi olisivat“ Joh. 17: 21. Ja ne ovat aina vaikuttaneet rakentavasti ja rohkeasti kaikkiin osanottajiin.

Työtapa on pääasiassa kaikilla sama. Nuorten kehityksestä kristittyinä pidetään huolta Raamatun lukemisen, hengellisten esitelmien ja puheitten, rukouksien y. m. kautta. Toisia nuoria kutsutaan heräyskokouksiin ja ylipäänsä kaikkiin kokouksiin ja nuorisoa totutetaan työskentelemään kristuksen valtakunnan hyväksi, etenkin kulumalla toisia ja todistamalla elämällään ja puheellaan yksinkertaisesti uskoansa. Suurimmissa ja kehittyneimmissä yhdistyksissä on toiminta hyvin monipuolinen ja ovat oppikurssit, kirjastot, voimistelu- ja kylpyhuoneet, keikodit, täysihotolat ja ruokalat, ja monet muut laitokset huolta pitämässä jäsenten sopuointuudesta ja monipuolisesta kehityksestä. — Sitäpaitsi harjoittaa

moni yhdistys suoranaista lähetystointakin, sekä kotona että pakanamaisja.

Kysyttäne, miksi ei ilman tuollaisia yhdistyksiä voitaisi Jumalan valtakuntaa edistää nuorisokin keskuudessa?

Edellisessä on jo viitattu että tällaisten yhdistysten toimintaa ohjaa se periaate, että nuorisolle on ei ainoastaan Kristusta saarnattava, vaan myöskin että nuoriso on saatava Kristukselle itsensä antamaan ja hänen seuraamisensa Jumalan valtakunnan työhön aikansa, voimansa ja tynnyksensä; koko nuoruutensa ihanan ajan uhraamaan. Ja siitä syystä on tuollainen yhdistystyö välittämätöntä, koska se, enemmän kuin warjainen seurakuntaelämä, on omiansa tarjoamaan tilaisuutta ja keinoja sellaiseen työhön. Työ tällaisissa yhdistyksissä on monipuolisuutensa vuoksi sopivaa hyvin monelle erilaiselle luonteelle ja samalla se totuttaa maallisiinkin asioihin, enemmän kuin muutoin, sovittamaan ewankeliumin voimaa ja suolaa.

Yhdistyksen tarkoitus on siis kasvattaa nuoria, samalla kuin se niitä herättää ja rakentaa hengellisesti. Täältä kannalta katsoen ovat ne seurakuntain liittolaisia ja vielä enemmän: itse seurakuntaelämä suurimman hyödyn kantaa niiden työstä.

Siten on siis puolustettavissa tällaisten yhdistysten olemassa olo. Mutta ompa menty vielä pitemmälle. On näet ruvettu ajattelemaan, että seurakunta itsekin oikeastaan siten voi vasta menestyksellä suorittaa tehtävänsä jos se kasvattaa jäseniänsä seurakunnalliseen toimintaan. Tämä asianhaara nimittäin on takapajulla useimmissa kirkkohydyksunnissa. Itse seurakunta ei toimi muuta kuin nimeksi ja sekkin on enemmän ulkonaista.

Papisto ja jotkut seurakunnan vanhimmat toimivat, muut jäsenet vastaanottamat. Mutta eihän se ole oikea asiain tila. Kuuluuhan kristillisyyteen muutakin, kuin vaan Jumalan sanan kuulemista, ja oppimista; olihan ensimmäinen seurakunta esim. aivan suuressa määrässä toimiva seurakunta.

Tästä edellytyksestä on lähtenyt se liike, joka muodostaa uusinman osan kristillisestä nuorisoliikkeestä. Koska se on puhtaasti seurakunnallinen laitos ja koska se tuntuu olevan ainoa tapa, jonka täällä asuvien suomalaisen keskuudessa sopii oloihin sovellettuna toteuttaa — kerron siitä vähän lauseammalta.

Tämä liike on Amerikasta kotoisin ja sen varsinainen järjestäjä ja nykyinen johtaja on jumaluusopin tohtori Rev. Francis C. Clark. Hän oli parikymmentä vuotta sitten pappina Portlandin kaupungissa, Mainen valtiossa, ja samoin kuin useat tuhannet papit siihen aikaan, huolehti suuresti nuorison hengellisestä tilasta. Piti sunnuntai-koulua, joka oli olemassa, ja jonka välittämättömyyttä ja hyvää vaikutusta hän ei epäillyt, ei ollut nuorilla ensinkään kasvatukselta, päästyään tuosta sunnuntai-koulusta. Silloin päätti hän koota nuoria yksin kertaikkain kokouksiin seurakunnassa, ja jollaijissa kokouksissa pani hän nuoret itse toimimaan. Hän sanoo itse tästä seuraavaa: Ensimmäinen seura syntyi paikallisesta herätyksestä. Se oli yritys korvata kasvatuksen puutetta; tukea toisten opetusta nuorten kääntyneitten omalla työllä. Sen tarkoitus oli hankkia sielulle harjoitusta, yhtä hyvin kuin ravintoa.”

Useita menetelmätapoja oli käytetty ennen nuorten voittamiseksi ja säilyttämiseksi, mutta onnistumatta. Syynä epäonnistumiseen oli ollut se, että oli luultu nuo-

John Vää,
Dancockin seurak. pastori.

P. Virakinen,
Calumetin seurak. pastori.

E. Synninen,
Calumetin seurak. pastori 1893—95.

A. W. Sederström,
Calumetin seurak. pastori 1889—1900.

ret houfuttelemalla voitawan saattaa Jumalan valtakuntaan ja tyydytettävä leiteillä ja huwitutilla, teeiltämillä y. m. j. Se oli crehdys. Täytyi alkaa aiwan eri perusteilla. „Nuorille ei pida tehtämän kaikkia walmiiksi, waan heidän pitää itsekin tekemän jotain. Tai waan tietä ei saata tehdä fileäksi ja helpoksi, heidän täytyi voittaa sen esteet ja tasottaa koleat paikat. Si ainoastaan tullut heille saarnata ja rukouilla nuorille sopiwalla tavalla. Sikä tulisi antaa heidän päästä wapaiksi jonkun oikun tai ohimenevän mielentilan tähden. Heidän tuli voittaa oikunsa ja hallita mielialojansa ja ryhtyä pyhään yhteistyöhön toveriensa kanssa joka wiikko, yhtyä rukoushuoneessa ja toimittaa kristityn tehtäviä.“

„Tulokset olivat hämmästyttävän erilaiset entisiin verraten.“ Jokaiseen kokoukseen otti jokainen osaa, joko lukemalla raamatunlauseen, wirrenwärsyn, laulamalla laulun tai lyhyellä puheella. Joka kuukausi pidettiin kokous, jossa huudettiin nimet ja jossa jokainen oli welwollinen käymään jollei esteenä ollut sellaista syhtä, jonka woi esittää mestarillensa todelliseksi syhyksi poisjaloon. Näiden molempain kokousten muotojen kautta saatiin jäsenet kiintymään asiaan. Sitäpaitti järjestettiin pieniä toimikuntia, jotka antoivat jokaiselle jotain sopiwaan tehtävää ja jollaisia tehtäviä aina uusia löytyi. Komiteojen tuli kuukausittain antaa kertomus toiminnastaan ja se piti nuoria welwollisuuden tunnossa, osottaen menestyksen ja paljastaen puutteen. Toijia tuli yhä lisää seuran koejäsenten owen kautta wähitellen wakiiniksi jäseniksi ja wihdoin seurakuntaan.“

Tässä on muutamilla riveillä mainittu pääkohdat toiminnasta. Saanee niistä jonkun käsityksen. Tällä kertaa mainitsen wain lisää selitykseksi muutamia seikkoja.

Seuran jäseneksi pääsee jokainen nuorukainen tai neitonen ensin koejäsenenä oltuaan. Jokaisen jäsenen on allekirjoitettava seuraawa lupaus: „Uskoen, että Herra Jeesus Kristus antaa wimaa, lupaan hänelle, koettaa tehdä, mitä hän tahtoo minut tekemään; että jäännöllisesti rukouilen ja luen Raamattua joka päivä ja kannatan omaa seurakuntaani kaikella tawalla, warjinkin käymällä sen wiikko- ja sunnuntaikokouksissa, jollen ole estetty jonkin sellaisen syhn kautta, minkä woin omantuntoni hywäksymänä Wapahantajalleni esittää; ja että tietoni mukaan tahdon koettaa koko elämänsäni elää kristillisesti.“

Warjinasena jäsenenä lupaan olla uskollinen kaikille welwollisuutilleni, olla läsnä ja ottaa jotakin osaa, paitti laulamista, jokaiseen N. K. S:n rukouskokoukseen, jollei minua estä joku syh, jonka woin omantuntoni hywäksymänä esittää Herralleni ja Mestarilleni. Jos minun täytyy olla pois kuukauden pyhityskokouksesta (consecration meeting) tahdon mikäli mahdollista, lähettää ainakin Raamatun lauseen, luettawaksi wastaukseksi nimeäni huudettaessa.

Nimi: „— — — —“.

Ensimmäinen seura perustettiin, kuten sanottu 1881. Senjälkeen on niitä järjestetty seurakuntiin, kussakin pitäen silmällä omia oloja niin paljon, että nykyään löytyy niitä joka maassa jo enemmän kuin mitään muita nuorukaisyhdistyksiä*). Lopuksi otan vielä otteen tri Clarkin kirjasta: „Tulewaisuuden kirkon kaswatus“, jossa

*) Tästä ihmeellisestä nuorijoukkueesta saa lähempää tietoa Amerikalaisien seurojen liitolta, jonka päämaja on Bostonissa (Christian Endeavor Society Tremont Temple, Boston). Suomeksi on ilmestynyt sen johtajan tri Clarkin kirja: „Tulewaisuuden kirkon kaswatus“. Saatavana N. W. K. Y:stä Helsingissä.

hän lausuu muutamien muistutusten johdosta: "Jotkut vastaväitteet perustuvat kokonaan väärinkäsityksiin, joita oli helppo poistaa. Monet luulivat, että jokaisen tyypymättömän kristityn piti pitämän pienen saarnan, tai rukoileman mallitelposisesti, mutta pian tuli tunnetuksi, että hyvin yksinkertainen osanotto tyhdytti lupauksen vaatimukset — Raamatun wärshyn, tai sopivan lainatun lauseen lausuminen, todistuksen sana ja yksi lause rukoukseksi oli kylliksi. Tällainen osanotto huomattiin yhtä sopivaksi nuorten kokouksessa olevalle pojalle, kuin hymmenen minuutin rukous hänen iso-isällensä wiihton rukoukokouksessa. Toinen väärinkäsitys oli seuran suhde kirkkoon. Seurahan on kirkko, eli osa siitä, kaswattawana nuoria. Se on seurakunta, kokoontuwana nuorten jumalanpalveluksessa; seurakunta waiikutawana nuorten toimikunnissa; seurakunta rukoilewana nuorten äänillä."

"Nykyäänkin on waikea tätä aatetta kokonaan waiwistaa. Jotkut näyttävät wieläkin ajatteleman, että sunnuntain- tai arkipäiwän jumalanpalvelukset muodostawat seurakunnan; että seurakunta on pappi ja muut wirtailijat; että seurakunta on joku erityinen jumalanpalvelus- tai jäsenryhmä; ja saamme kuulla walituksia siitä, että me muka hajoitamme seurakuntaa, koska nuorilla on omat kokouksensa ja eri suunnitelmansa omaa työtänsä warten „jota seurakunnan tulisi tehdä."

"Pois tämä keskiaikainen ajatus! Seurakunta on jäsentensä kokonaisuus työssä kukiin osasto omalla tawallaan eri kirkkujensa mukaan. Seurakunta esiintyy opettawana saarnoissa ja sunnuntai-kouluissa; rukoilewana sekä nuorten että wanhojen rukoukokouksissa; waiikutawana hywäntekewäisyyslaitoksissaan, lähetykseurois-

saan ja toimikunnissaan. Tämän luullakseni vastaan sanomattaman totuuden selwä käsittäminen kumoaa useimmat wakatwat wäitteet, mitä on lausuttu tätä nuorijonliikettä vastaan."

* * *

Meillä Amerikan suomalaisilla on, samoin kuin armaassa isänmaassamme, suuri tarwis saada nuorisoa enemmän Kristuksen lipun juurelle. Kristusta saarnataan ja opetetaan kirkkoissa ja sunnuntai-kouluissa. Mutta juuri sitä puuttuu, joka on lausuttu ylempänäkin, että nuoret saataisiin työskentelemään seurakunnassa ja pyhymään siinä, kerran sen jäseneksi tultuansa. Ei ole meidän seurakunnillamme waraa jättää sitä kallisarwoista aarretta käyttämättä, joka on nuorten alkunpanotyhössä, innostuksessa, kestäwäisyhdessä ja woimassa. Sikä seurakuntamme ja niiden paimenet woi wälinpitämättöminä katella, että nuoriso yhä enemmän luopuu kirkosta ja mikä wielä pahempi, Kristuksesta ja waiuu maailmaan ja synnin palveluksessa suureen onnettomuuteen ja kuolemaan. Ylös siis, rakkaat kansalaiset, ylös työhön nuorijon hywäksi. Ja etentin arwoijat wirtaweljet, seurakuntain paimenet! — Ryhtykäämme uudella innolla työhön, ja yhteiswoimin toteuttamaan tuota ihanaa ohjelmaa: Kristus nuorijolle ja nuoriso Kristukselle! Kun kerran päämäärä on selwillä, kyllä tawat fitten löytywät — Ne owat syrjäseikkoja wain — kun kerran tärkeä asia on yhteiseksi rukousten ja työn esineeksi otettu. —

Silloin on uusi aika koittawa, kun kerran nuoriso tuon ihanan päämäärän saawuttaa. — Sen Herra suokoon tapahtua.

Hannes Leiwiskä.

Harborin Suomalaisien kirkollinen kehitys.

Suomalaisia on Ashtabula-Harborissa ollut jo neljäkymmentä vuotta. Syksyllä 1872 saapuivat ensimmäiset kansalaiset paikkakunnalle. Wähäisestä alusta kasvoi suomalaisten luku Harborissa niin, että vuosikymmen kuluttua oli heitä ainakin pari sataa henkeä. Harbor muodostui pian yhdeksi suomalaisten siirtolaisten keskuspisteeksi. Kymmeneen tuhansiin nousee epäilemättä niiden kansalaistemme luku, jotka Amerikkaan tullessaan ensin ovat saapuneet Harboriin ja siellä sitten hajaantuneet muualle. Kirkollisestakin suhteesta tuli Harborista johtava paikka. Ohion ja useat Pennsylvanian valtion suomalaiset siirtolat ovat pitkän aikaa saaneet sielunhoidossa apua Harborista käsin.

Muuaikoina oli Harborissa kansalaistemme hengellinen ja siiveellinen tila rappiolla. Yhteisestä ja yleisestä jumalanpalveluksesta ei ollut puhettakaan. Tuskimpa moni yksittäisestikään omassa sydämessään muisti Herraa. Ilkonainen elämä ei ainakaan sellaista ilmaissut. Mutta kotimaassa kylwetty sanan siemen ei ollut sentään kansalaistemme sydämessä kokonaan kuollut, joskin oli lakastunut. Se odotti eloon herättämistä. W. 1881 poikkesi Harboriin ensimmäinen suomalainen pappi, pas-

tori U. G. Backman. Hän wiipyi paikkakunnalla neljä vuorokautta, piti useita jumalanpalveluksia ja antoi rippikouluopetus Harborin kahdelle ensimmäiselle suomalaiselle rippilapselle, jotka muiden kera pääsivät p. Shtoollisesta osalliseksi viimeisessä jumalanpalveluksessa sillä kertaa. Tämä pastori Backmannin käynti ei jäänyt vaikutuksetta. Parempaan kaipuu lisääntyi. Mettiin toivoa omaa suomalaista pappia. Seuraavaksi kesäksi

J. Kallén.
Harborin seurak. pastori.

omistuttiinkin saamaan Rock Islandin ruotsalaisessa Augustana-Opiستosssa opiskelewa kansalaistemme J. J. Hoikka kolmeksi kuukaudeksi saarnailemaan ja papillisia toimituksia toimittamaan. J. J. Hoikka oli pappina sekä suomalaisille että ruotsalaisille. Jälkeen päin oli J. J. Hoikka, jo 5 vuotta pappina oltuaan, vielä kesällä 1889 Harborilaisille sielunhoitoa jakamassa ja rippikoulua pitämässä seitsemälle rippilapselle. Mutta tällä kertaa wiipyi hän seudulla waan lyhemmän aikaa. Kunn-

mallakin oleskeluajallaan hän vaikutti elähdyttävästi seurakuntaelämän syntymiseen.

Wuonna 1884 oli Harborissa saarnailemassa ent. alkeisopistolainen Helsingistä J. W. Lähde. Täältä kä-
 siin lähetettiin Lähde opiskelemaan Augustana-seminaa-
 riin Rock Islandissa ja hän saiin Augustana-Synoo-
 dissa papiksi vihkimyksen w. 1885. Mutta kauan ei Läh-
 de vihittyäkään woinut olla Harborissa pappina. Jo
 w. 1887 täytyi hänen poistua täältä juoppoutensa ja
 muutenkin pahentawan elämän tähden. Oleskellessaan
 Wilkes Barressa, Pa., käwi Lähde vielä kerran pitä-
 mässä rippikoulua Harborissa, parempaa miestä kun ei
 saatu. Seuraavana kewänä ojui tänne taas papin
 wirkaan halukas kuljesteleija, saman vuoden alkupuolel-
 la Massachusettsin waltioon Suomesta saapunut J. C.
 Öhde. Hänen myös lähettivät Harborilaiset hankki-
 maan papiksi vihkimystä. Öhde saiin papiksi wihti-
 myksen pitemmittä mutkitta jonkun kepposen kautta suu-
 ren todistusmyttnsä avulla Augustana-Synoodissa.
 Mutta ei Öhdetään kauan woinut kansalaissiaan pettää
 Harborissa, joskin hän ruotsalaisilta oliin keplotellut
 papiksi vihkimyksen. Pian tultiin huomaamaan, mikä
 mies hän oli ja mitä opetti. Seurakuntalaisten mieliala
 ilmaistiin Öhdeelle siten, että jumalanpalveluksessa kes-
 ken sarnaa yksi seurakuntalaisista keskeytti hänet ja al-
 koi lehdä kysymyksiä. Jumalanpalvelus loppui siihen
 ja seuraavana sunnuntaina, kun Öhde saapui taas pitä-
 mään kirkonmenoja raittiushaalille, ei oweja awattukaan
 eikä edes awaimiakaan mistään löydetty. Näin pani-
 wat Harborilaiset pappinsa pois wiralta. Tämän jäl-
 keen oli Öhde vielä jonkun aikaa muutamien yksityisten
 sielunhoitajana, mutta katosi fittemmin paikkakunnalta. —

Harborin seurakunnan kirkko.

Näihin aikoihin kävi papiksi tänne tarjoutumassa myös lähetyksaarnaaja Aleksanteri Malmström. Pidettyään muutamia hartaushetkiä sai hänkin lähteä pois. Suomea ei Malmström sanottavasti tainnut eivätkä ruotsalaisetkaan häneen mielistyneet.

Kuten edellisestä huomataan, on Harborissa myös ruotsalaisia. Suomalaisilla ja ruotsalaisilla on ollut vähin yhteisiä kirkollisia pyrinöitä alkuaikoina. Amerikalais-ruotsalaiset kongregationalistit rupešivat huolehtimaan ruotsalaisten sielun hoidosta ja samalla kiinnittivät huomionsa suomalaisiinikin. Seminaaristaan Chicagosta he lähettivät w. 1888 kaksi oppilastaan Andreas Groopin ja Johan Lundellin kesäksi Harboriin. Näiden piti olla suomalaisia, mutta suomea he eivät osanneet puhua kuin joitakin sanoja. Edellinen heistä ryhtyikin ruumiilliseen työhön, mutta jälkimmäinen puuhaili papillisissa toiminissa. Useilla kansalaisilla tuntuu olevan mieluista muisto näistä miehistä heidän vaatimattoman ja siivon käytöksensä tähden. Samain amerikalaisen kongregationalistien toimesta tuli syyskuussa w. 1888 Harboriin kansalainen Frans Lehtinen. Siitä lähtien on täällä ollut ja vieläkin on suomalainen kongregationalistinen seurakunta, jolla on oma kirkkonsa ja wakinainen pappinsa. Nykyjään on sen jäsenluku 45 henkeä.

Tässä olkoon mainittuna, että näiden lukuisain ja vaihtelevien pappiswirkailijoiden lomassa suoritti Harborilaisille papillisia toimituksia toimittaja Augusti Edwards. Hän piti hartaushetkiä, kastoi lapsia ja hautasi, mutta ei vihkinyt, ollen täten wakinaisena „apulaispappina“ Harborissa. Kun muita saarnaajia poikkeksi paikkakunnalle, wetäytyi Edwards hiljaisesti syrjään, antaen taas apuaan, kun sitä tarvittiin.

Suuri enemmistö kaipasi shvästi oikeaa suomalais-ta ew. luth. pappia. Mutta mistä saada sellainen! Eihän Harboriin oikea pappi tule. Tämä oli useiden arvelu. Kun pastori E. Panellius oli merimiespappina New Yorkissa, saatiin hän käymään Harborissa. Hänelle lausuttiin toivomus saada pappi kotimaasta ja hän lupasikin olla apuna papin hankinnassa. Mutta joweliasta, luotettavaa miestä ei hetimiten saatu. Kun Harborissa odotettiin Suomesta jotain parempaa tietoa papin saannista, sattui taas eräs saarnailija kiertomat-kallaan ohjaamaan tiensä tänne. Tämä oli W. Williams-son, jota Norjalaisessa Hagge-synoodissa oli saanut saarnawirkaan vihkimyksen w. 1887. Augustana-synoodi, jostin oli halukas melkein pä kenen hywänjä suomalaisille saarnaajaksi vihkimään, oli Williamssonilta jentään jän kieltänyt. W. 1888 tuli Williams-son Harboriin ja tarjoutui papiksi, wäittäen olevansa oikea Suomesjakin kelwollinen pappi. Monista pettymyksistään olivat kansalaisemme warowaisempia. Pastori Hoikal-ta tiedusteltiin ja saatiin puoltawa wastaus. Mutta vielä kerran täytyi kaiten warowaisuutensa uhallakin Harborilaisien tulla katkerasti ja katkerammin kuin ennen pettöneiksi. Williams-son walittiin papiksi jottikin aitta koetteeksi ja on sitä wewoa vieläkin Harborissa. Pääjijäinä 1889 saarnasi hän tulosaarnansa kansalaisillemme ruotsalaisessa kirkossa. Ensimmäiset kuukaudet kuluwat hywin. Mutta pian alkoi outoa kuulua ja tosi näkyä. Williams-son mursi mustoa hawenta ja kiljui: „ei saa tulla suomalaisista pappia wiittäjataa peninkulnaa lähemmäksi minua, sillä minä woin saarnata waikka seitsmästi joka sunnuntai“. Hän wakuutti olevansa oikea lutherilainen, mutta hänen röyhkeytensä, raakamai-

jet puheensa ja wäkiwaltaisuutensa ilmaisivat mitä miehiä hän oli. Marianpäiwänä kewättälwella 1891 oli seurakunnalla vuosikokous, Siinä piti walita seurakunnan wirkamiehet ja mieltä, ollaanko pappiin edelleen tyhtywäisiä. Wirkamiehiä walittaessa selitti Williamson, joka oli puheenjohtajana, että hän on se, joka wirkamiehet määrää ja nuiden tulee hänen walitsemiinsa tyhtyä. Tämä synnytti pahaa mieltä seurakuntalaisissa, kun heiltä kiellettiin wäkiwaltaisesti äänestys-oikeus. Alkoi kuulua paheskuvia ääniä sieltä täältä. Mutta Wilamson julmistuneena itse kiljui ylinnä. Useimmat poistuivat kokoushuoneesta, luullen että heidänhän sentään on äsken rakennettu kirkko ja seurakunnan omaisuus, koska ovat enemmistönä. Mutta se, joka ei tiennyt mitään tunnollisuudesta oli Williamson. Hän muutamien seurakuntalaisten kanssa anasti kirkon ja seurakunnan omaisuuden. Näin tapahtui korwaamaton hajaannus Harborissa. Williamson on vieläkin paikallaan, tuomiten ja kiroten kuten ennenkin kaikkia toisin ajattelewia, warfinkin Suomen kirkon pappeja. Tämän kirjoittajalle wakuutti Williamson, ettei Suomen kirkossa ole kuin yksi oikea pappi ja se on pastori Mandellöf. — Williamson perusti itsenäisen wapaan kansan synoodin, mutta on myöhemmin luopunut siitä suuresta tuumastaan ja liittynyt kansalliskirkkokuntaan ja on nykyään sen johtomiehiä.

Petetyt ja ryöstetyt kansalaisemme eivät vieläkään joutuneet epätoivoon. Hetimiten alettiin puuhaamaan uutta seurakuntaa. Jo kesäkuussa samana vuonna oli perustawa kokous, jossa päätettiin hankkia pappi Suomesta Oriveden kirkkoherran Reiniuksen kautta. Pappi saatiinkin, waikka monet epäilivät, että kuinka Suomes-

Harborin seurakunnan pappila.

ta tuli pappi Harboriin. Samana vuonna marras-
kuulla saapui pastori Napeli Kivioja puolisoineen Har-
boriin. Pastori Kivioja oli kaikesta päättäen mies pai-
kallaan. Warjinaista järjestettyä seurakuntaa ei todelli-
suudessa vielä ollut. Heti pastori Kiviojan saavutua
järjestettiin seurakunta. Oma kirkkoa ei ollut. Zuma-
lanpalveluksia pidettiin kolme kertaa kuussa ruotsalaisil-
ta vuokratusta kirkossa. Oma kirkkoa halusivat kan-
salaiset. Nohkeat he olivat toiveissaan, sillä pöytäkir-
jassa syyskuun 11 p:nä 1892 luenne: „Oman kirkon
hankkimiseenkin päätettiin heti ryhtyä.“ Lönttimaa os-
tettiin 500 dollarilla. Helmikuun 6 p:nä seuraavana
vuonna laskettiin perustuskivi weisuulla ja rukouksella.
Siinä tilaisuudessa lausuttuja sanoja seurakuntalaiset wie-
läkin liikutuksella muistavat. Rakennushommat edistyi-
vät nopeasti. Heinäk. 23 p:nä samana vuonna (1893)
vihittiin Harborin ew. luth. suomalaisille oma siinä
kirkonsa. Merimiespappi W. K. Durchman New York'
ista oli vihkipäivänä ja avustamassa olivat ruotsalainen
pastori J. Swenson ja pastori Kivioja.

Wielä lausuttakoon seurakunnan ulkonaisesta kehityk-
sestä, että uudet Suomen kansankirkossa käytettävät
wihij- ja käsitkirjat otettiin käytäntöön ensimmäisestä ad-
ventista 1894. Samana vuonna yhtyi seurakunta Suo-
mi-Synoodiin (päätetty heinäk. 6 p. 1894). Tämä yhty-
minen oli wain näennäinen ehkä wain pastori Kiviojan
tahdosta. Sillä seurakunta ei ole Suomi-Synoodin toi-
mintaan ottanut osaa ennen kuin w. 1902, jolloin se en-
sikerran lähetti edustajan Suomi-Synoodin vuosikokouk-
seen. Mutta nyt jo aletaan hymärtää, mikä merkitys
on sillä, että seurakunta kuuluu Suomi-Synoodiin ja ot-
taa osaa sen toimintaan. Kellon kirkkonsa torniin hank-

ki seurakunta w. 1895. Syksyllä 1897 matkusti pasto-
ri Kivioja Suomeen ja hänen tilalleensa tuli pastori
Kaarlo Huotari. Hänen aikanaan jaettiin seurakunnan
kirkko welattomaksi, joka oli tullut maksamaan 3,757
dollaria. Tämän johdosta pidettiin suuri kenttäjumalan-
palvelus, johon puhujiksi kutsuttiin pastorit Mikko Ha-
wukainen ja Pekka Viraxinen. Oma pappila hankittiin
w. 1898 ja maksoi 1,740 dollaria. Lukuisille naapuri-
siirtoloille on Harbori hywäntahtoisesti suonut papillis-
apua. Näistä Fairport ja Conneaut w. 1900 erosivat
Harborista sanan puhumatta, waikka yhdessä olivat ol-
leet walittumassa yhteiseksi papiksi pastori Huotarin.
Viime papiinwaalin aikana joutuivat muutkin siirtolat
Harborista erilleen ja liitettiin Fairportiin. Pastori
Huotari luopui wirastaan heinäk. 14 p:nä 1901 ja siirtyi Suomi-
Opiston opettajaksi Hancockiin. Hänen sijaansa walit-
tiin heinäk. 14 p:nä 1901 seurakunnan sielunpaimeneksi
jumaluusopin ylioppilas Juho Kallén. Hän saapui seu-
raavan vuoden alussa wirkaansa saatuaan papiksi wih-
kimyksen kotimaassa ja on vieläkin toimesaan Har-
borissa.

Vienee vielä liian aikaista kajatua lähemmin Harbo-
rin ew. luth. seurakunnan sisäiseen elämään. Olkoon
kuitenkin sanottuna, että pastori Kiviojan työ oli rai-
waajan työtä. Wivan luonnollisista ja oikeutetuista
sivistä meni juurin osa hänen työstään seurakunnan ul-
konaiseen järjestämiseen, mutta totuuden sanaa hän
myöskin ehti kylvämään. Siitä on selvät jäljet jäljellä.
Jos olisi ollut vastaanottawia sydämiä lukuisemmin,
olisi työ Herran wiinamäessä runsaastikin edistynyt.
Erittäin tärkeä on pastori Kiviojan ja warjinkin hänen
puolisonsa vaikutus raittiustyössä seurakuntalaisten

keskuudessa. Heidän perustamansa raittiusseura „Kuntola“ on paljon vaikuttanut paikkakunnalla kansalaisten siiveelliseksi kohottamiseksi monilla eri aloilla ja vaikuttaa sitä edelleen, jos pysyy perustajainsa rouva ja pastori Kiviojan vakavassa kristillisessä hengessä.

Pastori Kaarlo Huotari teki työtä ahkerasti ja tunnollisesti voimiansa mukaan seurakunnan hengelliseksi hyväksi. Kaikkiin onkin hän jättänyt sen muiston, että hän rohkeasti ja vilpittömästi opetti sitä totuutta, minkä itse oli käsitellyt. Toivottavasti hänen työnsä tuottaa runsaan hedelmän ijankaikkisuudessa. Seuraava aika, mikäli voi, näitä asioita tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin arvoasteltoon.

Huomattavan suuri arvo on pantava pyhäkoulutyölle Harborissa. Se on ollut jatkuvasti toimesta parikymmentä vuotta. Siinä työssä on ollut monta uskollista työmiestä joista mainittakoon Karl Johan Stenroos alkuaikoina ja sittemmin rouva Kivioja. Runsaan on se hengellinen ja siiveellinen vaikutus, joka sen kautta on suoritettu. Siitä on monia todistuksia huomattavana. Nykyajoina on pyhäkoulussa toiminut noin viisitoista opettajaa yhtäaikaan ja vuotuinen oppilasluku on ollut sadanviidentymmenen vaiheilla. Seurakunnan toimesta on neljänä kesänä ollut vaikuttamassa myös kesäkoulu.

Lyhemmän aikaa on seurakunnan keskuudessa ollut työssä Kristillinen Nuorisoyhdistys. Sen tarkoituksena on nuorison uskonnollisen ja siiveellisen elämän elvyttäminen. Toista vuotta on myös seurakuntalaisista koostunut kirkkokööri koettanut hengellisillä lauluillaan hartautta herättää.

Harborin seurakunnan kirkkokööri.

Nykyjään tehdään Harborissa kaikessa hiljaisuudessa työtä Jumalan valtakunnan lewittämiseksi ja ihwentämiseksi kansalaistemme sydämiin. Waikka kolme suomalaista kirkkoa seisoo aiwan liki toijiaan ojottomassa kolmen eri suomalaisten kirkkokunnan olemassa oloa, woinee silti sanoa, ettei malliton kiihko näihin aikoihin ole kowinkaan huomattawa. Niin suuri onkin vielä hengellinen piineys ja törkeä synti elämä paikkakunnalla, jotta työtä riittää kolmellekin kirkkokunnalle. Jospa Herra auttaisi kaikkia tekemään työtä wilpittömästi hänen valtakuntansa hywäksi! Silmin nähtävästi walkeuden ja pimeyden valtakunnan rajawaiheet selwenevät. Se on totuudelle eduksi. Jotka suuria itsestään luulewat ja paljon muilta waatiwat, ovat tyytymättömät Jumalan valtakunnan työhön Harborissa. Ken sentään Harborin suomalaisen kristikonsan entistä elämää werratessaan sen nytyijeen elämään tyytyy Herraan, hän woi sanoa rehellisesti: „Tulkaat ja katsokaat Jumalan tekoja, joka niin ihmeellinen on töisjään ihmisten lasten seassa“, Pf. 66:5.

J. K.

Someautin seurakunta.

Kaiko, Jumalan maja ihmisten seassa. Ilm. 21: 6.

Kun Juutalaiset palasivat wankteudesta Babelista, niin he ensi työtseen ryhtyiwät rakentamaan Herralle temppeleä. Esran kirja kertoo temppelein perustuksen lausemuksesta näin: „koska rakentajat lastiwat Herran tempelin perustuksen, asettiwat he papit puettuna, waskilorwein kanssa, ja lewitat, Asaphin pojat kanteleilla, kiittämään Herraa Dawidin Israelin kuninkaan sanoilla. Ja he weijasiwat wuorottain ylistäisjensä ja kiittäisjensä Herraa, että hän on hywä ja hänen laupiutensa pyhyijä ijankaittisesti Israelin ylitse. Ja kaikki kansa huusi korkialla äänellä ja kiitti Herraa, että Herran huoneen perustus oli laskettu. Mutta moni wanhoista papeista, ja lewitaista ja ijäin päämiehistä, jotka oliwat nähneet ensimmäisen huoneen perustustellansa, niin myös tämän huoneen silmäinsä edessä, itkivät suurella äänellä; ja moni huusi korkialla äänellä ilon tähden; että se huuto oli niin suuri, ettei kansa eroittanut ilon ääntä itkun äänestä; sillä kansa huusi korkialla äänellä, että se ääni kauwas kuului“, — „Kutin sitten antoi waransa jälkeen rakennuksen tawaraksi“ ja niinhän Herran huone monenkaltaisten waikeuksien jälkeen saatiin walmiiksi ja „wan-

keudesta tulleet pitivät ilolla Jumalan huoneen vihkimistä“.

Edellaisin tuntein ovat suomalaiset siirtolaiset Ameriikkaan saapuneet ja edellaisin tuntein on suomalaispaikoille ryhdytty esim. kirkkoja rakentamaan. Vanha kansa innokkaasti muistelee kotimaan seurakunnallisia oloja. Yksi ja toinen lie ikemääntin joutunut, kun täällä kaikki näyttää heikolta ja voimattomalta. Nöitä kumminkin sopii siittää vähästä, mitä on aikaan saatu. Herra on vieläkin hyvä ja laupeutensa pyyhä ijankaikkisesti. Herran avulla yhä eteenpäin pyrkiväämme. Seurakuntia perustetaan ja temppelejä rakennetaan.

Edellainituita Eran kirjan sanoja mietiskelin m. m. eräänä syyspäivänä, jolloin Conneautin suomalaisen ewangelis-lutherilaisen seurakunnan kirkon perustamista lausuttiin. Unholaan ei sori jäädä mainitun seurakunnan elämän vaiheet, vaikka sen historia on aivan lyhyt ja vaatimaton.

Conneaut niminen satamapaikka Erie-järven rannalla Ohion valtiossa ei ole monivuotinen suomalaisten asuinpaikka ja sikäläinen seurakuntakin on siis uutterain nuori. Kun yhdistyksissä piireissä oli ollut jonkun aikaa puhetta seurakunnan tarpeellisuudesta, niin kokoonnuttiin heinäkuun 14 p:nä w. 1895 seurakunnan perustamaan kokoukseen, jolloin 58 maksavaa jäsentä siihen yhti ja pastori A. Rivioja valittiin seurakunnan papiksi. Työasiat näyttävät olleen vielä epävarmoja, joten paljo suomalaisia siirtyi pois paikkakunnalta ja seurakunta lausui vaikeuksistaan. Jo seuraavana keväänä w. 1895 se kumminkin uuteen eloon, jolloin jäsenlistaan merkittiin 74 nimeä ja seurakunnan maksut määrättiin 25 s. kuukaudessa. Jäsenluku sitten ripeästi kasvoi ja seurakun-

nau elämä kehittyi sekä wakaantui. Tammit. 25 p:nä w. 1897 seurakunta laillistettiin ja toukokuussa samana vuonna otettiin käytäntöön se maksujärjestelmä (\$3,00 perhekunnalta, \$2.00 nuorilta miehiltä ja \$1.00 nuorilta naishenkilöiltä vuodessa), joka vieläkin on käytäntöissä. Tuloja mainitaan seurakunnalla olleen w. 1897 yhteensä \$209.78 ja menoja samana aikana \$139.12.

Kaarlo Salovaara.
Fairportin y. m. seurakuntien pastori.

W. 1887 syksyllä oli seurakunnalla papinvaihdos. Silloin ryhtyi pastori R. Huotari seurakuntaa hoitamaan. Hänellä oli laaja ja vaikeasti hoidettava työala, joten jo w. 1899 Conneautin seurakunnan täytyi yhdeksä Fairportin seurakunnan kanssa ryhtyä wakaavasti tuumimaan toisen suomalaisen papin hankkimista Ohioon. Tuloksena oli kaikista puuhista, että allekirjoittanut syksyllä w. 1900 saapui Suomesta Fairportin ja Conneautin seurakuntain yhteiseksi papiksi. Samana

yhkynä seurakunta yhtyi Suomi-Synoodiin ja uuden kirkon rakennushankkeisiin ryhdyttiin. Jumalanpalveluksia oli tähän saakka pidetty eräässä pienessä rakennuksessa, jota ei juuri kirkoksi osannut arvata. Uusi kirkko, joka tuli maksamaan noin \$6,000.00, vihittiin juhlallisesti heinäk. 21 p:nä w. 1901. Se on huomattu kaikin puolin tarkoituksen mukaisempi, mutta kouluhuoneustoa kirkon kellarikerroksessa ei ole vielä kyetty saamaan kuntoon. Kirkossa on erinomainen sähkövalaistus ja lämmityslaitos on sijoitettu kellarikerrokseen. Tornissa on 1,150 naulan painoinen kello, jonka laitaan on piiretty m. m. sanat: „tulkaat, weisatkaamme kiitosta Herralle, ja iloitkaamme meidän autuutemme turwalle“ Ps. 95: 1.

Seurakunnan naishenkilöt ovat olleet, kuten luonnollista onkin, kaiken aikaa mukana seurakunnan hyväksi puuhaamassa. Mainita myöskin tähtyy, että seurakunnan nuorisjo hankki syksyllä w. 1903 kirkkoon kalteisarwoiset urut. Hautausmaan hankkiminen on usein ollut kysymyksen alaisena, mutta asia on vielä kesken-eräinen.

Pyhäkoulua on pidetty jo useita vuosia, lapsia on keskimäärin 50—60 ja opettajia on kullakin luokalla kaksi, jotka aina kolmen luokauden päästä vaihtuvat. Kesäkoulua on pidetty kolmena viime kesänä ja harrastus asiaan on nykijoin kaswamaan päin.

Kykynä mukaan on seurakunta ottanut osaa kirkkoseurakunnan yhteisiin harrastuksiin. Suomi-Epistolle kannetaan wakinaisesti neljä kollektia vuodessa ja kirkkokunnan sanomalehtiä lewiää paikkakunnalle koko joukon. Paljon on tietysti vielä toimomisen waraa, mutta seurakunnan Herrä, joka on hyvän työn alkanut, tahtoo

Connaughtin seurakunnan kirkko.

edelleenkin siunata työtään. Nykyisin on seurakunnan väkiluku 638 ja äänivaltaisia on tavallisesti noin 200. Seurakunnan tulot vuodessa ovat \$1500.00—1600.00 välillä.

Yleensä on seurakunnan elämä ollut tasaista ja hiljaista. Mitään äkillisiä muutoksia ei ole tapahtunut. Lahkohentiset eivät ole sanottavaa jalanjälkeä paikkakunnalla saaneet, vaikka kaikilla keinoilla ovat kokeneet aikaansaada hajaannusta seurakunnallijella alalla. Parasta onkin pysyä niiden terveellisten sanojen muodossa, jotka oppineet olemme. „Räntäkäämme uskollisesti armonvälifappaleita ja niin me kasvamme pyhäksi tempeliksi Herrassa.“

R. S.

90:s psalmi.

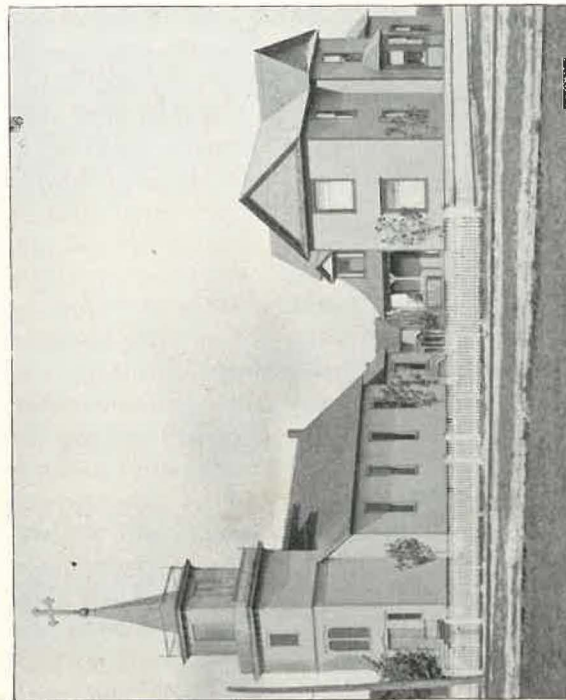
Monella tavalla Jumalan täyhti rangaista tottelematonta Israelin kansaa. Muttoisja korpimaisja kuoli kansaa joutottain. Sukupolvi toisensa jälkeen waipui hautaan, sillä Herran sanan mukaan ei yksikään Egyp-tistä lähtenyt 20-vuotinen tai siitä vanhempi pääsnyt luwattuun Kaanaan maahan. Herran mies Mooses, joka kansaa johdatti, tiesi tarkalleen syht tähän suureen kuolewaisuuteen. Hän sanoo: „sen tekee sinun vihas, että me niin hukumme, ja sinun hirmuisuutes, että me niin äkistä täällä temmataa, sillä meidän pahat tekomme sinä asetat etees, meidän tuntemattomat syntimme walteuteen sinun kaswois eteen, sentähden kuluvat kaikki meidän päivämme sinun vihasias“. — Kuolema on vielä nytkin synnin palkka, sillä raamattu sanoo: „niinkuin yhden ihmisen kautta synti on maailmaan tullut ja synnin kautta kuolema, niin on kuolema tullut kaikkein ihmisten päälle, että kaikki ovat syntiä tehneet“. Kullekin on määrä asetettu, jonka ylitse ei hän pääse. Kaikki ikäluokat ovat kuolemalle alttiit Pieni lapjikaan ei siitä jäästy. Monasti aivan odottamatta sanotaan: „toiminta talos, sillä sinun pitää kuoleman“ taikka, tänä yönä jielus otetaan sinulta“. Monia murheita ja khyneleitä on kuolema aikojen kuluessa aikaansaanut. Haudan

ääressä kowasydämijinkin heltyy. Murheet, walitukset ja itkut ovat kumminkin sängen usein wain hetkellistä ja pintapuolista tunteitten purkausta. Kuoleman syhtä ei tarkemmin tutkita. Synnin ja kuoleman woittaja jää yhä tuntemattomaksi. „Kuka uskoo sinun, Herra, niin raskaasti wihastuwan? ja kuka pelkää senkaltaista sinun hirmuifjuuttas?“ sanoo Mooses ja todella harwat tähän aikaan ajattelewat kuolemasta oikealla tavalla.

Tarpeen olisi kunkin kiirehtiä ajattelemaan „mitä hänen rauhaansa sopii,“ sillä esim. apostoli Paawali sanoo: „aika on lyhetty“ ja Mooses sanoo: „sinä muodatat heitä niinkuin kosken, ja he ovat niinkuin uni, niinkuin ruoho aamulla, joka kohta lakastuu, joka aamulla kukoistaa ja nopeasti kuivuu, ja ehtoona leikataan ja kuitwettuu.“—Kosken wesi joutuisasti rientää uomassaan ja joutuisasti rientää elon aika. Päiwä toisensa jälkeen jää ikäänkuin huomaamatta taaksemme. Kuluneet päivät eivät palaja. Tätä filmällä pitäen sanotaan: „ajattele Luojaasi nuoruudessasi“ ja wanhana on tietenkin vielä tähdelliseinpää ajatella Luojaansa. Lyhyt on uni, ijankaikkisuuteen werraten ovat päiwämme, kuin kämmenen leweys. Kuka todella elinaikamme noin lyhyeksi arwaa? Kuka uskoo, että ihminen on niinkuin ruoho, joka pian lakastuu? Monet ovat, kuten kyllä tiedämme, saaneet kutsun kuolemaan aiwan parhaassa nuoruuden kukoistuksessa. Nuorisollemme ei tämän seikan pitäisi olla tuntematonta ja kumminkin suurin osa nuorisoa surutonma elää. Jitkuun se pillahtaa saattaessaan towerinsa maalliset jäännökset haudan rauhaan, mutta jo hetken päästä ama saattojoukko tanssilättiällä ja maailmallisissa huwitukisissa kiemailee. Ja mitki nukkuu wanhempi kansa vielä filloukkin, kun läynni alkaa olla horjuwata ja mo-

net muut merkit elimistöissä wiittaawat elämän katoowaijuuteen?

Ihminen on todella hetken lapsi, mutta Jumala on ijankaikkinen, sillä „ennenkuin wuoret oliwat, eli maa ja

Baptistin seurakunnan kirkko.

maailma luotiin, olet sinä Jumala ijankaikkisesta ijankaikkiseen.“ Suwusta jukuun on hän meidän turwamme ja hänellä on elämää loppumattomassa määrässä. Jumalan ijankaikkisissa asuinijjoissa ei ole kuolemata lain-

kaan. Siellä ilahutetaan ne, jotka täällä Herran nimen tähden ovat waiwaa kärsineet. Tähän Jumalan kansan lepoon tulee meidän pyrkiä ja yksin Korkeimman awulla sinne päästään.

Täällä ajassakin saavat jo Herran omat osittain nauttia taivaan iloa ja rauhaa. Tottelemattomilta Herra itsensä jalaa, mutta katuvaitsille hän armoansa tarjoo. Tämän totuuden tietäen Mooses rukoili kansan puolesta: „Herra käännä siis itses taas meidän puoleemme, ja ole palvelijoilles armollinen. Täytä meitä pian armoillas, niin me riennuissämme ja iloissamme taikkena meidän elinaikanamme. Jlahuta nyt meitä jälleen, että meitä niin kauwan waiwanmut olet, että me niin kauwan onnettomuutta kärsineet olemme. Osota palvelijallesi sinun tekos, ja sinun kunnias heidän lapsillensa. Jaa, Herra meidän Jumalamme olkoon meille leppynen, ja wahvistatsoon meidän kättemme teot meisjä.“ — Tämä rukous tuli kuulluksi ja wieselä nytkin Herra täyttää oman ja armoillaan. Mooses yleni Herran käskystä wastikäärmeen korwessa ja jokainen myrkkykäärmeen purema, joka luottamuksella taikoi tuohon ihmeelliseen merkkiin, jäi eloon. Samoin on Jhmisenpoika ylenetty ja jokainen, kuin uskoos hänen päällessä ei huku waan jaa ijankaikkisen elämän. Jeesus Kristus on näet ylösnousemus ja elämä. Tätä ajatellen sanoo apostoli Paawali: „kuolema, kussa on sinun otasi? helwetti, misjä on sinun woittoisi“ ja toisen kerran sanoo sama apostoli: „Kristus on minulle elämä, ja kuolema on minulle woitto.“

Jjanikaikkisuuden aamukin kangastaa Moosetjen silmäin edessä. Hän näet sanoo: „Jinä, joka annat ihmiset kuolla, ja sanot: tulkaat jälleen, te ihmisten lapset.“

Jairportin seurakunnan hautausmaan wihittijäis-tilaisuus.

Kaumaksi näkiwät wanhan liiton hurstkaat. Profeetat Danielkin sano: „monta, jotka maan tomusja matakawat, herääwät muutamit ijankaikkiseen elämään, ja muutamit ijankaikkiseen pilkkaan ja häpeään.“ Uusi testamentti vielä enempi kohottaa werhoa, jonka taatse viimeinen päivä kätketty on. Wapahantajamme kästee ottamaan waarin merkeistä, jotka ennustawat viimeisen päivän tuloa ja kaikki hänen apostolinsa kehoittawat walwomaan, jotta oltaisiin walmiita, kun kuuluu huuto: „Mikä tulee.“ Ihmeellinen on tuo päivä, suuremmoijia owat sen tapahtumat. Silloin kuolleet nousewat ylös. Kaikilla hautausmailla tawataan wilkasta liikettä. Silloin korpimaasjakin on eloa, sillä korpimaelluksen aikaiset sukukunnat herääwät kuolon unesta. Silloin juomalaisten siirtolaisten maalliset jäännökset, joita on niin monisja kalmistoisja, yhteen paikkaan kootaan. — Ystäwäni, suuri on todella viimeinen päivä tapahtuineen. Mikä mahtanee olla osamme silloin? Herrä tuntee omanja, jotka hän lepoon saattaa, mutta jumalattomien täytyhy mennä waiwan siisaan.

Kuolonkentiä oli muinoin Siinain korpimaa. Kuolonkentiä owat hautausmaat, joita me täällä wieraalla maalla valmistelemme ja tarkoitukseensa juhllilifesti wihimme. Ne owat hautauspeltoji, joihin me rakkaistamme kylwämme ja jonne mekin ehkä kerran kylwetään. Hautausmaat owat rauhan paikkoja, joisja ruumiimme haudoisja lepääwät, kunnes ijankaikkisuuden aamu walteenee. Siellä wäshnyt elämän mätäläinen ristinsä pois laskee ja sieltä me nhä uudelleen saamme elävän ijankaikkisuus-muiston.

R. S.

Siwistys ja kristillisyys.

Siwistys ja kristillisyys owat ominaisuuksia, joilla on walloittawa woima sekä kansoihin että yksilöihin nähden. Missä ikinä siwistys tahti kristillisyys on liikumasja, siellä ne tunnustajia woittawat. Monet suuret ja pienet kansat owat omistaneet nämät omakseen. Ja erotus on niisjä kansoisja nähtävänä entisyhyden ja nykyisyhyden välillä. Niin owat siwistys ja kristillisyys leimansa kansaan ja maahan lyöneet. Mitä oli Amerika ennen ja mitä se nyt on, mitä Suomi ennen pakanuuden aikana, mitä se on nyt, tietää jokainen, joka wähänkin on historiaa silmäillyt. Uusia maita ja kansoja on siwistystyö — jopa kristillinen siwistystyö walloittamasja esim. Afrikan ja Asian laajoilla alueilla.

Mutta waiikka saammekin iloita siwistystyön woi-toista ja siitä, että mekin kuulumme siwistyskansoihin, niin emme sillä saa jättää selwitteleämättä, mitä siwistys on ja mitä sen tarkoitus on olewa. Eri näkökan-noilta voidaan siwistystä katella. Ja sen mukaan tulewat arwostelutkin erilaijia. Tällä kertaa ajatelkaamme waan siwistystä, joka on kristillisyydestä riippumatonta, sekä sitä siwistystä, joka kristinuskon yhteydessä wai-kuttaa.

Jos katselemme kristinuskon lewenemistä, niin ei luulisi olemankaan sellaista siivistystä, joka ei kristillisyydestä riippuisi. Enjinhän on aina pakanamaihin kristinuskko miety ja sitte vasta on siivistyksen vaikutuksia alkanut näkyä. Ewankeliumin saarnaajan on tähtynyt astua ihmishöjänkin eteen ennentuin on woitu siivistyneen maailman tawoista mitään wirtkaa. Jokapäiwäiwäisen siivistyskäsitteen mukainen siivistysaarnaaja ei ole wielä tähän päiwään asti pakanoiden tapoja muuttanut. Sen tähden luulisi, että siivistys, olipa sitä missä hynwänjä, on kristillistä. Mutta niin ei kuitenkaan asian laita ole. Tähtyy näet myöntää, että on olemassa siivistystä, joka on kristillisyydestä riippumatonta. Selwinpänä todistuksena tästä owat muinaisajan siivistyskansat, etenkin kreikkalaiset ja roomalaiset, joiden siivistys oli kieltämätön tosiasia kaikella maailmalla. Olihän heillä hengen wilsely niin suurta, että se on kuolemattomia hedelmiä tuottanut. Warsinkin Sokrateen ja Platanin mietelmät sekä Aristokleen ajatusjärjestelmät näyttävät, että siivistys, ihmishengen wilsely, on jo silloin korkealla ollut. Meviä owat ne siivistysmääritelmät, joita pakanakansain hengen näyteinä on ilmoille tullut, mahtawia ne tieteen ja taiteen temppelit, jotka esim. Atheenan kaupunkia taunistiwat. Kuitenkaan tänä siivistys ei ollut kristillisyyden luomaa, waikka esim. Platan ihanneajatelmat yksijumaluskäsitettä tawoitteliwatkin.

Mutta löytyykö kristikunnassakin siivistystä, joka on pakanallisen siivistyksen kaltaista ja joka perusteeltaan ei ole kristillistä, kysynee joku. Tähän kysymykseen sopinee aluksi wastata: outo kysy tietä, waikka tie on jalkojensa alla. Olihän kysymyksen kieltäminen filmiinpistäwän todellisuuden kieltämistä. Meinen koulu-

A. Granholm,
Jronwoodin y. m. seurak. pastori.

E. W. Renfors,
Siveletsin y. m. seurak. pastori.

J. K. Lammi,
Ishpeningin y. m. seurak. pastori.

Bruno Wuornos,
Umanan y. m. seurak. pastori.

järjestelmä esim. tässä maassa vastaa jo myöntävästi mainittuun kysymykseen. Kristillisyhden istuttaminen esim. Jumalan sanan kautta koululasten sydämiin on jätetty tässä järjestelmässä joko kodin tai kirkon huoleksi. Ja niistä lapsista, joilla ei ole onni kasvaa kristillisessä kodissa tai sunnuntai-koulun waitutuksen alaisina, tulee n. k. siivistyneitä pakanoita, vaikka ehkä ovat kristillisen kasteen kerran saaneetkin, mutta ovat ofattomiksi jääneet käskystä: „opettakaa heitä pitämään kaikki kuin minä olen teille käskenyt.“ Surkuteltava tosiasiasta on, että tällaista kristikunnan kestämyksen tapahtuu.

Mutta tästä huolimatta on tietopuolinenkin siivistys arvossa pidettävä eikä suinkaan ole sitä wälinpitämättömyhdellä kohdeltava: Onhan sen synty ylhäältä, koska Jumala on antanut kuolewaiselle kymyn sitä omistaa. Sen syntyä ja laatua kuvattoon meillekin muinais-kreikkalainen jatu, jonka mukaan Prometheys wiewekaudella tawasta, jumalien luota, tulen ja antoi sen ihmisten käytettäväksi. Tulta käyttäen saivat ihmiset walon, tieteen ja taiteen sekä tulivat wiisaimiksi ja siivistyneiksi, mutta samalla rohkeiksi ja waarallisiiksi, kuten Prometheys itsekin oli. Tässä sadussa on sattuvasti kuvattu kristillisyhdestä riippumattoman siivistyksen synty ja laatu. Se on ikäänkuin tawasta kotoisiin, wiekkaudella jieltä anastettu, jonka tähden sillä on Jumalan karttava luonnekin. Wariinkin wäähäisemmällä siivistysmäärällä näyttää olewan tämä ominaisuus, johon katsoen on eräs tiedemies sanonutkin: „Se, joka on wähän ryhjäntynyt tieteen maljasta, pakenee Jumalaa, mutta joka on ryhjäntynyt sen pohjaan, pohwiistuu Jumalan eteen.“

Mainittu jatu wielä jatkuu: „Rangaistukseksi siitä, mitä Prometheys oli tehnyt hlijumalan, Zejn, tahtoa vastaan, jidottiin hän kahleilla kiinni kalliowuoreen, ja Zejn siipikoira, jotka, käwi joka kolmas päivä hämässä hänen maksansa, joka taas kaswoi jälleen ja jonka jotka aina uudestaan söi.“ Prometheys kuwanee tässä sadussa ihmisiwinnuutta, joka on Jumalan yhteydestä eronnut. Jälleen kaswawa maksu on taas kuwaus ihmisen himoista ja haluista. Nehän kaswawat ehtimiseen ja liihoittuivat jokaisesta kosketuksesta. Zejn siipikoira, joka sadun mukaan maksaa syöpi, merkitsee sitä omantunnon tuskaa, joka himojen kaswamista aina seuraa. Tuskien alaisena waiteroi Prometheys itsekin kunnos Zejn synnyttämä Herkules wapautti hänet kalliowuoresta.

Samoin on laita siivistyksen, joka ei tunne kristillisyhden lämmitämää woiamaa. Synti, wariinkin itsekkäisyys, on se kalliowuori, johon kristillisyhdestä riippumaton siivistys omistajoinen on kiinnitetty ja jossa se pysyy ijankaiken, ellei wapahtajaa toisaalta tule. Onhan inhimillisen siivistyksen toiminnan motiivina eli syynä tawallisesti joku ajallinen tarkoitus esim. onnellisuus hywinwoinnin muodossa. Ja sitä tavoittelee siivistynytkin lewottomuudella. Lewottomuus ja tuskallinen odotus siällisessä elämässä on sen tähden siivistyneen jäädyn huomatuimpia ominaisuuksia niin kauan kuin kristillisyhden lämpö ei ole sydämmeen wirrannut, vaikka siivistys on ulkonaiseen persoonallisuuteen leimansa hnyntkin. Waillinainen on niin ollen tietopuolinen siivistys, ja kaipaawaksi jättää se omistajansa, yksi sinulta puuttuu, jopii tässä sanoa. Mutta jo semmoisena kuuluu se ihmisyhden maailmaan sen sanan woimasta, joka

kerran kuului: tulsoon walkeus. Ja sen walkeuden woimasta, jonka Kristus toi maailmaan, ei ole ihminen enään barbari, joka orjana elelee. Sen tähden kuuluu tiedon walo jo ihmiskunnan kehityksen mahdollisuuteen, jonka Luoja niwoituksessaan säätänyt on. Ja ihmiselämä on kehityksen tapahuesssa järjestynyt erilaisiin wiljelysmuotoihin kietoineen ja taitoineen, joten yleinen siwistys on wälttämätön jokaiselle, jos mieli täyttää paikkansa ihmiskunnan koneistossa.

Mutta mitä sitte kristillisyhdellä on tähän sanomista? Jeesus antaa wiittauksen siihen wertauksellaan taiwaan waltakunnasta, jonka hän sanoi olewan hapatuksen wertaisen, jonka waimo otti ja sekotti kolmeen wakkiaan jauhoja, siihen asti kuin kaikki happani (Mat. 13: 33). Tätä wiittauستا toteuttaen on kristillisyyden otettava tietopuolinen siwistys astioikseen, joilla Jumalan waltakunta kammetaan kaikkiin ihmiselämän muodostuksiin. Sikä tästä työstä saa kristillisyyhs lakata ennenkuin Jeesuksen nimeen kaikki polwet heitänsä kumartawat, jotka taiwaassa ja maan päällä ja maan alla owat ja kaikki kielet tunnustawat, että Jeesus Kristus on Herra Isän Jumalan kunniaaksi (Fil. 2: 10, 11).

B. A.

Suomal. ew.-lut. Betlehemin seurak. Jersey Cityssä, N. J.

Suomalaiſten seurakunnalliset harrastukset owat miljoonain kaupungin New Yorkin eri ſiteissä wiime aikoina heränneet toimeen.

Jersey City ei toſin Hobokenin kanssa kuulu New Yorkin waltioon, waan New Jerseyyn, ollen molemmat Hudson wirran kautta eroitetut suuresta New Yorkista. Mutta jos waltiollisesti ja wirallisesti owat erossa, niin paikallisesti owat kuitenkin yhtä ſuuria New Yorkin jättiläiskaupunkia.

Suomalaiſten aſutus on näinä wuoſina iſosti enennyt Jersey Cityssä, kuten myös Hobokenissa, joka on kaswanut yhdeksi edellisen kanssa. Uusia tulokkaita Suomesta on paljon sinne pysähtynyt, koska heidän siellä on ollut helpompi päästä työhön ja koska monilukuiset ja juuret laiwatelakat siellä owat tarjonneet pylväisempää ja warmaa puutyötä, mikä on suomalais-ten tawallisiin elinkeino tällä paikkakunnalla. Paljon on siellä ſolmittu awioliittoja ja perustettu koteja, joten elämä on ollut wakaantumaa päin ja myös wakawammat harrastukset owat saaneet ſijan kansalaisyhteisyyden sydämissä.

Yhtytävien perheiden kesken heräsi ensin ajatus oman seurakunnan perustamisesta Jersey Cityyn. Wariinaijena aiheena oli se, että suomalaisen merimieslähetystien kirkko, joka oli suomalaisen hengellisen elämän keskuksena New Yorkissa, muutettiin Brooklynin puolelle. Yhtäin kirkossa käynti kahden weden poikki tuli täten hankalaksi ja raskaaksi jemminkin perheellisille.

Tammikuun 20 päivänä 1901 pidettiin perustava kokous. Brooklynin suomalaisen seurakunnan pastori Albin Hukkanen alkoi sen rukouksella ja awauspuheella, jossa selitti seurakunta-asian tärkeyttä Amerikassa, kun nousewa sukupolwi ei saa mitään kristillistä kasvatusta kouluissa, waan jää se kodin ja kirkon yhteistyökki. Myös lausui hän puheessaan ilonsa hantkeesta ja lupasi mikäli aikansa ja woimansa riittäisivät, auttaa perustetawaa seurakuntaa palveluksellaan. Kun vielä useat paikkakuntalaiset olivat puhuneet seurakunnan tarpeellisuudesta, niin päätettiin yksimielisesti perustaa seurakunta, jolle paikkakunnan naiset samassa tilaisuudessa antoivat nimekki „Bethlehem“.

Kohta walittiin uudelle seurakunnalle wirkailijat ja toimikunta sääntöjen laadintaa warten. Pastori Hukkanen pyhdyttiin seurakunnan ensimmäisekki pastorikki ja myöntyhikin hän pitämään 2 jumalanpalvelusta kuukaudessa ilman muuta maksua hänelle, kuin matkoistaan. Brooklynin seurakunnalle oli kuitenkin tuosta awustuksesta suoritettava 10 dollaria kuukaudessa.

Jumalanpalveluksia ruwettiin ensi tilassa pitämään Humboldt-hallissa 186 Newark avenue, jossa kokoonnuttiin noin 5 dollarin maksua vastaan kuukaudessa kunnnes omaan kirkkoon päästiin.

Maaliskuun 24 päivänä 1901 tarkastettiin ja hyväksyttiin seurakunnan perussäännöt ja ovat ne silloin wakuudekki allekirjoittaneet seuraawat seurakunnan walitsemat henkilöt: John Keränen, John H. Swenlin, Gustaf G. Wikander, John Numola, Anshelm Eskola, John H. Keränen, Henry Maunula, Nils G. Silfwen, Henry Piipari, Oscar R. Johnson, Hanna Silfwen,

G. Blomberg.

Suur-New Yorkin seurak. pastori.

Jda G. Mikkola, Amanda Johnson, Victor Wikander ja Wilhelm Nykäsenoja.

Sääntöjen 1:nen § kuuluu: Tämän seurakunnan nimi on „Suomalainen Ewankelis-Lutherilainen Bethlehemin seurakunta Jersey Cityssa ja Hoboken'issa, N. J.“ Tällä suomalaisella nimellä on seurakunta sittemmin laillistettu.

Samassa kokouksessa järjestettiin lopullisesti pyhäkoulutyö. Ensimmäisekki opettajaksi walittiin John Ke-

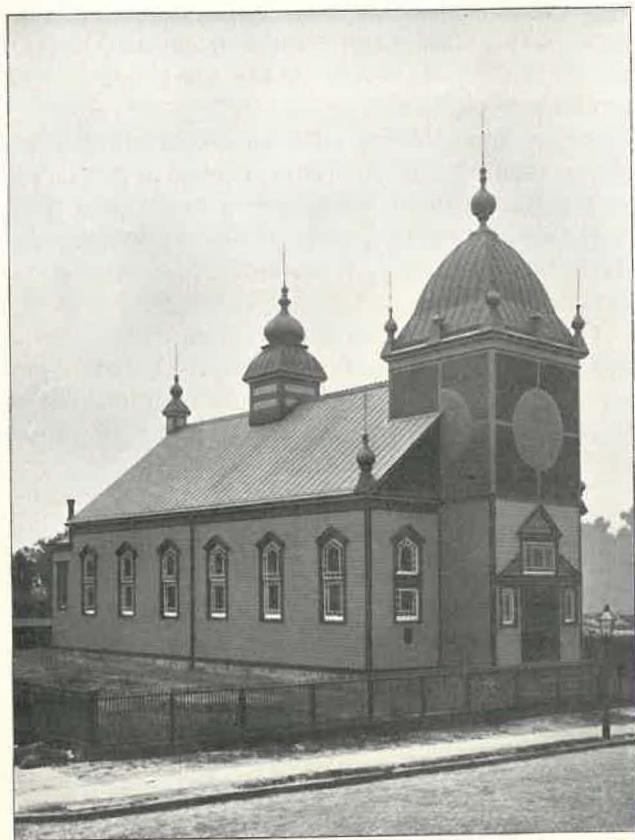
ränen ja hänelle avuksi Frans Rowala. Koulua pidettiin aluksi kokoushuoneessa tuntia ennen jumalanpalvelusta ja perheissä niinä sunnuntaina kun ei ollut jumalanpalvelusta.

Lokakuun 13 päivänä 1901 perustettiin seurakunnan kokouksessa ompeluseura, jonka ahkera työ teki sittemmin mahdolliseksi oman kirkon oston.

Seurakunnan kristillinen nuorisoseura perustettiin Loukokuun lopussa 1902. Sen ensimmäiseksi esimieheksi valittiin Gustaf G. Wikander, joka on myös seuran laulun johtajana ollut.

Lahjoilla on seurakuntaa usein muistettu. Jo ensimmäisenä vuonna lahjoitettiin sille komea, 8 dollarin arvoisen kuvaruokamattu ja listoilla kerättiin kunnit ehdoolliskalut, arvolleen \$41.50. Myöhemmin, kun kirkko saatiin, on tullut paljon lahjoituksia työnä, rahana tai kaluina. Viimeksi lahjoitti nuorisoseura harmoniumin.

Suurimpana edistysaskeleena seurakunnan historiaassa ollut oman kirkon osto. Erittäin sopivalla paikalla, ikäänkuin kolmen siin, Jersey Cityn, Hobokenin ja Newarkin, tienristeyksessä on se Chestnut- ja Henrykatujen kulmassa Jersey Cityn kauniilla puorella. Laajalle neliskulmaiselle maakappaleelle on sen rakentaneet freikanustoinen, vähä-wenäläinen seurakunta, jolta se ostettiin huhtikuun 22 p. 1903. Se lepää kolmen tonttimaan keskiosalla ja neljäs kulmassa on vielä vapaana odottamassa pappilata. Yhjiin maa oli ostettaisja w. 1886 maksanut \$2,800 vähä-wenäläijille. Kirkon rakennus, joka on hymistä puutarpeista huolellisesti tehty, on maksanut runsaasti \$6,000. Päitji etehistä on siinä safaristo ja urkulehteri. Tilaa on 703 neliötyhnärää vastaawalle määrälle istumafijoja. Hinta oli

Wettehemin seurakunnan kirkko New Jerseyssä, N. J.

\$4,500, josta käpiraha \$1,000 on omista suoritettu ja loppu on lainana haikittu. Vaikka tosin kirkko oli jotenkin hyvässä kunnossa, ovat kuitenkin monet laitokset kirkon maksun lisäksi kysyneet melkoista uhrausta pieneltä seurakunnalta, jossa oston aikana oli waan noin 40 perhettä ja 50 yksityisiä jäsentä.

Seurakunnan johtomiehinä on alusta alkaen ollut: ensin walitun Frank Sandellin luowuttua, Henry Piipari; waraesimiehenä viimeksi mainitun jälkeen John S. Swenlin; kirjuriina John Keränen; rahastonhoitajana Nils E. Silfwen ja rahastonkirjurina Wilhelm Nykäsenoja.

Lukkarina ja urkurina on koko ajan toimintu ilman maksua muutoinkin seurakunnan hyväksi paljon uhrautunut mies, Gustaf G. Wikander, jota tuon johdosta jo toukokuun 26 p. 1901 otettiin seurakunnan ensimmäiseksi kunniajäseneksi.

Opettajiin nähden on Betlehemin seurakunnalla, niinkuin paikkakunnan muillakin seurakunnilla, ollut wastointäymisiä.

Neljätuikautisen waikutuksen perästä matkusti pastori A. Hukkanen Suomeen.

Ainoastaan 3 sunnuntaijumalanpalvelusta ennätti seurakunnan toinen pastori Mikko Hawutainen wajan kahden kuukauden toimintansa aikana pitää, kun tuolema maaliskuun 16 päivänä 1902 odottamatta tempasi hänet.

Wäliaikaisena pappina on toimintu merimiespappi, pastori Alfred Gröning.

Joulukuun 20 päivänä 1902 nousi täällä mailhin allekirjoittanut, kotimaasta tullut, seurakunnan nykyinen pastori.

Shmeellisesti on Herra wienyt eteenpäin wastointäymijistä, kamppauksista ja suuresta wastustuksesta huolimatta tätä pientä alkua. Harwinaisia woimia on seurakunnassa ollut ja intoa on löyhtynyt. Sen tähden on ilman opettajaakin pysyhty kooassa. Aineellisesti ollaan turwatut, jos rakkaus ja rauha säilyy. Kentisesti on paljon kaswettava ja wakaannuttawa.

„Jumala, jolta kaikki armo tulee, joka meitä on kutsunut ijanikaikiseen kunniaan ja Kristuksessa Jeesuksessa, Hän itse meitä wahwistakoon, tukakoon ja perustakoon! Hänelle olkoon kunnia ja wälewyyis ijanikaikisesta ijanikaikiseen!“ Amen.

Ewert Blomberg.

Suurin inhimillinen rakkaus ja Jumalan rakkaus.

Antaran myrskyn perästä Pohjanmerellä vuonna 1891 kokoontui Hullin satamakaupunkiin Englannissa koko joukko haaksirikkoista pelastuneita merimiehiä. Näiden joukossa oli myös 4 erästä hukkuneesta englantilaisesta rautaparkista ja niistä 1 suomalainen. Viimeksi mainittu oli sanantuoja jalosta suomalaisesta laivapuusepästä, joka tuossa haaksirikossa oli uhrannut henkensä.

Hampurista oli tämä uusi muhkea rautalaiwa lähtenyt painolastin varalla purjehtimaan Englantiin, siellä vaihtaakseen sen kappaletamaroihin.

Kaunis oli ilma lähtiesä, mutta merellä nousi myrsky, joka suurtakin alusta pahoin kallisteli. Seurauksena siitä alkoi painolastiina olewa hiekka walumaan kallistuneelle laidalle. Kun lapiollisen loivat, niin toi se mukanaan, löyhänä wieriesjään takaisin, monta sen werkaa. Epätoivo täytti jokaisen sydämen. Koviasta ponnistuksista huolimatta ryntäsi wesi awatusta luvusta ruumaan. Laiwan koftalo oli helposti ymmärrettävissä. Kapteeni komeni miehet ylös ja käski itse kolutakin etsimään omaa pelastustaan.

Pelastuswenheitä ei woiu raiwomyrskyn wookfi täyttää ja pelastuswöitä ennätti enää waan ani harwa jaada. Niiden joukossa, jotka olivat noita onnellisia, oli suomalainen laivapuuseppä.

Hirvoinen oli se hetki, jolloin hukkuvat katselivat wajoawasta laiwasta hautaanja meresä. Pelastajan hätääntyneiden rukousten wookfi kuitenkin Jumala viimeisellä hetkellä lähetti. Se oli yksi Pohjanmeren lukuisista kalastajahöyryistä. Mutta wajoawaa jättäläistä ei se uskaltanut lähestyä, sillä upotesja olisimat sen pyörteet helposti woineet wiedä pienen aluksen mukanaan. Loitonnalle siitä suystä pelastajalaiwa pysähtyi, ollaksensa walmis sieltä, tilaisuuden tultua, hyökkäämään pelastustyöhön.

Nyt ymmäräsi wajoawan laiwan kohonneelle laidalle tahi laiwan nuoriin kiwennyty wäki, että pelastus riippui pääasiassa niistä warustuksista, joita olivat pelastusta warten omistuneet laiwasta jaamaan.

Laiwan päällikkö oli wasta nainut ja nuori rouwa oli myös matkalla. Rauhun hetkenä rukoili kapteeni pelastuswyötä rouwalleen, joka ei ollut ennättänyt jaada jellaisista.

Jalomielisesti ojenäi silloin suomalainen puuseppä osaksi säälisistä, osaksi kunnioituksesta pelastuswyön kapteenin rouwalle, waitka tiesi, että siitä riippui oma pelastumisensa.

Kun laiwa upposi, ruhjaantui puuseppän jalka ja ensimmäijä oli hän niistä, jotka meren sywyydesä saivat haudan.

Näidin rakkaus on juuri ja sitä ylistetään, mutta olisikin raakamaista, jos eiwät wanhemmat lapsiansa rakastaisi.

Kuulloon toisinaan, miten ystävä on uhrannut itsensä ystävänsä pelastamiseksi.

Tämän suomalaisen merimiehen rakkauden työ oli vielä jalompaa, sillä parin päivän merimatalla oli hän tustin tullut tuntemaan päällikkönsä puolisoa. Wieraan pelastamiseksi uhraji hän siis henkensä.*)

Mitään sen suurempaa inhimillistä rakkautta ei löydy.

Jumalan rakkaus on paljon ylevämpää, kuin tämä.

„Siinä on rakkaus, ei että me rakastimme Jumalata, vaan että Hän rakasti meitä ja lähetti Poikansa sorminoksi meidän synteimme edestä“. 1 Joh. 4: 10. Jumala rakasti meitä kun me olimme hyljänneet Hänet ja palvelleen sielumme vihollista, vihajimme Häntä.

„Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että Hän antoi oman ainoan Poikansa, että jokainen, joka uskoo Häneen, ei pidä hukuman, vaan ijankaikkisen elämän saaman“. Joh. 3: 16. Jumala on uhrannut vihamiestensä pelastamiseksi sen, mikä oli Hänelle kaikista rakkainta, nimittäin oman ainoan poikansa, Jeesuksen Kristuksen. Vasta kun isän sydämellä ajattelemme Jumalan uhria meidän syntisten sormittamiseksi, niin käsitämme Jumalan rakkauden suuruuden. Kuinka paljon ker-

*) Jumalan tahto ei ollut kuitenkaan, että lapteenin rouva pelastiin, sillä kun hän miehenä kansa ui pelastusvyön avulla ja heidät piti nostettaman pelastajalaitvaan, niin hyötyaalto kohotti korkealle laitvan perän ja je pudotesiaan ruhjosi kummanlin pään. Nuumit tuottiin hulliin, jossa haudattiin suurella myörituntoisuudella yleijön puolella.

naammin olisi Abraham uhrannut itsensä Jisakin hyväksi, kuin että hän wei ainokaisensa uhrialttarille!

Rakastataamme siis Häntä, sillä Hän ensin suuresti rakasti meitä! Se mieli olkoon meissä, mikä oli apostoli Paavalissa, kun hän sanoo: „Minä olen vahva siitä, ettei kuolema, eikä elämä, eikä enkelit, eikä esiwalat, eikä väkemyhdyt, eikä nykyiset, eikä tulevaiset, eikä korkeus, eikä syvyys eli joku muu luontokappale taida tehdä Jumalan rakkaudesta eroittaa, joka on Jeesuksessa Kristuksessa meidän Herrassamme!“ Room. 8: 38—39.

Tämä Jumalan kaikista suurin ja ylewin rakkaus kehoittakoon meitä ja antakoon meille voimia siihen jumalalliseen rakkauteen, jota yksin kristityt tuntevat ja Jeesus opettaa näillä sanoilla: „Rakastakaa vihollisianne, siunatkaa niitä, jotka teitä sadattavat, tehkää niille hyvin, jotka teitä vihaavat ja rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä wainoovat ja wahingoittavat, että te olisitte teidän Isämme pojat, joka on taiwaisija“. Mat. 5: 44, 45.

Siru.

Sananen DeKalbin suomalaisen ew. luteer. seurakunnan vaiheista.

(Kirj. A. R.)

Kirkollisessa kalenterissamme julkaistavaksi lähetän tässä lupauksen mukaan sen lyhyen otteen DeKalbin suomalaisen seurakunnan historiasta, mikä viime kesäisissä kirkon vihkissä julkiluettiin, lisäämällä pari sanaa itse vihkijäistä.

* * *

DeKalbin suomalainen ew. lut. seurakunta perustettiin Huhtik. 26 p:nä 1896 jünä kokouksessa, mikä pidettiin Johan Samuelsonin huoneissa ja jossa puheenjohtajana toimi Samuel Perälä, kirjuriina Oskari Sewon. Seuraavat kansalaiset olivat saapuvilla: Herman Emerson, Petter Brandt, Oskari Sewon, Petter Nikkonen, Johan Hakala, Johan Hilli, Johan Samuelson, Matti Niinimaa, Johan Närwä, Aleks Närwä, Jisak Lammi, Henry Mylläri, Tuomas Peltokoski, Jaakko Rauma, Johan Niinimaa, Samuel Matson, Jaakko Rytikoski, Matti Mylläri, Oskari Jakobson, Johan Mäki, Jaakko Spooj, Antti Riippi, Kaarle Riippi, Sylvester Michelson, Tuomas Jakobson, Matti Olson, Matti Malammi, Kaarle Karjula, ja Johan Saari, jotka

pitivät jumalanpalveluksen pidon tarpeellisenä kestäneessään, ainakin kerran kuukaudessa, ja siten perustettiin seurakunta. Waateganin suomalaiselta seurakunnalta päätettiin pyytää jäännöt lainaksi, jotka sitten hyväksyttiin.

Ensimmäisenä pappina seurakunnassa toimi past. Koski Waateganissa ja ensimmäinen jumalanpalvelus pidettiin Henry Myllärin huoneissa ja ensimmäinen

A. Riippa.

Waateganin ja DeKalbin seurak. pastori.

kolehti seurakunnan kannattamiseksi nousi 2 taalaan ja 55 centtiin. Epätietoisuus seurakunnan pysyvyydestä ilmaantui ehkä jo saman vuoden toukokuun kokouksessa, missä keskusteltiin seurakunnan omaisuuden käyttämisestä jünä tapauksessa, että seurakunta lakkaisi olemasta. Warat lahjoitettaisiin silloisen päätöksen mukaan fikäläiselle ruotsalaiselle Augustana-synoodiin kuuluvalle seurakunnalle, jonka kirkkoa saatiin käyttää, mutta samassa kokouksessa päätettiin myös, ettei seurakunta anna kan-

natusta muille kuin ewankelisluteerilaisille papeille. Tämä päätös onkin ollut sittemmin wiittana suuntaan, jota wieläkin noudatetaan ja weikin myöhemmin seurakunnan kirkkokuntamme Suomi synoodin yhteyteen.

Samana alkuvuonna kesäkuussa seitsemän vuotta sitten osoittaa aloittelemista sekini, että silloinen pappi toi Waufeganista luffarin tullessa ja nyt saattajimme sanoa, että täällä mieskööri lukuunotettuna on 15 luffaria ja Waufeganisja, josta silloin lainattiin, on ollut todellinen puute yhdestäkin luffarista. Kuwaawaa meidän siirtolaisten seurakuntahommille on sekini pyhälä, joka löytyy Heinäkuulla 1896 pidetyssä pöytäkirjassa ja kuuluu yksinkertaisesti: — „Kerjuulle määrättiin Oskari Sewon, Herman Lemme, Matti Miller ja Matti Niinimaa. Niin kerjuuta täällä todellakin saadaan toimittaa, niin wapaiehtoinen luonne kuin sillä työllä muuten onkin.

Ensimmäisenä warsinaisena luffarin sijaisena toimi Oskari Sewon ja palkkioksi wapautettiin hän seurakunnan maksuista. Silloinen urkuri ei sanonut waativan sa mitään palkkaa wainwoistaan. Ensimmäistä kokoushuonetta kufuttiin „Kämpäkki“, ja käytettiin sitä yhdessä torwijoittokunnan ja raittiusseuran kanssa ja maksoi seurakunta taalan kerralla wuokraa. Sanottu huone on 12 kadulla, Suomen ruotsalaisten omistama.

Dulot seurakunnan ensi vuonna, 1896, olivat \$205: 22. Lainakirjaston warat tekivät siihen lisäksi \$49.22, ja kuului se silloin, kuten wieläkin, seurakunnalle, sijaiten nykhyään nuden kirkon toijessa alttarin wieressä olwassa huoneessa.

Toukokuun kokouksessa 1897 tehtiin muun muassa se hnwä päätös, että seurakunnan kokoukset aletaan Ju-

malan sanan lukemisella ja wirren weisuulla. Kokoushuoneiksi luowutettiin heinäkuussa samana vuonna erityisten perheitten asuntohuoneita ja silloin puhutaan ensi kerran sunnuntai-koulun pidosta, jolloin walittiin Petter Brandtin luona koulua pitämään neiti Hilda Lehtonen, (nyk. mrs Erkki Nieminen), Samueli Hilli, Matti Niinimaa ja Matti Hilli. Siitä alusta on kehittynyt se säännöllinen sunnuntai-koulu, jota johtaa mrs Piispänen nykhyään hnywällä menestyksellä; hän on pitänyt kesäkouluakin jo parina kesänä.

Lokuun 29 p:nä 1896 päätettiin pnyhtää DeK:ssa käymään pastori Hoikkaa, joka sitten usein jälkeempäin on käynyt jumalanpalveluksia pitämässä ja papillisia toimia toimittamassa Suomen ruotsalaiset pnyhjiwät kokouksen pöytäkirjan mukaan silloin myöskin ensi kerran yhtyä suomalaisten kanssa samaan „kirkkokuntaan“, waikkapa liekin tarkotettu samaan seurakuntaan. Asia jäi silloin papin päätettäväksi ja sillä kannalla on se wieläkin. Dulin waan miettineeksi tuon kirkkokuntasanan nähdeskäni, että Suomen ruotsalaisten kirkkokuntaamme nyhtyminen olisi asia, josta kannattaisi yleisemmin keskustella ja johon antaa aihetta alituisesti todelliset olot tässä maassa, missä ruotsalaisemme kotimaasta aina jääwät armon osalle niin meihin kuin Ruotjin ruotsalaisiin nähden, jotka wiime mainitut tosin antawat heidän seurakuntiinsa yhtyä, mutta eiwät anna heidän isänmaalleen eikä heille sitä arwoa, jota heidän kansallistuntonsa wälttämättä ja luonnollisesti waatiji. Mieluummin liittiyijiwät suomen ruotsalaiset meihin suomalaisiin yhteisen isänmaan perustalla, yhteisten satawuotisten kansallisten olojen, kärsimysten ja woittojen perustalla, ja tästä

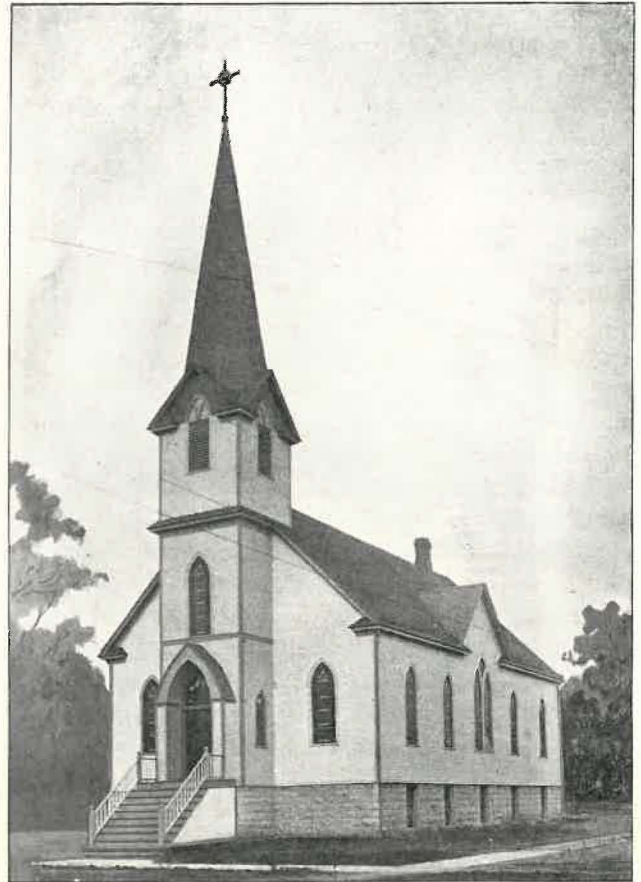
yhtymisestä kuulee wakawimpain, parasten heistä alituisesti lausujan toiwomuksiaan.

Waukeganin ja DeKalbin seurakuntain yhteistoininta alkoi warjinaisesti Marraskuussa 1897, jolloin seurakunnan kokouksessa päätettiin kirjoittaa Waukeganiin past. Hoikalle käymään samalla DeKalbisjakin, kun saapuu waltion pohjoisrajalla olewaan Waukeganiin ja tarkoitettiin häntä siten saada yhteiseksi opettajaksi.

Tammikuussa 1898 päätettiin seurakunnan naisiltain alkaa keräämään jäsenmaksuina 15 centtiä naimattomalta ja 10 c. naineelta kuukaudessa, kuten on wieläkin tavallista. Miesjäsenet maksawat nyt kuten ennenkin 25 centtiä.

Pastori Hoikan ehdotuksesta maaliskuussa 1898 keskusteltiin ensi kerran yhtymisestä johonkin luterilaiseen kirkkokuntaan. Ryhmys ratkaistiin äänestyksellä toukokuussa samana vuonna, jolloin puoltajia oli 10, wastustajia 11. Seurakunta yhtyi Suomisynoodiin wasta jouluf. 8 p:nä 1901, jota päätöstä on todistamassa taulukki muodostettu synoodin laillistuskirja kirkon peräseinällä, kirjastohuoneen owen päällä.

Kirkon rakennuksesta herätettiin ryhmys ensi kerran kesäk. 26 p:nä 1898 ja jai ehdotus silloin yksimielistä kannatusta ja komiteaan kirkon paikan tiedustelemista warten walittiin Hj. Malmgren, Henry Mylläri, Jaakko Johnson, Abr. Sahlstein, Johan Kujala ja silloinen esimies Johan Keltamäki. Kokouksessa elok. 28 p:nä samana vuonna hyväksyttiin ostettawaksi, 225 taalan hinnasta, nykyisen kirkon paikka, Statekadun ja 11 kadun kulmasja misjä myöskin, nykyisen kirkon takana, on raitiusseura Majakan kokoushuone, jota ensimmäisenä kirkkona käytettiin.

DeKalbin suom. Ev. Lut. seurakunnan kirkko.

Seuraawassa syyskuussa laillistutettiin seurakunta Illinoisin valtion lakien mukaan. Lokak. 23 päivän kokouksessa päätettiin pyytää seuraawaksi joulukki 1898 seudulla käymään Hancockista pastori Nikanderia, joka kävivin ja nyt toista kertaa kähdessään on uutta kirkkoamme synodimme esimiehenä vihkimässä. Pastori Sarmela ja siirtolaispastori Sahlberg. ovat myöskin useita kertoja täällä käyneet samoin kuin useat muutkin Suomi-synoodiin kuuluvat opettajat. Opettajan ehdokkaita on kyllä useita muitakin ollut, mutta jäätööst seura-kunnan kokemukset tässä suhteessa lähemmin mainitse-matta.

Illinoisiin valtion suomalaisten ew. lut. seurakuntain ensimmäinen yhteinen kokous, tietääksemme past. Sahlbergin alkuunpanosta, päätettiin toukokuussa 1899 pitää seuraawan kesäk. 4 päivänä Chicagossa ja valittiin DeKalbin seurakuntaa edustamaan esimies Johan Kujala.

Heinäk. 9 p:ä 1899 päätettiin yksimielisesti ruweta rakentamaan seurakunnalle jo ennen ostetulle tilalle kokoushuonetta, joka valmistui sunnuntaiksi syysk. 17 päiväksi, jolloin past. Sahlberg sen tarkotukseensa vihki. Huone tuli istuimiseen maksamaan noin 850 taalaa, minkä summan Majakka-seura siitä ostaessaan viime kesänä seurakunnalle maksoikin.

Urut ostettiin kirkkoon päätöksen mukaan helmikuun 25 päivästä 1900 ja oli hintana \$68.00.

Glokuun 10 p:nä 1902, jolloin jo oli toivoo waki-tuisen opettajan saannista yhteiseksi Waufeganin kansa, päätettiin ruweta nykyistä kirkkoa rakentamaan ja walittiin sitä warten rakennuskomitea, johon tulivat jäseninä kuulumaan Johan Kujala, Matti Niinimaa, Henry Mylläri, Udr. Sahlstein, Adolf Wuotila, Johan Luh-

tala, Johan Hakala ja Johan Närwä. Seitsemän päi-mää myöhemmin määrättiin uuden kirkon pituudeksi 60 jalkaa, leveydeksi 34, ja korkeus sisältä rästäille 16 jalaksi, kiviä jalka 10 jalkaa korkeaksi. Sisältä on kirkko ylimpään kattoholviin 26 jalkaa ja tornin piltuus maasta ylimpään huippuun 89 jalkaa. Tämän kaitin puolin muhkean kirkon on suunnitellut ja rakentanut kansal. Antti Sund. Waufeganista, ja käytti hän poikineen tähän työhön 255 9-tuntista työpäiwää, joista seura-kunta maksoi \$623.02. Maksamaan tuli kirkko wärillisi-ne lasineen, lehterineen, tehtaasta tilattuine saarnatuo-lineen ja alttarineen, kaittineen \$4,666.65. Siihen ei ole luettuna lukuisat työpäiwät, joita seurakuntalaiset ilmai-tekki suorittivat. Ja uhraus on seurakuntalaisten puo-lesta ollut niin harrasta, että welkaa jäi suunnilleen waan \$2,800.00, jota kuukaussittain erityinen kannatus-yhdistyksen, seurakuntalaisista muodostunut, koettaa saada lyhenemään. Ja jos Jumala on saanut olla, kuten toiwomme, ylimpänä johtajana kirkkoamme teh-desä ja saa wieläkin olla sellaisena sitä käyttäessä, sil-loin eiwät rakentajat ole hukkaan työtä tehneet.

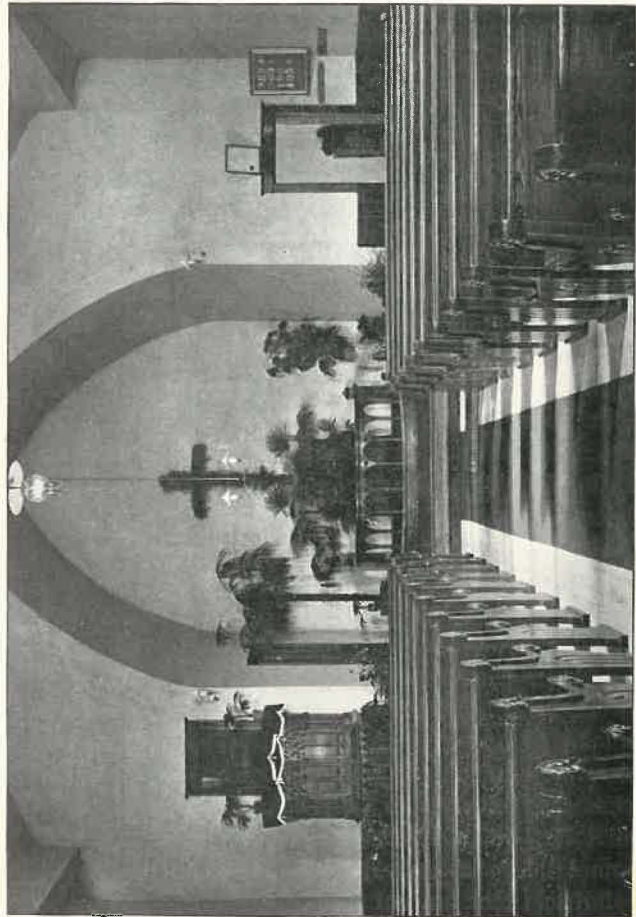
* * *

DeKalb on niitä suomalaisten siirtolaisuuden raja-seutuja, josta on pitkä seurakunnallisen kehityksen kes-kuspaikeille ja sentähden alettiin ajoissa jo miettiä, mil-loin uusi kirkko saataisiin vihityksi, se on, milloin wihi-jät joutaisiwin. Kirkolliskokouksen aikana kesäkuun alussa ne papit parhaiten ovat liikkeellä, arweltiin ja siihen suuntaan toimittiin. Ohion pastorit saataisiin kirkollis-kokouksesta palatesa kiinni Chicagossa ja kirkkokunnan esimiestä pyhettäisiin warta wästen wiikimystä toi-

mittamaan. Kolmea odotettiin, mutta iloisia oltiin kun saatiin kaikkiin, pastorit Nikander ja Salowaara. Harborin pastori Kallén jatkoi, ikäänkuin korkeammasta johdatusesta, matkaa Chicagosta kotiinsa, sillä samana päivänä DeKalbiin saapunut sähkösanoma oli hänen kumminkin palauttanut DeK:sta takaisin kahta kotiseurakuntalaista hautaamaan. Nyt hän saapui sitä oikeaan aikaan toimittamaan, sähkösanomasta tietämättä.

Ahkeroina olivat seurakuntalaiset olleet jo monta päivää valmistuspuuhissa, eikä tahtonut kirkko valmistua. Viimeisenä tuottivat kiisaa ruotsalaisten maalarien hidastelemiset. Mutta lauantaina oli kaunis päivä maalareillakin ja onnetki lupasi eräs DeK:n amerikkalainen miljoonain omistaja käyttää hänen kasvitarhansa kukkia mielin määrin kirkon koristamiseksi. Sitäpä ei kukkia puuttunutkaan. Varmaankin jääpi unohtumattomana juhlallisesti koristetun kirkon altari-seutu sen nuoren pariskunnan mieleen, joka siinä lauantai-iltana Jumalan sanalla ja rukouksella avioliittoon vihittiin. Nuoret olivat RUSTAA SEMIL GAANPÄÄ, YLIS-TAROSTA, ja neiti ELISABET SOINI, JSOSTAKYRÖSTÄ KOTOISIN. Paljo oli väkeä jo silloinkin kirkossa.

Kirkkaana valaisi aurinko sunnuntaita kesäkuun 7 päivää, DeK:n seurakunnan juhlapäivää. Dikeaksi juhlapäiväksi se muodostuikin, sillä yhteistä Herran p. ehtoollistakin nautittiin. Jso kirkko oli väkeä täynnä. Viikkipuheen piti past. Nikander Luukk. 19: 46 wärshn johdosta. Rippisaarnan ja juhlasaarnan piti past. Salowaara, joka yhdessä tämän kirjoittajan kanssa avusti viikimättäilaisuudessa. Oli kutsumus lähetetty itäläisen ruotsalaisen seurakunnan pastorillekin, mutta muitten toimiensa vuoksi ei hän ollut tilaisuudessa saapuvilla.

DeKalbin seurakunnan kirkko sisällä.

Juhlamieltä ylenfi vielä neliääninen mieskööri ja torvisoittokunta, jotka suorittivat kaikki tilaisuuteen määrättyt wirret. Lähemmäksi 130 taalaa teki kolehti lupauksineen vihkitilaisuudessa. Suomen ruotsalaisille puhui muuttaman sanan ruotsiksi päivän merkityksestä tämän kirjoittaja.

Kirkon tilawassa olakerrassa, jossa juhlapäivälliset syötiin, lauloi seurakunnan mieskööri vielä, samoin lausoi sunnuntai-koulun opettaja mrs Piispanen, jota uruilla jäästi mrs May Riippa. Pastori Salowaara puhui pontewia tervehdyksanoja Ohion seurakuntalaisilta, kehottaen uskollisuuteen ewankelisluuterilaista tunnustusta ja Suomea kohtaan. Illalla piti jumalanpalveluksen vielä kirkkokuntamme esimies past. Mikander, jossa emme kuitenkaan enää woireet kaikin yhdesä olla, sillä pastori Salowaara lähti Ohioa kohden ja tämän kirjoittaja Kalewaan päin jo kello 6 junassa illalla.

Käytän tässä vielä lopuksi DeKalbin suomalaisen kirkon vihkitijän kahta kehotuslausetta, toiwolla ja rukouksella että ne toteutuiiwat rakkaassa seurakunnassani Jumalan armon avulla: „Olkoon uusi kirkko siunauksiksi DeKalbin seurakunnalle ja käytettäväksi sitä jatkuvalla ahkeruudella. Saakoon Jumalan sana olla teille pelastawana ja warjelewana woimana synnin ja epäuskon tulwaa vastaan.“ Synnillä ja epäuskolla on nykyään pelottawa woimansa ja kiihkoisat, paatuneet edustajansa kaikkialla, eikä suinkaan vähimmän Illinoisin waltion suomalaisten keskuudessa. Mutta vielä on woima ja waltakunta Herran, nyt kuten ainakin.

Crystal Fallsin suomalais. ew.-kut. seurakunta.

Pohjois-Michiganin rautakainwantoalueeseen kuuluu myös Iron County. Suomalaisia täällä on Crystal Fallsissa, Mansfieldissä, Amiasassa, Stambaughissa ja Iron Riverissä sekä joitakin suomalaisia maanwiljelijöitä Roccutissa. Crystal Falls on countyn suurin kaupunki, jota alettiin rakentamaan wähä yli 20 vuotta sitten ja on countyn pääpaikka, täällä on n. k. „Court House“ ja linna. Täällä oikeusasiat tutkitaan ja ratkaistaan, täällä kauppatirjat wahwistetaan, täällä avioliittoon aikowat naimalupakirjansa waltion wiranomaisilta noutawat j. n. e.

Crystal Fallsissa asuu ja tekee työtä myös suurin osa tämän countyn suomalaisista. Matti Hurja, Herman Hendrikson, Herman Stenbacka, Nikolai Dyni, Matti Sywäjärwi, Jsak Wiljanen, Heikki Etola ja Wih-tori Rosenlöf ovat kauwinman täällä olleita suomalaisia perheitä. Kaikin he ovat Waasan läänistä. Nuorempia suomalaisia perheitä täällä on iso joukko, enimmäkseen Waasan läänistä. Liikkuwaa nuorta wäkeä on myös paljo, milloin enempi milloin wähempi. Waikoa on täsmälleen arvata kuinka paljo kullointin Crystal Fallsissa suomalaisia on.

Jo viimeksi päättyneen vuosikymmenen alusfa kävi filloinen Jshpemingin suom. ev.-lut. seurakunnan pastori R. L. Tolonen myös Crystal Fallsissa joitakin kertoja saarnaamassa y. m. papillisia toimia tekemässä. Seurakunta perustettiin, joka sitte laillistettiin Suomi-Synoodiin kuuluvana maaliskuun 20 p. w. 1891.

Crystal Fallsin ja Amasan suomalaiset ovat viime syyskuulle asti käyttäneet yhteistä pappia. Amasan seurakunta on w. 1903 myös liittynyt Suomi-Synoodiin, ja siellä on nyt oma pappi paikkakunnalla asunassa. Mansfieldin suomalaiset kuuluvat yhä Crystal Fallsin seurakuntaan. Stambaughin seurakunta, joka perustettiin ja laillistettiin Suomi-Synoodiin kuuluvana w. 1902, on saanut sielunhoitoa Crystal Fallsin pastorilta.

Säännöllistä sielunhoitoa Crystal Fallsin seurakunnalle ovat antaneet Ironwoodista käsin kulkien määrättyillä ajoilla pastorit J. W. Gloheim, R. Huotari ja H. Tanner sekä sittemmin J. J. Hoikka, East Lawajesta käsin kulkien, jiihen asti että hän w. 1900 seurakunnan kutsutuna vakinaiseksi pastoriksi siirtyi Crystal Fallsiin asumaan. Pastorit A. Riippa (w. 1895) ja J. R. Nikander (w. 1899) ovat myös käyneet kerran kumpikin täällä saarnaamassa filloin kuin paikkakunnalla ei vielä oma pappi asunassa ollut. Kutsuttuna myös Crystal Fallsin ruotsalaisen Augustana-synoodin seural. pastori, on hän täälläkin toiminut myös ruotsin kielin. Wiime vuoden (1903) ajalla tuli Republicin suom. ev.-lut. seurakunta Crystal Fallsin pastorin hoitoon.

Sumalanpalveluksia on Crystal Fallsin suom. seurakunta pitänyt osittain raittiustalossa ja osittain ruotsalaisessa kirkossa. Pappilan osti seurakunta w. 1900, jolloin paikkakunnalle saatiin oma pappi. Tuumailtu

Crystal Fallsin seurakunnan kirkko.

oli jo moniaita kertoja seurakunnalle oman kirkon hankkimisesta, mutta mihinkään päätökseen ei päästy, ennen kuin lokak. 19 p. 1902, jolloin yksimielisesti päätettiin ostaa uudestikastajain kirkko, mikä oli tarjottu myötäväksi hyvillä kauppaehtoilla. Kahaneräytykseen ryhdyttiin heti; mikä onnistui niin hyvin että pian oli koossa se summa, joka oli vaadittu ensimmäisenä maksuna, nimittäin \$300,00. Koko kirkon hinta oli \$1,000. Tammik. 16 p. 1903 tehtiin kauppa valmiiksi. Saman kuun 25 p. pidettiin ensi kerran jumalanpalvelus tässä Crystal Fallsin suom. ev.-lut. seurakunnan omasa kirkossa, joka on myös ensimmäinen Iron countyn suomalainen kirkko.

Kirkko tarvitsi kuitenkin perin pohjaisen korjauksen, ollakseen täysin käyttökykyinen. Korjaustyö tehtiin kesällä 1903, joka tuli maksamaan noin \$600,00. Seurakunnan ja kirkon omaisuus on arvoltaan nykyään noin \$2,700,00, josta on welfana vielä vähä enempi kuin yksi kolmasosa.

Mikkelin sunnuntaina, lokak. 4 p. 1903, vihittiin Crystal Fallsin suom. ev.-lut. seurakunnan kirkko pyhään tarkoitukseensa. Viikimisen toimitti Suomi-Synoodin esimies pastori J. K. Nikander, pastorien J. J. Hoikka ja Bruno Wuornosin avustamana. Tämä oli merkittävä Iron countyn suomalaisille; sillä se oli ensimmäinen suomalainen kirkon vihkimysjuhla täällä. Olkoon tässä myöskin mainittu, että Suomi-Synoodin kirkolliskokous w. 1902 pidettiin Crystal Fallsissa. Tämä oli elähtävä juhla seurakunnalle täällä. Silloin jo näyttävät seurakuntalaiset mielessään päättäneen, että tännekin vielä suomalainen kirkko hankitaan, jonka tähden seurakunnan pastorikin uskalsi kirkolliskokouksen

jäsenille eräänä iltana julki laujua, ettei Crystal Fallsin suom. seurakunta juinkaan aio myöstyriksi ilman omaa kirkkoa jäädä.

Viime kirkolliskokouksen aikana (kesäkuun alussa 1903) oli Crystal Fallsin seurakunnan jäsenluku 445. Mansfieldin seurakuntalaiset ovat myös tähän luetut.

Pyhäkoulua on pidetty jo useana vuonna, vaikka ei niin säännöllisesti kuin tarpeellinen olisi. Opettajista on tahtonut olla melkein aina puute.

Suomalaisista lasten kesäkoulua on Crystal Fallsissa pidetty kahtena viime kesänä. Koulukästen lasten lukumäärä ei ole vielä erittäin suuri; sillä lasten vanhemmat täällä ovat enimmäkseen nuoria pareja; mutta siksi monta on jo koulukästä lasta, että seurakunnan velvollisuus on huolta pitää lasten kristillisestä kasvatuksesta armaalla luomentelellämme; ja muutamien vuosien kuluttua on suomalaisien koulukästen lasten joukko Crystal Fallsissa jo hywinkin suuri.

Jumala armollansa siunatkoon Crystal Fallsin seurakuntaa, sen vanhempia heidän lapsineen ynnä kasvavaa nuorisoa! Herran Henki herättäköön tämänkin seurakunnan jäsenet totiseen parannukseen ja elävään uskoon Jeesuksen Kristuksen päälle ja „olemaan wahvat, järkähtämättömät ja aina yltäkylläiset Herran töissä, tietäin ettei työhne ole turha Herrassa“ (1 Kor. 15: 58). Kaikille oikeille seurakuntalaisille on aina kaitista tärkein tämä: „parannus Jumalan tykö uskossa“. „Ja käskyn päätös on rakkaus puhtaasta sydäimestä, ja hyvästä omastatunnosta, ja wilpittömästä uskosta“ (1 Tim. 1: 4, 5).

J. J. Hoikka.

Atlantigin seurakunta.

Viiden mailin matkan päässä Hancockista etelään päin sijaitsee Atlantigin kupaikarivanto. Siellä on löntynyt suomalaisia jo kolmattakymmentä vuotta, joille pastori J. R. Nikander silloin tällöin kävi Jumalan sanaa saarnaamassa melkein siitä asti kun hän tuli Kuparisaarelle. Vuodesta 1890 rupeesi pastori Nikander käymään siellä säännöllisesti kerran kuussa. Jumalanpalvelukset pidettiin ensiksi perheissä, mutta kun kuulijakunta kasvamistaan kasvoi, oli tarpeellista hakea tilavampaa huoneustoa. Semmoinen saatiinkin, nimittäin amerikalainen koulu, jossa saarnattiin siihen asti, kun raattiusseuran haaki valmistui. Raattiushaaki kuuluu kolmanneksi osaksi seurakunnalle, ja luonnollista oli siis, että jumalanpalvelusten pitäminen siirrettiin sinne. Kun pastori Joh. Bäck vuoden 1897 loppupuolella tuli Hancockin seurakunnan paimeneksi, jatkoi hän edeltäjänsä työtä Atlantiginseurakunnassa. Tämä paikka ei ollut itsenäinen seurakunta, vaan kuului Hancockin seurakuntaan. Mutta samassa määrässä kuin seurakunnan kannattajien lukumäärä kasvoi, tuntui oman seurakunnan perustaminen yhä tarpeellisemmalla. Maaliskuusta w. 1899 saatiin kuulla Jumalan sanaa kahdesti kuussa, ja jamaan aikaan ruvettiin kirkkoa puuhaamaan ja itse-

näistä seurakuntaa perustamaan. Kirkko valmistui jaman vuoden lopulla ja vihittiin pyhään tarkoitukseensa joulukuun 10 päivänä 1899. Vihkimisen toimitti kirkkokunnan varaesimies pastori J. R. Nikander. Seurakunta otettiin itsenäisenä seurakuntana Suomi-Synoodiin yhteyteen vuotta myöhemmin eli marraskuun 23 päivänä 1900. Tämä kirkko, joka nyt on varustettu uruilla, alttaritaululla ja kellolla, on ainakin \$4,000 ar-

Alfred Gröning,
Atlantigin seurakunnan pastori.

woinen ja ihan welaton. Kirkon welka maksettiin ihmeellisen lyhyessä ajassa, joka seikka antaa kauniin todistuksen Atlantigin seurakuntalaisten innosta ja uhrauswajiuudesta. Seurakuntaan kuuluwat myöskin seuraawat sinupaidat: Baltic, Trimountain ja Painesdale. Näistä paikoista on Trimountain nyt eronnut itsenäiseksi seurakunnaksi, joka on ostanut oman kirkon \$1,700 suuruisesta summasta.

Seurakunnan vilkas ulkonainen kehitys vaikutti myöskin sen sisälliseen elämään. Tuntui liian vähältä saada ainoastaan kaksi jumalanpalvelusta kuukaudessa. Pastori Bäck rupesi silloin käymään siellä kolme kertaa kuussa, mutta kun hänen oma seurakuntapiirinsä oli jo

Atlanticiin seurakunnan kirkko.

enllitki laaja, tuntui työn jatkaminen Atlanticiisja ja siivupaikoisja hyvin rasittavalta. Sentähden julistettiin pappinvirka haettavaksi vuoden 1902 alkupuolella. Kun allekirjoittanut oli luopumaisillansa merimiespappin virasta New Yorkin asemalla, hain Atlanticiin sekä sain

seurakunnan kutsumuksen. Saavuinkin tänne perheeni kanssa toukokuun lopussa sisällä olevaa vuotta. Baltic ja Painesdale kuuluvat edelleen Atlanticiin seurakuntaan, ja Redridge on liittynyt haaraosastona siihen. Trimountainin seurakunta kuuluu samaan piiriin. Kristillinen nuorisoyhdistys on perustettu Atlanticiisja todellisen kristillisen elämän herättämiseksi ja vahvistamiseksi erittäin nuorison keskuudessa. Seurakunnan aineelliseksi kannatukseksi on ompeluseura perustettu. Seurakunta osti kesäkuun alussa oman, hyvin siivän pappilan \$1,500 suuruisesta summasta.

Paitkakunnallamme on pidetty säännöllisesti pyhäkoulua ja kesäkoulua. Suomi-Opistomme kannatusta ei ole myöskään unhotettu. Nykyajan wahingolliset ja jumalattomat aatevirtaukset eivät ole saaneet jalansijaa täällä. Warjalkoon seurakunnan Herran omaa istutustansa, että se saisi häiritsemättä kasvaa ja kehittyä Hänen tahtonsa mukaan!

Atlantic, Mich., lokakuulla 1903.

Alfred Gröning.

Jumalan valtakunnasta.

„Si minuun valtakuntani ole tästä maailmasta“ (Job. 18: 36) julistaa Kristus Jumalan valtakunnasta. Jumalalla on siis valtakunta, joka on ylhäältä. Sen haltijana on Jeesus Kristus.

Kristus ei ollut ensimmäinen, joka julisti Jumalan valtakunnasta. Jo Vanhan Testamentin aikana oli siitä saarnattu. Profeetat ennustivat valtakunnasta, jonka lupattu Messias oli maailmaan tullessansa perustava. Samoin saarnasi siitä Vanhan Testamentin hengessä Jeesuksen edelläkävijä Johannes Kastaja. Uus testamentillijesssä mielessä ja walossa julistaa Kristus ensimmäisenä Jumalan valtakunnasta.

Kristus ei ole määritellyt mitä Jumalan valtakunnalla ymmärretään. Tarpeetonta se olikin. Kristus puhui Jumalan valtakunnasta Israelin kansalle, jota vuosijatoja oli kasvatettu tuota valtakuntaa käsittämään ja sen ilmestystä Kristuksessa vastaanottamaan. Se siis tunsi pääpiirteissään sen valtakunnan olemuksen, vaikkapa tietonsa olikin osaksi erehtynäinen. Hän puhuu vaan sen valtakunnan laadusta ja niistä ehdoista, joita siihen pääsemiseen vaaditaan. Israelin kansa odotti Kristuksen äkisti, luonnon voimilla perustavan valtakunnan, joka kerta kaikkiaan ruhjoisi maa-

han kansan viholliset. „Herra, tällä ajallaako Israelille valtakunnan jälleen rakennat?“ (Ap. t. 1: 6) kysytään hermostuneessa odotuksessa Kristukselta. Tuollaiselle mielipiteelle olivat profeetat antaneet tukea. Hekin ennustivat Jumalan valtakunnan äkillistä ilmestystä. Profeetat, jotka kaukonäköisinä katselevat tuhatvuosien taakse, kiinnittivät henkensä katseen ja huomionsa Jumalan valtakunnan lopulliseen ilmestystseen, joka Kristuksen ennustuksen mukaan tapahtuu suurella voimalla ja funnialla (wert. Matt. 24: 30, 25: 31, Mark. 13: 26). Kristus sen sijaan kuvaa tuon valtakunnan ajallistakin laatua. Hän vertaa sitä pieneen, halpanäköiseen siemeneen. Puhuu miten se kasvaa huomattamatta, niinkuin siemen maassa puhkee ja kasvaa silloinkin ei ihminen sitä tiedäkään (Mark. 4: 27). Kehityksen laki siis vallitsee siinä valtakunnassa. Siemen hylwetään ihmisen yhämeen. Siitä kasvaa viljaa, joka kelpaa koottavaksi Jumalan aittaan, jos ihminen vapasta tahdostansa sen sallii kasvaa. „Minä tahdoin koota teitä — mutta te ette tahtoneet“. Sen kehitys siis riippuu ihmisen vapaudesta. Mutta vaikka toiselta puolen tuon valtakunnan kehitys ottaakin warteen ihmisen vapauden, mikäli se ihmistä koskee, niin toiselta puolen, ulkopuolella ihmishentä, ei sen kehitys ihmisvapautteen rajoitu. Me jo 2:ssa rukouksessa tunnustamme Jumalan valtakunnan lähestyvän „ilman meidän rukoustammekin“, siis meistä riippumatta, wieläpä meidän wastustaessammekin. Se on hapatus, joka sekoitettuna kolmeen wakkiaan, tahtoo kaiten hapantaa. Synnin tähden ei amoastaan ihmisen vapaa henki joutunut kuoleman waltaan (Room. 6: 23), vaan koko luomakunta joutui „turmeluksen orjuuteen“ (Room. 8: 21)

ja kiroukseen (1 Moos. 3: 17). Jumalan valtakunta tahtoo parantaa kaikki ihnnin tuottamat haavat ja vammat sekä wapaassa hengessä että epäwapaassa luonnossa. Kun Johannes Kastaja, jolla vielä oli wanhatestamentillinen käsitystanta, lähettää opetuslapsensa Kristukselta kysymään onko Hän se luvattu Messias ja hänen valtakuntansa oikea messiasvaltakunta, niin Kristus waan todistukseksi wiittaa siihen silmännähtävään siunaukseen, jonka hänen julistamansa valtakunta toi: „Jokat saawat näkönsä ja ontuvat käyvät, spitaliset puhdistetaan ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään ja köyhille saarnataan ewankeliumi“ (Matt. 11: 5). Näin Jumalan valtakunta tuottaa onnea, sen siunauksesta tulevat kaikki osalliseksi. Sen puun oksille tekewät taivaan linnutkin pesänsä (Matt. 13: 32).

Päästäkseenä tuohon valtakuntaan, tulee ihmisen tähtää Kristuksen määräämät ehdot. „Tehtää parannus, sillä taivaan valtakunta on lähestynyt“ (Matt. 4: 17). Parannus on sellainen ehto, jota paitti ei yksikään saata Jumalan valtakuntaan tulla. Maallistuneen mielen tulee kääntyä taivaallisiin. Tuo Jumalan valtakunnan ovi on niin ahdas ettei siitä liha eikä veri mahdu. „Joka ei kiellä itseänsä, ei se ole minulle sovelias“ sanookin Kristus. Koko isekäs ihmisluonto on uhrattawa, entinen elämä hyljättävä ja jätettävä kaikki, joka soattaa estää ja wahingoittaa. Kun käsi tai jalka on tarttunut koneeseen, joka on näin sieppaamaissillansa ihmisen warmaan surmaan, ei lukaan epäile hakata tuota jäsentä pois, että ihminen pelastuisi. Tämä maailma on tuollainen koneisto, joka on monen hukuttanut. Tulee siis luopua maailmasta ja mikä maailmasta on. Puhkaije filmäsi — jos se pahentaa — samoin katkaije

kätefi tai jalkasi (Matt. 5: 29–30). Mutta vaatimus on ankarampi. Wihaa isääsi ja äitiäsi, puolisoasi, lapsiasi, welseäsi, sisartasi, wieläpä omaa henkeäsiikin (Luukk. 14: 26). Siis Jumalan valtakuntaan tullaiksemme tähtyy meidän jättää kaikki — kaikki.

Etä nuo kuitenkaan, joista ihmisen tulee luopua, ole itsesään mitään ihnnillistä, päinwastoin. Mutta syntiitys on siinä, että meidän sydämemme niihin kiintyy ja

Haplo Salminen,
Worcesterin y. m. seur. pastori.

G. Eivonen,
Lanesvillen y. m. seur. pastori.

me unohdamme, hyljäämme Jumalan. Siksi on oma mieli, tahto nöhytettävä, että se woisi armoa lahjana vastaanottaa. „Nöhyille Jumala antaa armon“. Mutta kun tuo on tapahtunut, kun siällisesti ihminen on antautunut Jumalalle, niin hän saapi kaiken takaisin mistä hänen parannuksen portilla tähtyi luopua, sillä nyt ne eiwät enään ole hänelle turniollisia. Mieli on muuttunut. Jumalan valtakunta ei kiellä, hyljää luonnollista

elämää, mutta se kieltää syntisen elämän. Se päinvastoin tahtoo luonnollisen elämän hengellisellä tavalla kirkastaa. Silloin on kaikella ihmistyöllä, halvimmallakin, joka tehdään Jeesuksen nimesä, arvonsa Jumalan valtakunnassa (Matt. 10: 42). Jumalan valtakunta käsitteää ja kannattaa näin kaiken sekä näkyväisen, että näkymättömän luomakunnan.

Mutta Jumalan valtakunta, joka on niin toisellainen, kuin tämä katoava maailma, ei voi täydellisesti äärellisessä maailmassa ilmentyä. Ajallisen maailman pitää ensin katoaman, „taiwas ja maa hukkuu“ (Matt. 24: 35). Wasta „uudessa taiwaassa ja uudessa maassa“ (Jlm. 21: 1) ilmaantuu Jumalan valtakunta koko kirkkaudessaan. Sikä Jumalan valtakunta tuossakaan tähdellisen kirkkautesa muodossa ole paljasta hengellistä laatua. Ruumiitkin kirkastettuina nousewat ylös ja asuwat siellä (1 Kor. 15). Mutta kun synti on poisä, ei sen kiroustakaan ole; ei ole kuolemaa, ei itkua, ei kipua (Jlm. 21: 4). Silloin wasta on Jumala „kaikki kaikessa“ (1 Kor. 15: 28).

Jos me uskomme Jeesukseen Kristukseen olemme me tämän valtakunnan perilliset.

J. K. L.

Minkätähden meidän on pyhittäminen lepopäivä?

Wastaukseksi kysymykseemme voidaan monta syhtä ja perustetta esittää. Ne sijältywät pääasiassa seuraawassa wastauksesamme: Lepopäivä on pyhitettävä, koska niin on Jumalan tahto, koska sen pyhittämisestä meille itsellemme on suurta siunausta ja moninaista hyötyä, ja koska päinvastainen menettely wiewi meidät suruun, häpeään ja onnettomuuteen. Jospa siis oppiimme pyhittämään lepopäivämme!

Lepopäivän pyhittäminen on sen Herran säädäntö, joka taiwaan ja maan tehnyt on. Kun Jumalamme, jolta olemme olemuksemme ja elämäme saaneet ja joka meistä rakkaan isän tavalla huolta pitää, on säätänyt lepopäivän ja käskenyt sitä pyhittää, niin on meidän werukehtimatta sitä noudattaminen. Taiwaallinen isämme on antanut meille kuusi päivää wiiokossa, työtä tehdäksemme, ja eroittanut ja pyhittänyt seitsemännen päivän lepoon, wiiokkukseen ja hartauden harjoitukseen; tokkohan meidän sitten sopii tätä päivää omawaltaisesti käyttää omiin huweihimme, omaan mukawuuteemme ja muihin itsekkäisiin tarkoituksiimme?

Milloinka tämän tärkeän päivän pyhittäminen sitten on säädetty? Lepopäivää koskewa säädäntö on niin

wanha kuin maailman. Kun Jumala kuutena päivänä oli luonut maan ja mitä siinä on, niin lepäsi hän seitsemäntenä päivänä, 1 Moos. 2: 2, 3; se on, hän lakkasi tuottamasta uusia esineitä ja olentoja; samalla kun hän lepäsi siinä päivänä, siunasi ja pyhitti hän sen ja erotti sen erityisellä tavalla lepoon, vaikutukseen ja hartauteen käytettäväksi.

Edellä viitatussa Raamatun paikassa on meillä kertomus lepopäivän alkuperäisestä asettamisesta. Tämä jättäminen koski koko yhteiskuntaa. Hurstkaat ihmiset näkivätkin viettäneen sabattia alusta alkaen. Me näemme, näetten, jälkiä lepopäivän viettämisestä siinä ihyessä kuvaufsesssa, jonka Raamattu antaa ajanjaksosta luettuna luomisesta lain antamiseen asti Moosoksen kautta Siinailla. Niinpä luemme, että Noa lähetti arkista kaarneen ja kyyhkyjiä kolme erityistä kertaa, seitsemän päiväjien väliajan perästä, 1 Moos. 8. Kertomuksesta mannaasta korvessa näemme, että sabatti jo silloin oli tunnettu ja että sitä jo silloin noudatettiin, 2 Moos. 16: 22—30, wst. 1 Moos. 29: 27. Tämän yhteydessä sopii mainita, että oppineet tutkijat tietävät kertoa ja wakuuttaa, että jälkiä ja merkkiä sabatin tuntemisesta ja noudattamisesta on nähtävänä monen muinaisen kansan seassa, jotka ovat olleet niin kaukana asumassa, ettei voida ajatella niiden saaneen sitä Siinailta ja Hebreailta.

Paratiisissa annettu lepopäivän määräys uudistettiin sittemmin Siinailla ja sai paikkansa Moosoksen siwekslain keskikohdalla, yhdistäen molemmat lain taulut eli liittäen toisiinsa ne welvollisuudet, joita meidän on noudattaminen suhteessamme Jumalaan ja ne welvollisuudet, joita meidän tulee tehdä lähimmäistämme kohtaan.

Tämä sabatin uudistettu määräys Siinain wuorella oli myös aijottu ja tarkoitettu ei ainoastaan juutalaisia warten, waan kaikkia niitä ihmisiä warten, joiden piti Jumalan sanasta osalliseksi tuleman, siis koko ihmiskuntaa warten. Sentähden sanookin Kristus, eroitusta teemmättä ihmisen ja ihmisen välillä, jukuun ja kansallisuuteen katjonnatta: „Sabatti on tehty ihmistä warten.“ Wain eräät määrättyt lisäykset Moosoksen laissa, jotka koskewat erikoisia rajoituksia ja rangoistuksia ja rangoistusmääräyksiä sabatin viettämiseen nähden, olivat ainetut yksin ja ainoastaan juutalaisia warten ja owat ne siis nyt ilman sitoowaa woimaa ja welwoittawaa merkitystä, 2 Moos. 31: 14; 4 Moos. 15: 32—36. Mutta se seikka ei eninkään vähennä meidän welvollisuuttamme lepopäivän pyhittämiseen nähden.

Heittäkäämme nyt lähempi katjaus kristilliseen lepopäiväämme. Kristillinen lepopäivä ei ole mitään muuta kuin alkuperäinen paratiisissa asetettu ja Siinailla uudestaan säädetty lepopäivä. Kuitenkin on se, kuten edellä on mainittu, wapaa juutalaisia warten annetuista erikoisista säädännöistä. Mutta sen sijaan on koko lepopäivän alkuperäinen hengellinen merkitys kristinuskon kautta tullut uudemmallalla ja ihanammalla tavalla wahvistetuksi, selwitetyksi ja kirkastetuksi. Kristillinen lepopäivä ei todista ainoastaan maailman luomisesta, waan myös vielä suuremmasta ja ihmeteltävämmästä tapah- tumasta, sowintotyön tähtäntöön saattamisesta Jeesuksen Kristuksen ylösnousemisen kautta; koska Wapah- tamme nousi kuolleista juutalaisen sabatin jälkeisenä päivänä, joka oli wiikon ensimmäinen päivä eli sunnuntai, niin owat hänen opetuslapsensa siitä alkaen pitäneet sunnuntain pyhänä. Luultawasti on „sabatin herra“ itse anta-

nut viittauksen tähän muutokseen. Sinä päivänä, viikon ensimmäisenä, näytti Jeesus itsensä kokoontuneille opetuslapsille; ja seuraavan viikon samana päivänä oli hän taas heidän luonansa ja ilmoitti itsensä Tuomaalle. Jos tarkastamme 1 Kor. 11: 20; 14: 23, 40, havaitsemme, että opetuslapsilla oli tapana tulla säännöllisesti yhteen palvellaksensa Jumalata ja wietääksensä Herran ehtoollista; katsomalla 1 Kor. 16: 1, 2 woinnee ymmärtää, että nämä kokoukset pidettiin viikon ensimmäisenä päivänä. („Ensimmäisenä sabattina“ kyyhmyksessä olewassa paikassa on näetän, sama kuin „viikon ensimmäisenä päivänä“). Niinikään havaitsemme Ap. T. 20: 6—11, että kristityt Troadassa kokoontuivat viikon ensimmäisenä päivänä samaa tarkoitusta warten. Johannes puhuu tästä päivästä erityijellä painolla ja erityistä huomiota herättävällä tavalla. Kurkistamalla Jlm. K. 1: 10 näemme, että se jo filloin oli saanut nimen „Herran päivä“, jonka se sittemmin on säilyttänyt. Kääntyneet juutalaiset eli juutalaiskristityt vielä jonkun ajan noudattivat myöskin juutalaista sabattia; ja ompa aikojen kuluessa sittemminkin tuon tuostakin kuulunut ääniä kristikunnassa, että juutalainen sabatti olisi kristittyjen lepopäiwäksi otettava ja sellaisena jällytettävä. Mutta tällainen waatimus on perusteetonta, sillä Jeesuksen Kristuksen ylösnousemisen kautta on tämä, samoin kuin jokainen muukin Moosoksen kautta säädetty pyhäpäiwä, menettänyt sitowan woimansa. Katso Kol. 2: 16. Usian walaisemiseksi saatamme vielä mainita, että wanhimmat kirkkoisät puhuwat viikon ensimmäisestä päivästä niinkuin sellaisesta ajasta, joka on erittäin eroitettu ja määrätty jumalaupalwelusta warten, ja mainitsewat Wapahhtajan ylösnousemisen olleen

K. Sahlberg,
Merimieslähetyksen fiirtolaispastori
1899—1902.

M. M. Wirtanen,
Merimieslähetyksen nyt. fiirtolais-
pastori.

K. E. Lindström,
nykvinen merimiespappi
New Yorkissa.

Hannes Sjöblom,
toiminnut lanjalaiisten keskuudessa
Masachujettissa; nyt lähetyk-
sjaarnaajana Kinassa.

aiheena siihen, että muutos lepopäivän viettämispäivään nähden oli tapahtunut. Plinius nuorempi, prokonsuli Pontosissa ensimmäisen vuosisadan lopulla, huomauttaa eräässä kirjeesssä keisari Trajanolle, että kristityt olivat „tottuneet määrättyinä päivinä tulemaan kokoon ennen auringon nousua, veisataksensa viriää Kristukselle Jumalana ja sitoutuaksensa pyhällä walalla, etteivät harjoita mitään jumalattomuutta“, j. n. e. Ja tämä tapa oli niin hyvin tunnettu, että tavallisesti kyhättiin niiltä, jotka olivat epäluuloalaiset kristinuskoon nähden: „Oletko pitänyt Herran päivän?“ Johon vastattiin: „Minä olen kristitty; minä en saata olla sitä tekemättä.“ — Edellä olevasta esityksestäämme siis näemme, että ensimmäiset kristityt viettivät sunnuntaita lepopäivänä ja ahkeroitsivat sen pyhittämistä. Meillä on myöskin kristityn kallis nimi; teemmekö me samoin? Onko kristillisen lepopäivämme pyhittäminen tullut meille yhdämen asiaksi? Se on welvollisuutemme.

Niinpä niin, ihmisiä ja vielä enemmän kristittyinä olemme me welvolliset pyhittämään Herran päivää, sillä niin on Jumalan tahto hänen sanansa opetuksen ja todistuksen mukaan. „Muita pyhittää lepopäivä“, on sinuakin, lukijani, kuka hyvänsä oletkin, ehdottomasti welvoittava Herran käsky. Se on siis ensimmäinen syy, jonka tähden meidän tulee harrastaa lepopäivän pyhittämistä, että taivaan Herra on sen käskenyt ja welvollisuudeksemme asettanut.

Mutta meidän on myös pyhittäminen lepopäivä sentähden että me sitä wälttämättömästi tarvitsemme omaksi hyväksemme. Me tarvitsemme joka wiikko lepoa, wapaantumista rasittawista töistä, hommista ja huolista. Sitö niin? Mituisessa jännityksessä olewa

jouffi ei kauan vastaa tarkeitustansa. Sentähden emme itse saa tehdä työtä sunnuntaina emmekä muita waatia sitä tekemään, paitsi hätätilassa, joka Jumalan edessä oikeuttaa meitä siihen (Mat. 12: 12; Jaak. 1: 27). Paljon menettää se, joka ei pidä lepopäivää, sekä henkisesti että ruumiillisesta terweydestään ja toimintakyvystään. „Ruumiimme on kuin kello, joka käy seitsemän päivää, mutta sitte sitä taas tulee wetää; ellei sitä wetetä, niin käy se ennenaikaisista hautaa kohiti“ (Talpage). Gladstone, tuo suuri englantilainen waltiomies, joka kuoli 1898, lausui kerran eräälle ystäwistään hänen korkean ikänsä salaisuuden olewan siinä, että hän aina, raskaista welvollisuukijistaan huolimatta on pyhittänyt sunnuntain ruumiilleen sekä sielulleen lepopäiwäksi.

Mutta ompa meillä vielä suurempikin syy sunnuntaita viettää omaksi hyödyksemme. Mikähän se lie? Me tunneimme vielä hitvemmin ja paremmin, kuinka hyödyllinen ja tarpeellinen sunnuntai meille on, kun ajatteleimme kaksinaista elämätämme. Meillä kaikilla on ensikijin lyhyt elämä eletäwänä täällä muukalaisuuden maassa emmekä tiedä, kuinka pian se on loppunut. Se on kaikissa tapauksissa woin lyhyt aika, joka meille on juotu, oleskellaksemme tämän maan päällä, ja joskin elämän itämme kestää mahdollisimman kauan, niin owat kuusikymmentä, seitsemänkymmentä tai kahdeksänkymmentä vuotta pian menneet menojaan. Mutta sitten on meillä pitkän pitkä elämä eletäwänä ijanlaittisuuden etäijessä maassa. Tämä elämä kestää kauemmin kuin mikään inhimillinen ajatus woi käijttää. Ja tämän loppumattoman elämän onni tai onnettomuus on riippuwa siitä elämästä, jota nyt elämme; sillä tämä elämä on

tylvön aika ja ijankaikkisuus on näyttämisen aika. Ken ei ajassa hyvästä siementä sydämensä peltoon tylvä tai anna muiden tylvää, se ei ijankaikkisuuden kautaisessa maassa ole jaloa niua näyttävä. Emmekö niin muodoin tarvitse yhtä päivää seitsemästä, ajatellaksemme ijankaikkisuutta ja parhaimmalla tavalla valmistautaksemme sitä vastaan ottamaan? Jos niin olisi, kuten moni lyhytnäköinen olaksuu, että päättäisimme olemuksemme harvojen lyhyitten vuosien perästä maan päällä, niin silloin meidän tyllä sopisi käyttää viikon kuusi päivää työhön ja askareihin ja seitsemännen oman lihallisen mieleemme mukaan. Mutta kun niin ei ole, vaan meidän elämämme jatkuu haudan toiselle puolelle joko loppumattomassa ilossa ja autuudessa tai auttamattomassa toivottomuudessa ja surkeudessa, niin silloin tosiaankin ei ole liian paljon että yhden päivän viikossa kokonaan omistamme ja pyhitämme siihen tarkoitukseen, että valmiina voisimme vastaan ottaa ijankaikkista sabatin lepoa, joka Jumalan kansaa odottaa (Hebr. 4: 9) ja jonka esikuvaus ajallinen sabatti on. Ja emmekö sitä pitäisi tunne lewon ja virvoituksen tarvetta jo täällä ajan, jota apostoli synystä kutsuu pahaksi, levottomissa oloissa? Sivätkö meitä viikon päivien kulussa kohottaa niin monet kiusaukset, erehdykset, vastukset ja mielihapat, että meidän kuolematon henkemme liian usein waipuu alas lyhyen, niin pian kuluwan elämämme huoliin? Emmekö siis tarvitse sunnuntaita pyhätyäksemme ja miettiäksemme, mitä teemme ja minne menemme, sekä oppiaksemme, kuinka avun, lohdutuksen ja virvoituksen saamme, ja kuinka meidän on wakarwammin juoksemisen tawpaallisella kilpajuoksuradalla? Tosiaankin me sitä tarvitsemme. Kiitos aikojen ja ijankaikkisuuksien

Herralle, että hän meille, iäisyhyteen matkustarille, on keskelle ajan waikeuksia ja waiwoja valmistuksen ja virvoituksen päivän suonut.

Nykyiseenkin elämään nähden on siis oikein ja hywin käytetyn lepopäivän tuottama siunaus suuri, ja päinvastoin pyhittämättä jätetty sabatti tuottaa paljon waihinkoa ja onnettomuutta. Senkin tähden on tarwis muistaa ja noudattaa sabatin käsktä: „Muista pyhitää lepopäivä!“ Eräs hurskas sunnuntain ystävä lausuu: „Hywin käytettyä sunnuntapäivää seuraa siunauksen wiikko, mutta pyhittämättä jätetty sabatti on warma edelläjuoksjia suruun ja onnettomuuteen.“ Sangen monet tietävätkin omasta kokemuksestaan, että jumalattomien kumppanien seurassa wietetty sunnuntai on saattanut heitä harhailuihin ja rikoksiin ja niitä seuraawaan surkuteen ja kurjuuteen. Wiivan monet tietävät että sabatinrikokset johtawat suuvin mutaan ja sywään suruun. Kumpu waan monen filmät ajoissa aukeniivät; kumpu waan monet ajoissa siltä onnettomuuteen päin kallistuwalta kaltewalta pinnalta poistuiiwat. Eräs ojennus-huoneen saarnaaja tiedusteli niiden wankien lankeemusten syitä, jotka oliwat otetut siihen kuritushuoneeseen, jossa hän sielunpaimenenä toimi, ja sai tietää, että hywin suuri prosentti koko luvusta oli sunnuntain tarjoamien siunausten laiminlyömisellä ja hylkäämisellä askel askelta joutunut rikosten ja paheiden liukkaille teille. Niin, jolla korwat on kuulla, hän kuulkoon ja ottakoon waroitawista esimerkeistä opetusta itselleen! Ken ei tahdo syöstä itseään suruun, häpeään ja turmioon, oppikoon pyhittämään Herran päivää!

Ruten sanottu, edistää nyt oikea Herran päivän wietäminen suuresa määräsä nykyistä onnellisuut-

tammekin. Pyhitetty sabatti warjelee nuoria monesta vaarallisesta ja wahingollisesta lankeemuksen kuopasta ja kääntää heidän mielenjä jaloihin ihanteihin. Se estää keski-ikäisiä waipumasta elämän rasittawiin huoliin. Se tuottaa wanhojen mieliin ja jäseniin elähyttävää wirwoitusta ja kementää heidän askeleitansa. Ditein käytetty lepopäiwä solmii lujemmaksi ystäwyhden, hellyhden ja rakkauden siteet perheen jäsenten välillä. Ja ylimalkaan woimme sanoa, että se edistää ja auttaa niiden raittiiden periaatteiden ja hyvien elämän tapojen muodostumista, jotka tekewät elämän suotuisaksi, waloi-
saksi ja onnelliseksi sekä perheessä että yhteiskunnassa.

Onhan siis lepopäiwämme kaitisja suhteisja sängen kallisarwoinen taiwaallisen rakkauden lahja meille. Di että me sitä oppijimme käyttämään ja wiljelemään ajalliseksi siunaukseksimme ja ituiseksi hyväksemme! Siihen auta meitä rakas taiwaallinen Isämme?

A. A. Wirtanen.

Rukoilemisesta.

Rukoileminen on yksi kristityn ihmisen kalliimpia etuoikeuksia. Sen kautta saa hän lähestyä Luojaansa, taiwaan Jumalaa. Onhan tämä ihana etu kristityllä. Sellaisina aikakausina, jolloin kristillisyyks on elävää, esiintyy myös rukouselämää runsaasti. Samaten yksi-tyiseen ihmiseen nähden; milloin yksityinen kristitty laimenee rukouksen harjoituksessa, silloin on waara tarjona, että kristillisyykskin hänen sydämesjään on samnumaifillaan. Rukous on ikääskuin jonkinlainen ilmapuntari, joka näyttää, milloin kristillisyyks on elävää, milloin se taasen on waarassa jähmettymään. Nyt on kuitenkin huomattawa, että ulkokultaistakin rukoilemisen harjoitusta on olemassa. Siis, jos yksinomaan katsotaan rukouksen ulkonaiseen harjoitukseen, niin siitä ei aina woida päättää warmuudella hengellisten asiain todellista tilaa. Se on kuitenkin warmaa, että jos rukous peräti laiminyhdään tahi aiwan weltosti harjoitetaan, silloin owat asiat huonosti katsottakoonpa sitten suurempia ryhmäkuntia tahi yksityistä henkilöä. — Kun rukouselämä nyt on noin tärkeä, niin katselkaamme moniaita piirteitä, mikä sen noin tärkeä-arwoiseksi tekee.

Ensinnäkin on se tärkeä sen wooksi, että kristitty on sen kautta tilaijuudessa esittää tarpeensa sille Isälle, joka

ymmärtää ja tahtoo ymmärtää jokaista kristillishyden tiellä kilvoittelevaa. Tämä on suuri asia. Me ihmiset olemme usein niin kowin kylmiä toisillemme. Useasti tahdomme me kääntää kaikki asiat pahoin päin. Laupeudesta rikas Jumala, joka tahtoo pelastaa jokaisen luomansa ihmisen, Hän mielellään kuulee jo sellaisenkin henkilön rukouksen, joka vielä on n. s. „ennättävän armon“ waikutuksen alaisena. Jumala ei rupea milloinkaan liittoon synnin kanssa, sillä hän on pyhä Jumala, mutta ei hän myöskään ketään pois luotaan syfää, joka awoimella sydämellä häntä lähestyy, rukoilee. Tämä on niin sanomattoman ihana kohta awun tarpeessa olewalle, että sydän tuntee riemua, kun saa uskoa näin armollisen Jumalan olewan meidän Luojanme. Miksi wiivyttelet, oi ihminen, Jumalaa lähestymästä rukouksen kautta, vaikka hän on luvannut, ettei hän tahdo yhdenkään syntisen kuolemaa, waan että itsekukin parannukseen kääntyiji ja eläiji. Käännytään luottamukfella rukoillen Jumalan puoleen. Hän palaa halusta saada armahtaa meitä, kun waan me katuwina hänen eteenjä lankeemme. Hän ymmärtää meidät kaikkein parhaiten ja hän tahtoo meidän ikionneamme.

Rukous on tärkeää senkin wuoksi, että meillä on Jumala sellainen, joka woi auttaa. Hän on luonut taivaan, maan, meren ja kaikki wesilähteet, sekä myös meidät ihmislapset. Herra Jumala omistaa kaiken, mikä olemassa on. Totisesti hän woipi auttaa sitä, joka häneltä apua pyytää. Kuitenkin welktous usein waiwaa Herran tiellä waeltajaakin tässäkin kohden nimittäin rukouksen harjoituksessa. Erittäkäämme tämäkin kohta, tämä laimeutemme rukoilemiseen Herralle Jumalalle ja pyytäkäämme häneltä wirkettä rukouselämäämme.

Hän on halukas ja woimallinen ojentamaan meidän wäsynet kätemme ja waipuneet polwemme. Jumalan kaikkinoipaisuus on yksi syy, joka kehoittakoon kristityitä ahkerampaan rukouselämään.

Woimme vielä mainita kehoittimeksi rukoukseen ne kokemukset, jotka owat saadut rukouksen kuulemisesta. Historia tietää kertoa, kuinka hurstasten äitien rukoukset owat palauttaneet heidän lapsiaan kaukaisiltakin synnin poluilta. Mainittakoon waan esimerkkinä esim. kirkkoisä Augustinuksen kääntyminen. Hänellä oli hurstas äiti, joka rukoili poikansa edestä, vaikka tämä nuoruden päiwinä näytti synnin suohon peräti uppoowan. Herra kuitenkin kuuli äidin rukouksen, ja pojasta tuli suurimpia henkilöitä, mitä kirkkohistoria tuntee. Olkoon tämä rukouksen kuuleminen woimallisena kehoituksena juomalaisillekin äideille rukouksissa muistamaan lapsiaan. Se seikka että Jumala rukoukset kuulee olkoon kehoituksena meille Herraa lähestymään.

Rukoukseen kehoittaa meitä myös Herran sana, jossa kuuluu: „anokaat, niin teille annetaan, etsikää, niin te löydätte, kolkuttakaat, niin teille awataan, sillä jokainen, joka anoo, hän saa, ja joka etsii, hän löytää, ja kolkuttawalle awataan“.

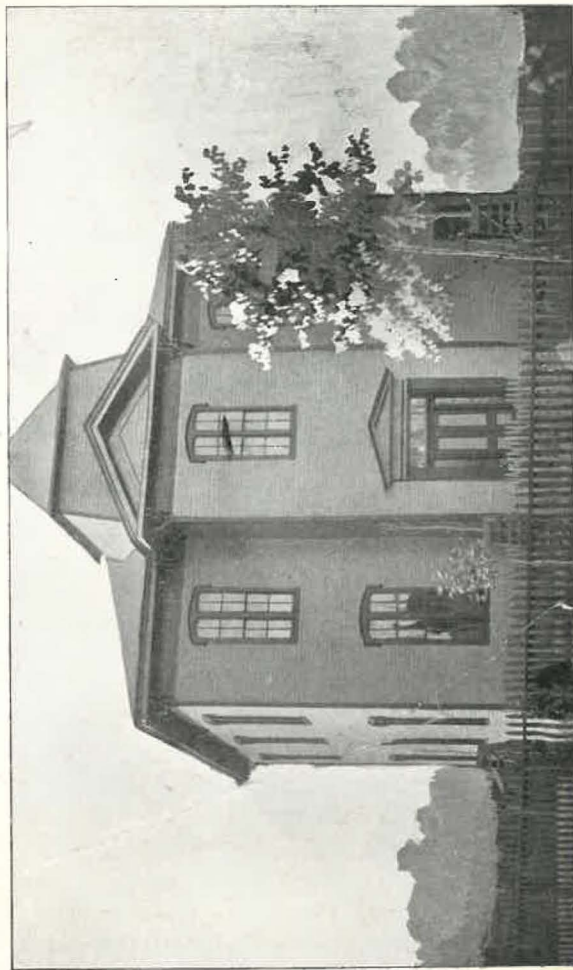
Jumalan tahto on että meidän rukouksemme olisi rukousta Jeesuksen nimeen. Sellaista rukoilemistä woi ainoastaan sellainen kristitty harjoittaa, joka on pääsyyt synwempään elämän yhteyteen Jeesuksen kanssa. Tällainen rukoilija rukoilee aina sitä, mikä on otollista Jumalan edessä. Wähän on tällaisia rukoilijoita ja siitä syystä on kristillisyys usealla niin kowin laimeaa. Mikä kuluu, armon aika lähenee loppuaan. Herran tulo lähestyy, Maailman pahuus kehittyy yhä enemmän. Rak-

kaus monessa kristityksikin kylmenee. Kaikki tämä kehottakoon niitä harvoja valituista yhä ahkerampaan ja syvämpään rukouselämään. Oppitaamme huokaamaan Herran opetuslasten kanssa: „Herra opeta meitä rukoilemaan“.

Näin olemme nyt katselleet moniaita piirteitä rukoilemisesta. Kysykäämme itseltämme, rukoilenko minä; rukoilenko Jeesuksen nimeen; rukoilenko vihollisteni ja vainoojienikin puolesta; rukoilenko seurakuntani opettajan, seurakunnan, kirkkokunnan puolesta? Eräs kristillinen kirjailija sanoo: „rukoilkaa sen sijaan, että haaveillette“. Lisätäkäämme me tähän: rukoilkaamme sen sijaan, kun tekijämme jotakin jellaista, josta seuraa leivoton omatunto, niin rukoilkaamme lakkaamatta.

Armon Herra, muodata rukouksen henki yhä runsaammin seurakuntasi yli. Anna armostasi meille rukouksen mieli. Poista welttos. Opetä meitä kaswamaan Kristuksessa ja Kristukseen, kuten oksi wiinipuuhun ja tee meistä sellaisia rukoilijoita, joiden rukous on rukousta Jeesuksen nimeen.

B. B.

Seurakunnan kirkko ennen uudistusta.

Megauneen seurakunta.

Jo useampia vuosikymmeniä on suomalaisia olleet Megauneessa thöskennellen pääasiallisesti paikkakunnan rautakainannoissa. Heidän joukossaan on löntynyt kirkollismielisiäkin kansalaisia, jotka ovat koettaneet ylläpitää seurakuntaharrastusta ja hankkia pappia paikkakunnalle. Ensimmäinen suomalainen pappi, joka kävi Megauneessa, oli Hauhon nykyinen kirkkoherra M. G. Backman. Hänen palattua (vuonna 1883) Suomeen, kävi jonkun kerran Calumetista pastori Aleksanteri Malmström, joka nyt on pappina Ruotsissa, Hernösandin hiippakunnassa. Sittenmin kävivät paikkakunnalla pastorit J. J. Hoikka ja J. K. Nikander. Muksi pidettiin jumalanpalveluksia kansalaisten kodeissa ja eräässä englantilaisessa kirkossa. Vuonna 1887 oli seurakuntaharrastus jo niin kasvanut, että eräät kansalaiset päättivät hankkia suomalaisille oman kirkon. Nämä kansalaiset, M. Boulson ja J. Mitchell, ostivat erään kaupungin koulurakennuksen, joka näihin aikoihin oli ilmoitettu huutokaupalla myytäväksi. Tämän koulurakennuksen muutattivat he eräälle M. Boulsonin omistamalle maalle kaupungin yläpäässä. Suomalaisen ewankelis-lutherilaisen seurakunnan varsinainen perustava kokous pidettiin sitten viimeksi mainittuna vuonna syksyllä. Seuraa-

wana vuonna kutsui seurakunta yhdesjä Ishpemingin seurakunnan kanssa papiksi pastori K. L. Tolosen Suomesta. Hänen saavuttua lokakuulla 1888 alkoi riipeä toiminnan aikakausi. Varsinaiset kirkonkirjat hankittiin seurakunnalle, sunnuntaioulu perustettiin, kirkkokuntamme perustamiseen otettiin osaa, kirkkoa korjautettiin ynnä muihin toimenpiteisiin ryhdyttiin sisällisen ja ulkonaisen järjestyksen aikaansaamiseksi. Hyvän perus-

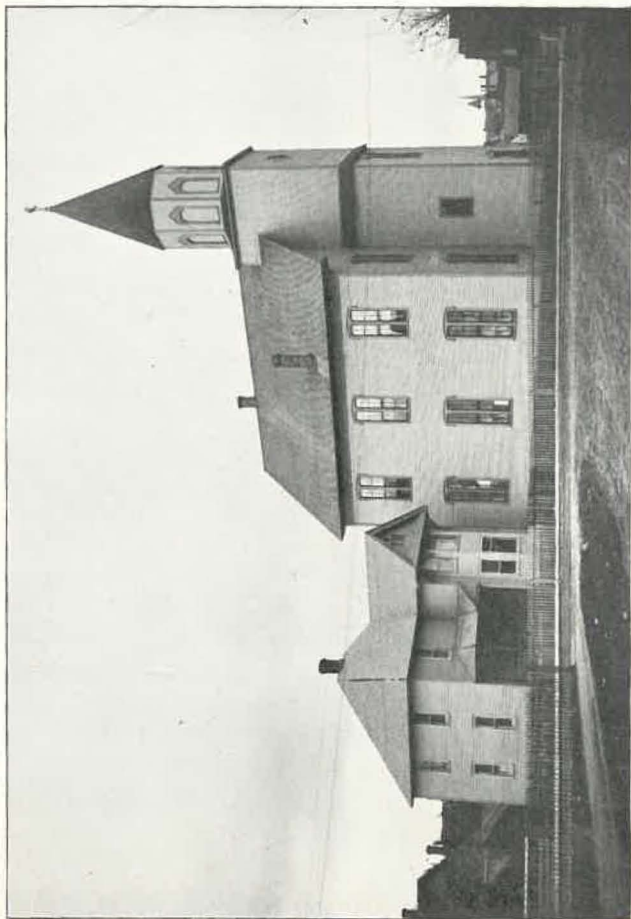
Otto Stadius,
Megauneen seurak. pastori.

tuksen saatuaan kehittivät olot sitten kehittymistensä. Tosin viime vuosikymmenellä sattunut huono aika jossain määrin vaikutti seurakuntaharrastuksiintin, mutta toivosja kun elettiin pyrittiin eteenpäin ja päästiinkin. Jo vuonna 1893 keskusteltiin pastori Tolosen esityksestä oman papin hankkimisesta, samaten kun vuosina 1897, 1899, 1901. Viimeksi mainittuna vuonna seurakunta päätti oman papin hankkia ja luopua kannat-

tamasta yhteistä pappia Ishpemingin seurakunnan kansja. Oman papin saatuaan päätti seurakunta rakentaa kirkon wiereen pappilan, jota valmistui tammi-kuulla vuonna 1903.

Kirkon haali on ajottaijin ollut vuokrattuna paik-
kunnan raittiusseuralle ja suomalaiselle kansallis-
seuralle.

D. S.

Uuden seurakunnan kirkko uudistettuna.

jumalanpalveluksia paikkakunnalla pitäneet pastorit J. K. Rifander, P. Virakinen, A. Riippa ja G. Winter.

Pyhäkoulu on ollut toimiasja syksystä vuonna 1892, ja kješäkoulua on pidetty neljänä viime kješänä.

D. S.

Newberryn seurakunta.

Kansalaiset Newberrysjä, Mich., pitivät elokuun 12 päivänä 1888 ensimmäisen kokouksen, jossa keskusteltiin seurakunnan perustamisesta paikkakunnalle. Seuraavana syksynä päätettiin jo hankkia oma kirkko ja kuusimiehinen komitea välittiin sitä rakennuttamaan. Se valmistui pian ja loppiaisenä 1890 pastori J. J. Hoikka vihki sen tarkoitukseensa. Kirkko, joka on 36 jalkaa pitkä ja 24 jalkaa leveä, oli tullut maksamaan noin 700 dollaria. Myöhemmin on sitä korjattu ja maalattu sekä ulkoa että sisältä. Uuden saarnatuolin ja uudet penkit hankki seurakunta vuonna 1899. Urut saatiin kesswäällä 1900 ja ompeluseuran toimien kautta hankittiin samana vuonna kješällä kaunis, 215 dollaria maksava alttaritaulu, joka esittää Wapahantajaa ristillä. Viime kješänä rakennutti seurakunta koulunpitoa ja iltamia warten haalin kirkon perälle, välittömästi kirkkoon kiinni. Tämä haali on 34 jalkaa pitkä ja 24 jalkaa leveä. Seurakunnan koko nykyisen kiinteän ja irtainen omaisuuden arvo on 2,300 dollaria, joista on welfkaa 200 dollaria.

Seurakunnan pappeina owat toimineet pastorit J. J. Hoikka, K. L. Tolonen ja D. Stadius. Sitä paitsi owat

Newberryn seurakunnan kirkko.

Sananen Wapahtajamme suhteesta wanhaan testamenttiin.

Wanha testamentti eli niinkuin Jeesus sitä nimitti „Laki ja profeetat“ (Matt. 7: 12), „Mooses ja profeetat“ (Luuk. 16: 29), „Mooses, profeetat ja psalmit“ (Luuk. 24: 44) löytyi Wapahtajamme aikana niinkuin nytkin. Jo lähemmäksi kolme vuosisataa ennen Kristuksen syntymää oli se tullut käännettyksi kreikan kielelle, ja molemmat — sekä heprealainen alkuteksti että kreikkalainen käännös — olivat laajalle lewinneet. Hurskoat juutalaiset kunnioivat hyvin raamattunsa, sitä kun joka sabbati luettiin synagogissa. Tahdomme nyt lyhykäisestii katella, mikä Wapahtajamme suhde oli tähän juutalaisten pnhään kirjaan ja minkä arwon Hän sille antoi.

Heti opetustoimintansa alussa puhui Jeesus selvästi suhteestaan ja wanhaan testamenttiin. Wuorisaarnassaan Hän sanoo: „Älkää luulko, että minä tulin lakia ja profeetoita päästämään; en minä tullut päästämään, mutta täyttämään“ (Matt. 5: 17). Minun saarnani kuulunee teistä juutalaisista uudelta ja oudolta, mutta älkääi kuitenkään luulko, että olen tullut halventamaan pyhää kirjaanne tai sen merkitystä vähentämään. En ole tullut päästämään, waan täyttämään. „Sillä totisesti sanon minä teille: siihen asti kuin taivas ja maa ka-

too, ei pidä vähinkään piirto eikä joku rahtu laista kaatooman, siihen asti kuin kaikki tapahtumat“ (Matt. 5: 18). Tosin löytyy pyhässä kirjassanne paljon säädöksiä, jotka ovat esikuvannollista laatua (Hepr. 10: 1); ne wäistykööt nyt, kun keskuudessanne olen Minä, jota esikuvat tarkoittivat. Mutta muun raamattussanne tahdon Minäkin edelleen pyhittellä, teille selwitellä ja käsitystänne laista syventää.

S. S. Röntä,
Suomi-Synoodin nykyinen lähetyksäpastori.

Kun kerran myöhemmin kirjanoppineet ja fariseukset Jerusalemissa tulivat Häntä janoillansa ahdistamaan, puhui Hän samaten selvästi Jumalan käskyjen puolesta wanhasa testamentissa. Fariseukset seuralaisineen kysyivät: „Mitki sinun opetuslapses rikkowat wanhinten säädyn? Sillä eivät he peje käsiänsä leipää syödessänsä“ (Matt. 15: 2). Tähän Jeesus wastasi: „Mitki myös te rikotte Jumalan käskyn, teidän säätynne tähden? Sillä Jumala käski, janoen: kunnioita isääs ja

äitiäs: ja joka kiroilee isää eli äitiä, hänen pitää kuole-
malla kuoleman“. Sitten osoitti hän esimerkillä, kuinka
todella Jumalan käskyt hyljätään ja ihmisjäädyt asetet-
tiin niitä yleemmäksi. Mutta niin ei Meštarin mielestä
saanut olla. Vaikka tosin vanhinten jäädyt olivat jo-
tenkin vanhat ja juutalaisten mielestä ylen pyhät, eivät
ne kuitenkaan mitään olleet raamatun rinnalla, Juma-
lan janaan verraten. Rivi vanhassa testamentissa oli
Wapahtajamme filmissä paljon tärkeämpi, kuin kaikki
vanhinten jäädyt. Näin ehdottoman arwon antoi Hän
raamatulleen.

Tärkeimmät henkilöt ja tapahtumat vanhassa testa-
mentissa mainitsi Herramme kerta tai useammin. Niinpä
mainitsi Hän esimerkiksi Abelin (Matt. 23: 35), Noan
(Matt. 24: 37), Abrahamin (Luuk. 16: 22), Lotin (Luuk.
17: 28), Moosoksen (Joh. 5: 45), Dawidin (Luuk. 6: 3),
Salomon (Matt. 6: 29), Elian ja Elijan (Luuk. 4: 25—
27), Jonaan ja Niniveen (Matt. 12: 41), profeeta Da-
nielin (Matt. 24: 15) ja Sakarian, Barakian pojan
(Matt. 23: 35), jonka juutalaiset tappoivat tempelin ja
alltarin vaiheella. Vielä puhui Hän ihmisen luomisesta
ja avioliiton asettamisesta (Matt. 19: 4, 6), Jumalan
ilmestyksestä palawassa pensaassa (Luuk. 20: 37) sekä
johdatti mieliin Sodomian kauhean häwityksen (Matt.
11: 23). Nikodemukselle mainitsi Hän (Joh. 3: 14)
wasfikäärmeen, jonka Mooses yleni korwesja; juutalai-
sille, jotka Häntä erämaahan seurasivat, puhui Hän
(Joh. 6: 32) mannasta korwesja. Ja paitti näitä juo-
ranaisia kosketuksia vanhaan testamenttiin, tapaamme
ewankeliumeissa lukemattomia wiittauksia siihen. Jokai-
nen ewankeliumein tarkkaawa lutia myöntää pian, että

foko Mešterimine sijällinen ihminen oli täynnä raama-
tun aarteita, joita Hän ahkerasti käytti puhuesjaan.

Mutta käyttäimme vielä Jeesusta tapaamaan elä-
mänsä syntkinä hetkinä taistellesjaan yhsinäähyhdesjä.
Seuratkaamme Häntä erämaahan ja kaiselkaamme
Häntä siellä kiusajajan lähestyhesjä (Matt. 4: 1—11).
Millä aseilla woitti Hän tämän maailman päämiehen?
Käyttitö Hän kenties ihmewoimaansa woittaaksensa pi-
meyden pääruhtinaan? Ei, waan woittaaksensa kiusauk-
set käytti Hän sitä samaa ajetta, jota mefin saamme ja
jota meidänkin täytyy samallaisissa tilaisuuksissa käyt-
tää. Hän torjui kiusaukset raamatun sanalla. Kolmassti
otti Hän käteensä „Hengen miekan, joka on Jumalan
sana“ (Ef. 6: 17) ja woitto oli Hänen.

Mikoina lähinnä ennen Wapahtajamme kuolemata
oli wanha testamentti enustuksineen erittäinkin Hänen
hengessjään, sydämessjään ja huulillaan. Opetuslapsilla
tyllä ei ollut halua ajatella Meštarinsa kärkeinistä ja
kuolemata, mutta Hän muistutti heille, että „kaikki pi-
tää täytettämän, kuin profeetat Ihmisen Pojasta kirjoit-
taneet ovat“ (Luuk. 18: 51). Wiimeisenä iltana ennen
kuolematansa janoi Hän mennessjään yhdesjä opetus-
lastensa kansja Selsamaueeseen: „täna yönä te kaikki pa-
henette minusja; sillä kirjoitettu on: minu yön paimenta
ja lampaat laumasta pitää hajoitettaman“ (Matt. 26:
31). Riippuesjaan kiroituksen puulla meidän tähemme,
muisteli Hän enustuksen janoja, jotka Pyhä Henki jo
aikoja ennemmin Dawidin kautta oli lausunut. Ja ai-
wan wiimeiset sanansa maailmalle olivat nefin raama-
tun janoja. „Isä, sinun käsiis annan minä henkeni“,
huudahti Hän, kallisti pänsjä ja kuoli. Hän eli ja kuoli
wanha testamentti huulillansa.

Nämä muutamat esimerkit jo osoittavat, minkä erikoisen arvon Jeesus antoi raamatulle, juutalaisten pyhäälle kirjalle. Sydämellensä oli hän siihen kiintynyt ja sen valossa Hän kaikkii punnitji ja tarkasti. Raamattu oli Hänestä horjumaton ja jumalallinen ilmoitus, jonka opetuksia ja neuvoja ei rangaistuksetta voi laiminlyödä, mutta samalla se oli Hänen mielestänsä se voiman ja lohdutuksen lähde, jonka reumalle elämän helteisinä päivinä tulee istahtaa virvoitusta ammentamaan.

Seurattaamme Mestariamme, „Hän kun antoi meille esikuvan, että meidän pitää Hänen askeleitansa noudattaman“ (1 Piet. 2: 21). Ottakaamme mekin raamattu „jalkaimme kynttiläkfi ja valkeudekfi kaikilla meidän teillämme“ (Ps. 119: 105). Puhutakäämme aina Jumalan avulla sen neuvoja seurata ja opetuksia noudattaa. Olkoon tämän elämämme kulussa alinomaisena rutoutena sydämesjämme: „Herra avaa Sinä minun silmäni näkemään ihmeitä Sinun laistas“ (Ps. 119: 18).

D. S.

Suomen Merimieslähetyksen toiminnasta San Franciscossa ja sen ympäristöllä.

Kultakunneen aikoina, w. 1850 paikoilla osui ainoastaan ani harva suomalainen tänne San Franciscoon. Vasta 1860 ja 1870 välillä alkoi vakinainen asutus täällä. Useimmat heistä olivat merimiehiä, jotka purjehtivat täällä länsirannikolla tahti entisiä merimiehiä, jotka ryhtyivät työhön maisja. San Franciscon tunnettu synnillinen elämä wei mukanaan myös useimmat kansalaissittamme, ja huivittelua esittiin kapakaelämästä. Oli kuitenkin joukossa niitäkin jotka yrittivät parempaan päin, ja osa heistä kutsui papikseen H. Turusen, jonka toimista on kerrottu tämän vuoden kalenterissa. Hän sai kootuksi ympärilleen pienen joukon kansalaisia, mutta suurempaa vaikutusvoimaa ei hänellä ollut. W. 1887 kirjoitti hän Suomen Merimieslähetykselle Helsingiin, kertoi seurakunnastaan ja kansalaisten oloista sekä pyysi kannatusta työllensä. Merimiehen Ystävässä sanotaan, että hänen kirjeensä todella osoittaa, että sekä opettaja että kuulijat ovat suuresti avun ja johdatuksen tarpeessa, mutta tuo, että yrittävät perustaa seurakuntaa ja ovat hankkineet itselleen lainakirjaston y. m., osoittaa että kansalaisemme suuren lännen pääkaupungissa kuitenkin

tahtovat päästä eteenpäin. Lausutaan sen yhteydessä myös toivomus, että Merimieslähetyksessä voisi pian riittää heitä auttamaan. Jo ennemmin olivat lähetyksemme työntekijät huomauttaneet myöskin Merimiehen Ystäväsä jittä, että täällä länsirannikolla purjehtii paljon suomalaisia ja että tänne olisi lähetettävä merimiespappi. Merimieslähetyksen työ oli silloin vasta alulla, eikä löytynyt silloin vielä varoja niin paljon että olisi voitu

Matti Tarffanen,
Merimiespappi San Franciscossa
1890—1893.

ryhtyä työhön täällä. Kun jitte useat kansalaiset tyytymättöminä H. Turuseen pyysivät Suomen Merimieslähetykseuraa lähettämään tänne merimiespappin, otti seuran hartitaksensa ja lähetti pastori J. K. Nikanderin tänne tutkimusmatkalle w. 1889. Pastori Nikanderin täällä pitämässä kokouksessa lupasivat kansalaiset asiaan innoituneina avustaa merimieslähetystä \$50 kuukaudelta, jos lähetetään tänne merimiespappi. Tämän tut-

kimusmatkan seurauksena oli että merimieslähetyksessä Jumalan apuun luottaen päätti lähettää tänne merimiespappin. Siihen toimeen kutsuttiin pastori Matti Tarffanen. Hän saapui San Franciscoon toukok. 31 p. 1890. Erinomaisella ystävällisyydellä olivat kansalaiset ottaneet hänet vastaan. Kuitenkin Turunen ja hänen ystävänsä katsoivat epäluulolla lähetyksen hanketta ja ottivat katteralla mielellä vastaan uuden työntekijän. Ko-

Robert Gerberg,
Merimiespappi San Franciscossa.

N. Kenwall,
Nyt. merimiespappi San Franciscossa.

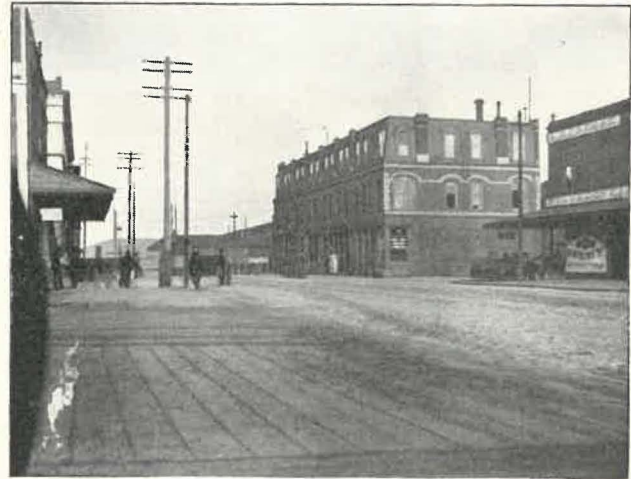
koukset pidettiin ensin ruotsal. ew. lutherilaisessa kirkossa, kunnes saatiin vuokratuksi oma huoneusto talossa 9 Mission str., jossa on nytämitta pyyhitty.

Kun pastori Tarffanen ryhtyi työhön huomasi hän, että olot olivat siksi huonolla kannalla, ettei seurakuntaa voitaisi perustaa, ja sentähden perustettiin keuhk. 29 p. 1890 „San Franciscon Suomalainen Ewankelis-Luterilainen kirkkotunta“ toimimaan siksi, kunnes saadaan paik-

kunnalle wakinainen seurakunta. Tätä kirkkokuntaa, joka lienee ainoa laatuaan, ruvettiin sittemmin kutsumaan „kirkkoseuraksi“. Kirkkokunnan ensimmäinen pyhäkälä kuului: „San Franciscon Suomal. Ewank. Lutheril. kirkkokunnan tarkoituksena on pitää huolta siitä että se 600 Dollarin suuruinen wuotuinen apu, joka täällä asuwain suomaloisten puolelta on luvattu Suomen Merimieslähetyksseuralle, niinkauwan kuin se täällä pitää Suomesja wirkaan wihittyä Ewankelis-Lutherilaista sananpalvelijaa, tuliji kootuksi ja ajoisja Merimieslähetykselle suoritetuksi“. Kirkkoseuran j'seneksi pääsi jokainen sen tarkoitusta harrastawa ripillelastettu tahi 15 wuotta täytännyt kansalainen, joka suoritti sijään pääsy- ja jäsenmaksun. Seurakunnallisia wewollisuuksia ei jäsenille määrätty. Kirkkoseuraan liittyi koko joukko jäseniä, enji wuonna 80 jäsentä. Tämä kaitki waiuttii sen, että moni, joka oli ollut pyhittämissä tänne merimiesrappia ja oli myöskin liittynyt kirkkoseuraan, wetiähtyi siitä pois. W. 1892 lopussa ei ollut maksawia jäseniä enemmän kuin 53. Jälkeenpäin meni lukumäärä wiclä jonkun werran alemmaksi. Näin ollen tuli lähetykselle luvattun avustuksen suorittaminen waikeammaksi. Mutta alkuun oli kuitenkin päästy, ja monta Kristuksen ristin wihollistakin oli ollut siinä apuna. Joskin ystävien joukko oli pieni, ja saatiin kokea waikeuksia ja wastuksia, niin eteenpäin kuitenkin pyrittiin, ja Herra oli siunaamassa työtä. Parisjamme on wiclä henkilöitä, jotka silloin ensimmäijän taistelun aikoina wewettiin Jumalan waltakunnan piiriin.

Pastori Tarckanen teki täältä saarnamatkoja San Josehen, Rockliniin, Mendocino countyn eri paikkoihin, Surekaan, Portlandiin, Astoriaan ja Deep Riverille.

Kolme wuotta täällä tehtyään uutiswihelijän waikeata työtä kivettyneellä mainiolla palasi pastori Tarckanen kotimaahan ja hänen seuraajakseen 4 wuoden ajaksi tuli pastori Hernberg. Hän jatkoi edeltäjänsä työtä aloitetuun suuntaan. Hänen aikanaan järjestelettiin jäännöksi- set saarnamatkat Mendocino countyyn ja Rockliniin.

Rakennus San Francisconsa, jossa Merimieslähetyksen huoneusto sijaitsee.

Lähetyksemme yhteyteen perustettiin silloin myös kristillinen kaksikielinen nuorisoseura.

Elok. 1 p. 1897 saapui allekirjoittanut tänne. Minua seurasi tänne waihtimestariksi ja maallikkoapulaisiksi J. H. Heimonen, joka kolme wuotta oli lähetyksemme palveluksessa. Hoidettuani sen jälkeen yksin kolme wuotta asemaa olen nyt saanut apulaisiksi lähetyksaar-

naaja Oskar Ruutulan. Säännöllisiä saarnamatkoja olen tehnyt Mendocino countiin,urekaan ja Rockliniin ja satunnaisia matkoja muualle. W. 1899 muutettiin kirkkoseura seurakunnaksi. Muutosta oli ennen jo yritetty, mutta nyt vasta olivat olot sitki muuttuneet että se voitiin aikaan saada. Samoihin aikoihin kun seurakunta perustettiin ostettiin lotti kirkkoa ja pappilaa warten. Jo w. 1891 alettiin kerätä varoja kirkonrakennusrahastoon. Lotin hinta oli \$3,700, josta ostettaessa maksettiin puolet. Innostus asiaan kasvoi maanoston jälkeen niin että juuella 1902 saatiin loput velasta maksetuksi. Tse rakennusta warten on kasvasa vasta pieni summa koossa. Toiwon ettei kuitenkaan kestä koviin monta vuotta ennenkuin tännekin saadaa suomalaisen kirkko.

Merimieslähetyksen toiminta on hyvin monipuolista. Paitsi tavallisia papin tehtäviä seurakunnassa ja muiden maassa asuwien kansalaisten keskuudessa on pidettävä huolta merimiehistä. Käymme esimäsä merimiehiä laivoista, boordinguoneista, kapakoista ja sairaaloista keskustellaksemme heidän kanssaan ja kutsuaksemme heitä jumalanpalveluksiin. Wiittelyksiä löytyy paljon. Muun muassa on täällä suomalaisiakin kapakoita 24. Jotta merimiehillämme olisi sopiwa kokoon-tumispaiikka, on lufusalimme auki iltapäiwinä ja illoilla. Lufusallimme saapuu 70 eri lehteä ja aikakauskirjaa eri kielillä. Wälitämme kirjeitä merimiehille ja muille kansalaisille. Wiime vuonna toinutettiin perille 2,423 kirjettä. Rahojen tallettamisessa ja kotia lähettämisessä olemme myös olleet apuna. Tämä toimi on vuosien kuluessa kaswamistaan kaswanut. Wiime wuotinen koko rahalite oli \$3,1107,90, josta lähetyksiä Suomeen \$12,508,25.

Heikkoa on thömme ollut, mutta Herra on siitäkin siunannut. Thömme tarkoituksena on ollut woittaa merimiestemme ja siirtolaistemme sydämet Jeesukselle ja olla heille apuna kaitisja aineellisisjakin asioissa. Paljon on isänmaamme ahtainakin aikoina saanut uhrata rikkaan Californian tähden. Se on tehnyt sitä rakkaudesta. Balkittoon Herra sen isänmaallemme.

Lokakuulla 1903.

A. Renwall.

Siirtolaiskoti New Yorkiin.

Kirkkokuntamme viimeisessä kirkolliskokouksessa oli keskustelun alaisena kysymys, hankitaanko siirtolaiskoti New Yorkiin. Asia otettiin keskusteltavaksi vasta silloin, kun kokous oli loppumaisillansa, eikä siis voitu perin pohjin esittää sen tarpeellisuutta eikä myöskään keinoja keksiä sen perustamiseksi. Mutta kuitenkin oltiin sitä mieltä, että kirkkokuntamme perustaa semmoisen kodin niin pian, kuin suinkin on mahdollista, ja että kirkkokunta itse ottaa sen tarkastutensa alaiseksi. Synodimme oli edesvastauksen alainen kodin toiminnasta. Paikallishallinto on kuitenkin välttämätön ja sen muodostajiksi merimieslähetyksen ja paikallisseurakuntain valitsemat jäsenet. Vielä toivottiin, että Suomesta saataisiin 10,000 markan suuruinen lahja, joka toista vuotta jätte tarjottiin merimieslähetykselle samaa tarkoitusta varten.

Siirtolaiskodin perustaminen New Yorkiin on kirkkokuntamme tärkeimpiä tehtäviä. Meillä on kyllä muita yhteisiä puuhia, esimerkiksi Suomi-Opisto, jotka vaativat tehokasta kannatusta kansalaistemme puolelta, mutta kuitenkin emme saa ummistaa silmiämme niiltä vaaroilta, jotka uhtaavat Amerikkaan yhä suuremmissa määrässä saapuvia kansalaisyämme. New York on Amerikan portti ja sen kautta kulkee suurin osa siirtolaisistuwasta. Joka viikko saapuu sinne satoja suoma-

laisia, joista toiset aikovat jäädä miljoonakaupunkiin, toiset jatkavat matkaansa länteenpäin, mutta saattavat kuitenkin pysähtyä sinne muutamaksi päiväksi. Siitä hetkestä saakka, jolloin siirtolainen laskee jalkansa New Yorkin pohjalle, on hän tuhansien vaarojen ympäröimänä. Löyhtyy suuri joukko semmoisia kurtia ihmisiä, joitten ainoana työnä on petkuttaa saapuvia siirtolaisia. Rokeneet kun ovat, näkevät he helposti saaliinsa, hyökäävät sen kimppuun tyrkyttäen muka kaikenlaisia palveluksia. Moni herkkäustoinen kansalainen, joka näin on joutunut mainittujen henkilöiden kynsiin, on sortunut ainaiseksi. Siirtolaiskoti turvaa siirtolaiset näiltä vaaroilta, se kun lähettää edusmiehensä Ellis Islandiin, siirtolaisten tarkastuspaikkaan, josta hän vie heidät suoraan siirtolaiskotiin. Rodissa annetaan kunnan hoitoa ja mitä apua waan tarvitaan, joten siirtolaisten ei ensinkään tarvitse luottaa epäilyttävien henkilöiden palvelukseen. Tässä suhteessa siirtolaiskoti jo on äärettömästi merkityksestä.

Mutta toisessakin suhteessa Suomi-Synodin ylläpitämällä siirtolaiskodilla olisi varsin tärkeä tehtävä, nimittäin luterilaisen uskontomme ja kirkollisen mielen säilyttäminen. Siirtolaiskodit ovat perustetut ylipäänsä uskonnolliselle kannalle, mutta luonnollista on, että se uskonjuunta, jonka palveluksessa kukin koti on, painaa leimansa kotinsa toimintaan. Hyvin tavallista on, että muunkieliset ja muunuskoiset siirtolaiskodit ottavat suomalaisia pois Ellis Islandista. Mutta sitä tehdesään he koettavat kääntää kansalaistemme omaan uskonjuuntaansa. Tunnen erään metodistisen kodin, joka toimii tässä suhteessa hyvin uutterasti suomalaisten keskuudessa. Suomi-Synodin kannattama ewankelis-luteri-

lainen fiirtolaistoti voii epäilemättä toimia juurella me-
nestykfellä uskontomme säilyttämiseksi. Luterilainen us-
kontomme on kallein perintö, jonka olemme vanhemmil-
tamme saaneet, eikä meidän sivi waihtaa uskontoa,
milloin waan joku uusiansa meille tyrkyttelee, taikka
maalliset edut kehoittawat sitä tekemään.

Wielä fiirtolaistoti woiji kaswattaa kirkollista mieltä
saapuneissa kansalaisissamme. Kokemus on kyllä näyt-
tänyt, että fiirtolainen tultuaan Amerikan wapaampiin
oloihin luulee saawansa wapautua suhteestansa Jumia-
laankin. Mutta astuesaan fiirtolaistotiin, huomaa hän,
että täälläkin palwellaan ja kunnioitetaan Herraa. Koti
tekee häneen wakarwan, ylentävän wakitutuksen, joka
usein määrää hänen tulewan uransa. Ja sitte kun
fiirtolainen matkustaa eteenpäin, tawallisesti semmoisiin
paikkoihin, joissa jo löytyy kirkollisia pyrinnoita kansa-
laistemme keskuudessa, niin hän saapi jo fiirtolaisto-
dista neuvoja ja kehoituksia liittymään semmoisia pyrin-
nöitä harrastamaan, jotka owat jaloja ja erityisesti kirk-
kokuntamme yhteydessä. Helposti kufin käfittää, että
kirkkokuntamme perustama fiirtolaistoti on miltei elin-
ehto sen wastaiselle toiminnalle.

Mutta semmoinen koti ei woi ainakaan aluksi kan-
nattaa itseänfä, eikä sitä saa ilman waroja pystyyn,
waikka se olisikin wuokratussa talossa. Täsfäkin tarwi-
taan kansamme myötäwakitutusta ja uhraawaisuutta.
Mutta jos yllä mainitun fiirtolaistodin perustaminen ja
ylläpitäminen tulee sydämien asiaksi seurakunnille ja yk-
sityksille, niin warmaa on, ettei se tule ketään rasittamaan
eikä muita yhteispuuhia syrjäyttämään.

Alfred Gröning.

Leadin ew.-lut. seurakunta.

Kauwan oliwat Black Hillsin suomalaiset olleet ilman
ew.-luterilaista seurakuntaa ja warjainaista sielunpai-
menta. Kewäällä w. 1889 poitkeji allamerkitty olles-
saan San Francisccon matkalla myös Black Hillfissä ja
kehotti sitäläisiä kansalaisia kutsumaan sielunpaimeneksseen
Suomesta tähän maahan tulleen pastori H. Tantereen.
Seurauksena olitkin, että pastori Tanner kansalaisten kut-
sumana saapui Black Hillsiin jo samana kewäänä.

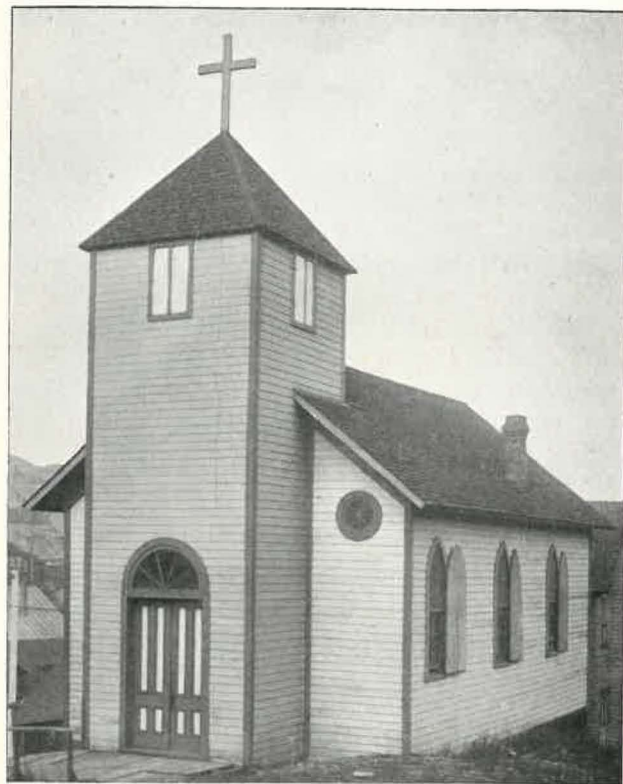
Lead City tuli pastorin asuntopaitaksi. Warjainainen
seurakunta täällä perustettiin ja laillistettiin heinäkuun
28 p. 1890. Suomi-Synoodin yhteyteen otettiin seura-
kunta helmikuun 18 p. 1891. Toistaiseksi oli jäännölli-
siä jumalanpalweluksia pidetty suomalaisen „Ilta Hetki“
raittiusseuran huoneessa.

Kirkon rakentamisesta tehtiin lopullinen päätös tam-
mikuun 1 p. 1891. Piirustuksen tähän kirkonrakennus-
seen oli pastori Tanner laatinut. Uudessa kirkossa pi-
dettiin jumalanpalwelus enfi kerta maaliskuun 27 p.
1891. Lukuunottamatta maata on kirkko tullut maksa-
maan noin \$1,300.

Kun pastori Tanner w. 1891 muutti täältä, jäi seu-
rakunta pitkäksi ajaksi ilman sielunpaimenta. W. 1901
muutti Suomen merimieslähetysken fiirtolaispappi, pas-

tori R. Sahlberg tänne asumaan, pitäen täällä useampia jumalanpalveluksia kuussa ja tehden täältä lähetyksmatkoja muihin suomalais-siirtokuntiin. Hänkin matkusti Suomeen kevät-keuhalla w 1802, joten taas jäätin ilman opettajaa. Välillä kävi pastori Riippa täällä yhden kerran pitämässä jumalanpalveluksen ja tekemässä kirkollisia toimituksia. Tätä nykyä asuu Merimieslähetyksen palveluksessa oleva siirtolaispappi pastori A. A. Wirtanen Leadissä ja on seurakunta hänen hoidossaan.

J. K. N.

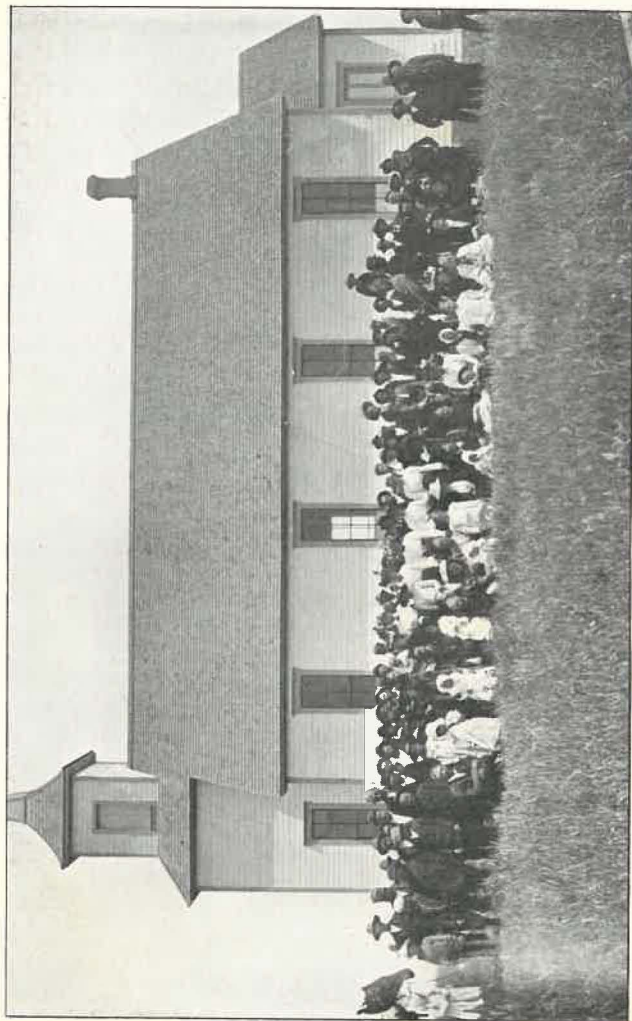
Leadin seurakunnan kirkko.

Sawon suomalais. ew. lut. seurakunta.

Sawon siirtokunnassa, Etelä Dakotan pohjoisim-
masissa osassa, perustivat kansalaisemme evank. luteri-
laisen seurakunnan jouluk. 31 p. 1884. Tammikuun 7
p. 1885 se wahvistettiin silloisen Dakotan piirikunnan
virastossa ja saman tammikuun 12 p. Brown kauntin
virastossa. Sawon seurakunta päätti vapaasta halus-
taan liittyä Suomi-Synoodiin maaliskuun 11 p. 1890,
39:llä äänellä 1:tä vastaan.

Kirkkorakennuspuuhiin ryhtyi seurakunta vuonna
1888 ja kirkko valmistui saman vuoden kesällä ja
saatiin jo siihen kuntoon, että siinä voitiin pitää Jumal-
anpalveluksia. Seurakunnan pappina oli silloin J. W.
Lähde, ja hänellä on suurin ansio siitä, että Sawossa
on kirkko; istuimet ovat siihen jälestäpäin hankitut, ja
viime kerrään paperoitiin kirkon seinät sisältä, joten se
nyt on lämmin ja kaunistui. Seurakunnan hautaus-
maa vihittiin jo w. 1887.

Wakinaisina saarnaajina on seurakunnassa olleet
herrat J. W. Lähde (w. 1888) ja G. Sarmela (w. 1889
—1890). Sittenmin ovat jottkut kirkkokunnan papeista
silloin täälläin käyneet seurakunnassa jumalansanaa julis-
tamassa, rippikoulua pitämässä ja tekemässä muita kir-
kollisia toimituksia. Suomen Merimieslähetyksen siirto-

Sawon seurakunnan kirkko.

laispappi pastori R. Sahlberg hoiti seurakuntaamme noin kolmen vuoden ajan (1899—1902), käyden seudullamme noin 6 ja 7 viikon väliaikojen perästä.

Seurakunta on saanut kärsiä paljon rettelöitä viime vuosien kuluessa; monenlaisia kulkusaarnaajia on ollut liikkeessä erimielisyyttä kuulwämässä. Muiden muassa on tuohon sopimattomaan menettelyyn kirkkoh. Mandelböfkin setottanut itsensä, kun hän Calumetistä käsin kävi täällä, tuskut pullollaan „kansallisseurakunnan“ sääntöjä, perustamassa seurakuntaa seurakunnan sijalle. Sanoimme hänelle, että täällä on jo seurakunta; mutta sitä hänen oli vaikea uskoa. Kahdeksan perhettä erkani silloin vanhasta seurakunnasta. Hartaasti toivoisimme saavamme joskus wakinaisen opettajan. Herra sen meille uokoon!

J. L.

Suomi-Opistomme.

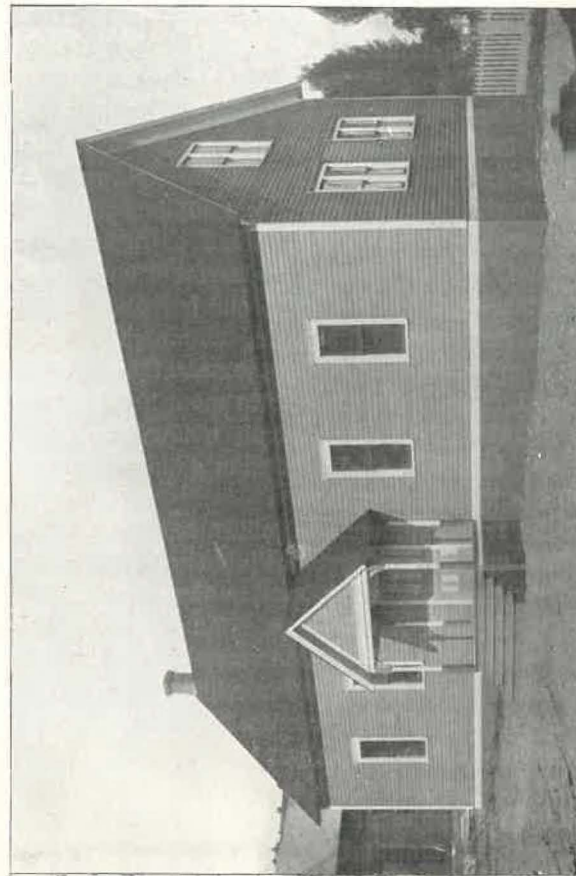
Kirkkokuntamme opisto on aina ollut kirkollisten ystäväämme lemmen esineenä. Syystä he kysyvät sanansaattajilta sellaisilta, kuin Kirkollinen Kalenterimme: kuinka siellä nyt voidaan? Minkälainen on opiston menestys ja edistys?

Alkaaksemme oppilaitoksemme wakinaisen toiminnan puolelta mainitsen ystäville muutamia tietoja opettajavoimista ja oppilaista. Entisiä opettajavoimia on opistollamme ainoastaan kolme opettajaa, maisteri R. W. Arminen, past. J. Bäck (tuntiopettajana) ja tämän kirjoittaja. Pastori R. Quotari, jonka toimeentulo surin perheensä kanssa tuli täällä liian vaikeaksi, muutti viime kesänä kotimaahan. Suomesta on opistomme onnistunut saada ja nuoria opettajavoimia sijaan, nimittäin naisjohtajaksi neiti A. Granqvistin ja miesopettajiksi maisterit T. R. Wallenintsen ja L. W. Lundin. Amerikasta on opistomme saanut englannin kielen opettajiksi neiti L. Silfwenin ja maisteri D. W. Brandellin. Täten on 8 opettajaa jakamassa tiedon-aarteita opiston 7 luokkaan jaetulle oppilasjoukolle. — Oppilaita on syyslukukaudella 1903 ollut 73. Tämä on melkoinen määrä verrattuna opistomme oppilasmäärään viime lukuvuonna; jolloin oppilasluku vaihteli 54 ja 55 välillä

ja oli kaitkiaa koko lukuvuonna 61. Nykyijistä 73:sta oppilaasta on 47 mp. ja 26 np. Vielä täytyy walittaa kestävyhden puutetta oppilaittemme koulunkäynnissä, joka nähty siitä, että ylempillä luokilla on vähän oppilaita, vaikka niitä joka vuosi on ensimmäisellä ja toisella luokalla ollut melkoinen määrä. — Ensi kerräänä toivomme voivamme päästää ensimmäiset oppilaat opiston läpikäyneinä, ei kuitenkaan seminaarin, jota warjinaisesti ei ole ollut vielä toiminnassa. Sitten vasta voimmekin alottaa jumaluusopillisen seminaarin, kun saamme opistosta siihen ylioppilaita.

Lineellisen puolen suhteen on opistomme saanut olla ahtaalla kuluneena vuonna. Ja kuitenkin on kuluneen vuoden kokemusissa ilahuttaviaakin puolia. Korottomia lainoja, vaikka olekkaan saatu niin paljon kuin lupauksia oli, on saatu yli \$16,000. Tottahan nuo loputkin vielä saadaan. Mutta korottomia lainoja kerätessä jäi kannatuspuoli jo edellisenä vuonna liian vähälle, ja sen lisäksi tuli viime talvinen nälänhätä Suomen pohjois- ja itä-osissa, joka waati suureksi osaksi opistomme ystäväinikin ponnistukset kääntymään nälänhädän lieventämiseksi. Täten on koulun welka päässyt lisääntymään useanmalla tuhannella dollarilla. Tarvitaan melkoisia ponnistuksia, jotta asiat saataisiin suotuisalle kannalle.

Ystävät ovatkin oivaltaneet tämän ja ruvenneet toimimaan usealla taholla kiitettävällä innolla. Jo viime kirkolliskokouksessa lausuttiin innokkaita neuwon ja kehotuksen sanoja asian auttamiseksi. Erittäinkin mallikelpoisesti ovat muutamit kirkkokuntamme papit ottaneet asiaa ajatseen, osottaen, ettei heidän rakkautensa ollut waan puheessa, waan myös työssä. Suomi-Opi-

Suomi-Opiston muuttu ja voimisteluhuone.

ton päivät kesällä osottivat jo melkoista edistystä edelliseen vuoteen nähden. Hyvää asiaa opistollemme ovat ajaneet ne neidit, jotka ovat kulkeneet sen tarpeita kansallemme muistuttamassa suurella maltilla ja kärsivällisyydellä. Erittäinkin muistutan tässä neiti Hanna Söderbackan toimintaa. — Suosion liikeyhymistä opistoamme kohtaan osottaa kannatuskuntien kasvamisen eri osissa maata. Entiset kannatuskunnat ovat toisiin paikkoihin melkoisesti suurentuneet ja uusiin paikkoihin on kannatuskuntia muodostettu. Tämä onkin erittäin suotava asia, koska täten opiston kannatus paraiten lähennee vähitellen sitä päämäärää, että se saadaan toimeen tasajäillä suoranaistilla antiminilla. Maanviljelijät, joilla ei ole aina rahaa annettavana, voivat lähettää opistollemme „lahjoja luonnossa“, jotka ovat hyvin tervetulleita. Toistaiseksi soisin opiston ystävään koettavan toimittaa keräyksiä tähän tärkeään asiaan muillakin sopivilla ja siiveillä keinoilla.

Tällä kertaa esitämme lukijoillemme kuvassa Suomen Opiston musiikki- ja voimisteluhuoneen, joka noinkin yksinkertaisena on tullut maksamaan enemmän kuin \$1,500. Vaikka „musiikki“ jo kyllin oikeuttaa kansamme filmissä tuon rakennuksen olemassaolon, mainitsen parilla sanalla voimistelun tarpeellisuudesta. Voimistelu on määrätty sarja ruumiin liikkeitä, joita oppilaat tekevät voimistelun johtajan ohjauksella. Koulunpenkillä ja kammareissaan luku- ja kirjoitustoimissa istuen jähkistyivät oppilaat jäsentensä puolesta ja saivat epäterveellisiä vaikutuksia. Mutta voimistelun monipuoliset ruumiin liikkeet vaikuttavat vastapainoksi tähän virkistävästi. Samalla edistää voimistelu ruu-

miin eri jäsenten taroituksenmukaista kehitystä. Näistä jhistä on voimistelu pidetty kouluisja tarpeellisena.

Kasvakoona alkanut suosio kirkkokuntamme kallista oppilaitosta kohtaan nhä edelleentii Herran ajettaman järjestyksen mukaisesti, se on niin, että yhdän annetaan Herralle ja avut Herran asiaan yhä enemmän rakkaudesta. Tähtäähän tämä laitos Jumalan valtakunnan lewittämistä ja edistämistä niitokansamme keskuudessa ja tämän kansan kohottamista kristilliseen valoon ja sivistykseen. Sentähden se ansaitsee päästä edes tyhdyttävälle kannalle — ja sitä warten kansalaistemme nhä jatkuvaa ja kasvavaa imofasta harrastusta. Mutta olkoon Herra tuon harrastuksen antajana!

J. K. Nikander.

Keskus-hätäapukomitea Waski- saarella.

Jo keuhalla 1902 ruvettiin ratkaassa hynnjuimaas-
jamme huonoa vuotta aawistamaan, kun keuhä oli niin
tylmä ja wedentulo ylellinen. Wiljat eivät päässeet
typpymään; heinätkin jäi monin paikoin korjaamatta.
Kun fitten keuhä alkoi läheta ennenaikaisista loppuaan ja
tylmät hallatkin alkoivat tehdä tuhojaan, nähtiin sy-
tyllä selwästi, että kato oli tullut suureen osaan pohjoista
ja itä-Suomea ja samalla nälkä tuo kolikko wieras,
alueella, joka käsitti noin 400,000 henkeä.

Mistä apua saadaan? oli tietysti ensimmäinen kysy-
mys. Jumala on tosin hädänalaisten auttaja; mutta
hän tahtoo apunsa antaa useinmiten toisten ihmisten
kautta. Olitiin olemassa ijäimme maassa ennestään
keskushätäapukomitea ja jonkun verran jäästötä sen
apurahastosja. Lisää kokoiltiin eri oisissa Suomea, ja
parhaansa panivat Suomen onnellisimpien osien asu-
kaat auttaakseen nälkäseutujen asukkaita. Kuitentkin olisi
warat wähiin supistuneet, jollei muualtakin olisi arme-
liasta kättä ojennettu auttamaan.

Armeliaisuuden tunne heräsi Amerikasjakin ole-
wain suomalaisten sydämissä nähdesjään tuon kol-
kon nälkäwieraan tulleen kotimaan kansaa kiusaamaan,

Amerikan Suomalaisen Hätä-apu Keskuskomitean jäsenet:

S. G. Söderberg, W. Petto, Ch. N. Wicksström, W. N. Ahlman, E. C. N. Sorjonen, Ch. Heiska,
Pastori S. K. Pitkanen, Oscar S. Larsen, Pastori A. Aitokallinen, Jaakko Niemi,
U. Ebbetgren,

Hartainmat pohjois Michiganissa kutsuivat marras-
kuulla kokoon yhteisen kansankokouksen Hancockiin, jossa
tuomailtiin, millä tavalla apuur riennettäisiin. Walit-
tiin keskuskomitea asiaa ajamaan. Sen tulisi herättää
innostusta asiaan ja panna toimeen keräyksiä seudul-
laan, jopa kehottaa kansalaisia koko Amerikassa kerää-
mään hätä-apuvaroja. Muita ohjeita ei sille annettu
kuin se, että kerätyt apuvarat jaettaisiin tarvitseville
suoranaisesti lahjoina. Hätä-apatkomiteaan walittiin seu-
raavat jäsenet: Kolumbiasta: C. J. Wickström, J. Niemi,
D. J. Larjon, R. Heusa, P. Mirakinen, C. J. Sorjen ja
U. Södergren, ja Hancockista: A. Johnson, A. Pelto,
N. J. Ahlman, J. H. Jasberg ja J. K. Mikander Näin
walittu komitea walitti jäsenistään tri C. J. Sorjenin
esimieheksi, J. H. Jasbergin kirjuriksi ja Jisakki Niemen
rahastonhoitajaksi.

Melkoisia työtä tuotti tämä „siwutoimi“ komitean
jäsenille, kun asian johdosta oli pidettävä useita kokouk-
sia. Keräyslistoja ja kehotuskirjeitä lähetettiin rehellis-
iksi tunnetuille kansalaisille pitkin Yhdysvaltoja ja Ka-
nadaa keräystä warten hädänalaisten hyväksi. Täten
tuli tämän keskusapatkomitean kautta kulkemaan oma
kansalaistemme keräämiä varoja yli 6,000 dollarin, ja
amerikalaisilta saatuja varoja yli 4,000 dollarin. Sitä
paitti ovat kansalaiset eri paikoilla keränneet melkoisia
apuja, joita he ovat lähettäneet suoraan eri seutuihin
Suomenmaata.

Mutta komitea huomasi, että apu jupistui si täten
liian vähäksi tarpeen suuruuteen katsoen ja päätti ulot-
taa keräyksen amerikalaisen keskuuteen. Komitean esi-
mies toht. Sorjen teki sen wuoksi matkoja Minneapoliin,
Chicagoon, New Yorkiin y. m., herättäen näillä mat-

koillaan vaikutuswoimaisten amerikalaisen ja scan-
dinaawialaisten myötätuntoisuutta Suomen hätää-
kärjiviä kohtaan. Seurauksena oli useampiin kym-
meniin tuhansiin dollareihin nousewain apurahojen keräy-
tyminen Chicagossa ja Minneapolisia, jotka sieltä lähe-
tettiin suoraan Suomeen. Suurempaa warmuutta sai
myös Christian Heraldin ja sen omistajan tri Klopschin
keräys tri C. J. Sorjenin kehotuksien ja selwityksien
kautta. — Paljon työtä ja matkoja sai myös komitean
kirjuri J. H. Jasberg asian johdosta osakseen. Samoin
sai rahastonhoitaja J. Niemi uhrata melkoisia työtä ja
waiwaa hoitaessaan ja tilittäessään kerääntyneitä varoja.

Mutta waiwoista ei waliteta. Olihan iloista saada
huojentaa hätää ja poistaa murhetta ja puutetta nälän
ahdistamien majoista. Herra itse on käskennyt hyvän-
telewäisyyden ja sanoo rakastawansa iloisia antajia.
Rakswattakoon hän tuon rakkauden hedelmän meidänkin
kansasjamme yltäkylläiseksi!

J. K. N.

Di jos woifin!

Di jos woifin elää aina
Tahtos mukaan, Jumala!
Käskys pyhät mieleen' painaa,
Niitä tarkoin totella!
Di jos niist' en poikkeis pois,
Waikka wihollinen sois,
Paulojansa eteen' tois!

Di jos woifin, Jeesus, sua
Mielessän' ain' muistella,
Mäntäs pyhää, siunattua
Hengesäni kuunnella!
Etä walos walistais,
Henkes mua lohduttais,
Glos woima wirwoittais!

Di jos tunnon rauhan woifin
Sydämmessän' säilyttää
Armos kautta, niinkuin soifin,
Mielen tarkoin tyhnyttää,
Olla yhä kestävä,
Kotiin aina rientävä,
Laiwaaseen päin pyrkivä!

J. K. N.

Salaseuroista.

Epäilemättä on kysymys salaseuraisuudesta ja sen sopivaisuudesta päivän polttavia kysymyksiä niin hywin yksittäisille kuin hengelliselle ja maalliselle yhteistunnalle, jopa yksittäisille perheillekin. On tärkeätä, että kukin saa itselleen sen suhteen warman ja raittiin ajatuksen, voidakseen sen mukaan menetellä. Salaseuraisuus on näet tunkemalla tunkeutunut kansamme keskuuteen ja näyttää waltaawan yhä useampia kansamme jäseniä sekä tekee niihin vaikutuksensa, olkoon tämä sitten hyvä tai huono. Kysymyksestä on jo ilmaantunut kirjoituksia silloin tällöin julkisuudessa, kirjoituksia, joissa kirjoittajat ovat wakaavasti waroittaneet kansalaisiamme salaseuroihin rupeamasta. Myöskin kirkolliskokouksissamme on joitakuita kertoja asia ollut puheenaineena. Suotawaa olisi, että näin tärkeässä kysymyksessä esitykset aina olisivat asiallisia ilman erityistä kiihkoisuutta. Toivoakseni sillä tavalla saataisiin parhaat tulokset. Kysymys on siitä, onko kristityn sopiwa kuulua salaseuroihin. Silloinhan on myös wastattu siihen: sopiko meidän suomalaisen niihin kuulua. Onhan suomalainen kansamme kristikansaa, taikka tuleehan sen sitä olla.

Tähän kysymykseen wastaa tämän kirjoittaja kieltävästi ja pyntää rakkaiden lukijain hartittawiksi esittää seuraawat

Syyt salaseuraisuutta vastaan.

1. Valan tekeminen seuraan vastaanottaessa on yksi tärkeimpiä syytä, joiden vuoksi kristitty ei voi liittyä mihinkään salaiseen seuraan. Selvä on, että salaseuroilla silloin on ymmärrettävä sellaisia seuroja, jotka seuraan vastaanottaessa vaativat valallisen sitoumisen noudattamaan seuran sääntöjä, muun muassa ehdotonta vaitioloa seuran salaisuustista. Mutta ehdottomasti valalla sitoutuessaan johonkin, mitä ihminen ei tiedä, sitoo hän myös omantuntonsa. Entäs jos seurassa nyt on taikka västedeä ilmaantuu jotakin, jota ei omantunto voi hyväksyä, vaan jota sen täytyy tuomita, kuinka voit sinä sitoa itsesi sitä vaitenemaan. Entä jos omantunto västedeä vaatii ilmoittamaan sitä kanssajärjelleji ja sisarille, esim. varotukseksi? Mutta sinä olet itsetsi valalla sitonut pitämään kaikki salassa! Entäs jos tapahtui seurassa jotakin, jota omantunto, ehkei nyt suruttomuuden unta nukkuisjasi, mutta västedeä Jumalan armon kautta herättäsi — ja onhan se asia jostus suotawa, ainakin ennenkun kuolet! — niin, tuo omantunto vaatii ilmoittamaan maalliselle esivallalle tai kristilliselle seurakunnalle, tai omalle vaimolle (tai miehelle), taikka rakkaille lapsille? Sinun pitäisi se ilmoittaman, mutta et sinä voi, sinä olet orja, sinä olet sitonut itsesi ja omantunto si tuolle salaseuralle antamasi valan kautta!

Omantunnon kalleutta sekä sen merkitystä uskon asioissa, ei tunne tarkoin muu kuin herännyt ihminen, oikea Herran opetuslapsi. Omantunto kiinnittää ihmisen Jumalaan ja hänen Poikaansa Jeesukseen Kristukseen. Hyvä omantunto ja usko Kristukseen kuuluwat liikeisesti yhteen. Kun hyvä omantunto menetetään, menee usko fin, 1 Tim. 1: 5; 3: 9. Korkein Herramme on Jumalan

Janan ja uskontunnustuksemme mukaan Kristus. Häneen sitoo ihmistä omantunto, tälle Herralle tulee ihmisen olla vapaa kuulijaisuuteen „puhtaalla omallatunnolla“. Mutta kuinka voit sinä tehdä sitä, jos valalla sitot itsetsi jollekin muulle, esim. salaseuralle? Kuinkas teet, jos omantunto si tahoo jostus toisiin, mutta seuran säännöt ja valasi vaativat toisiin? Oi kallis nstämä! Pidä itsetsi ja omantunto vapaana! Älä mene tekemään tuollaista keryhtmielistä Heroodetjen valaa asioista, joita et tiedä et tunne! Vaaan säästä vapautesi sille Herralle, jolta kerran toivot autuuden saavasi!

2. Useissa salaseuroissa, esim. vapaamuurari-seurassa, on rukouksia, joissa ei voida mainita Jeesuksen nimeä. Tämä on ilmeisesti toinen tärkeä syy, jonka tähden totinen kristitty ei voi kuulua salaseuraan. Hän ei voi yhtyä rukoukseen, josta Jeesuksen nimi on tahallisesti pois jätetty. Hänelle kuuluu apostolinen neuvo, jota hän tahoo noudattaa: Kaikki, mitä te teette, joko puheella taikka työllä, tehkää kaikki Herran Jeesuksen nimeen. Mutta vapaamuurari-seura ja monet muut sen esikuwan mukaan muodostuneet seurat koettawat rakentaa weljeyttä kristittyin ja ei kristittyin välillä. Voidakseen saada seuraansa joweltunaan kristittyin, juutalajien, mahomettilajien, hintulajien ja muut pakanat, on se rukouksistaan karjainut pois Jeesuksen nimen. Ja kuitenkin luullaan vielä kristittyin woivan yhtyä sellaiseen rukoukseen! Kristitty tietää Jumalan sanasta, että hänen rukouksensa kelpaa Jumalalle ainoastaan välimiehen Jeesuksen Kristuksen kautta. Ja nyt hän kuitenkin astuu Jumalan eteen rukouksella ilman Jeesus-nimeä noiden uulien meljensä kansja, jotka Jeesus-nimen hylkäävät ja sitä pilkkaawat! Muistetaan silloin enää, mitä Jee-

jus sanoo niistä, jotka hänen kieltävät ihmisten edessä. Tämä on todellakin kristitylle tärkeä syy salaseuraisuutta vastaan ja on lifeijessä yhteydessä ensiksimainitun syy kausja. Siinä hän menettää uskon ja hyvän omantunnon. Ihmissäännöillä tässä pohjetaan Jumalan sääntö ja käsky.

3. Salaseurain henki on sitä laatua, että niissä totinen kristillinen mieli ei voi kestää. Jos joku herännyt ja hurskas ihminen liittyy niihin kaikellaisten luuloteltujen etujen houkuttelemana ja toisten wakuutellesa, ettei siinä muka ole mitään waarallista, niin on sellainen henkilö wähitellen laimennut uskoonsaan ja jumalisuudessaan, kunnes se lopulta on kadonnut tykkänään. Kellä taas ei ole sinne mennessä ollut herännyttä mieltä, se on salaseurasja ollessaan waan warmistunut suruttomuudessaan. Seuran henki on nyt kerran sitä laatua, ettei uskonnoista jowi paljon lufua pitää, ja seura tekee kaltaiseksi. Kylläpä se näkyy jo suomalaisistakin salaseuraisista, mintä arwoinen heistä on kirkko ja uskonto. Harwoin nähdään heitä kirkonmenoissa, wielä harwemmin Herranehtoollisella. Kun salaseurainen herää esin. tautiwuoteella hynnintuntoon, soiji hän wielä olewan itsellään aikaa luopua siitä. Ja todella herännyt ihminen ei woi kauwan enää olla salaseurasja. Wakaat sielunpaimenet ja heränneet kristityt sanowat, etteiwät ole harwainneet salaseurain jäsenissä yhtään harrasta kristitystä. Tästä woi hywin sanoa: hedelmästä puun tunnet.

Kuinka woihtaan kristillinen mieli ja wakawuus olla siellä, missä koetetaan rakentaa siltää kristinuskon ja kaiken maailman välillä?

4. Salaseuraisuus on osottautunut olewanja wahingollinen wihollinen kolmelle lailliselle yhteiskunnalle:

waltiolle, kirkolle ja perheelle. Sywälle katjowat waltiomiehet owat laufuneet ujoitelematta niiden wahingollisuuden waltiollisen yhteiskunnan suhteen. Tästä mainittakoon waan muutama sana salaseuraisuuden wahingollisuudesta seurakunnalle ja perheelle. Tähän so-pii selitykseksi jo se mitä kolmessa ensimmäisessä kohdassa on mainittu. Tämän lisäksi mainittakoon wielä, että salaseuraisuus kewyhtmielisyhtää edistäwan menetelynsä kautta turmelee kristillisen seurakunnan jäseniä, jotka niihin liittywät, ja antikristillisen luonteensa kautta uurtää seurakunnan jäsenten uskon perustusta. Moninaisten seurakotokotjien kautta tulee niihin osanottajilta riistetyksi aika kirkosakatymiseen. Lopulta muuttuu salaseuran „loofi“ heille seurakunnaksi, toisille suuremmasja, toisille wähemmässä määrässä, muutamille kotonaan. Salaseura, jota joskus on sanottu seurakuntaa „palwelewaksi piiaksi“, ottaa täten emännän ajeman! Ja millä tavalla se sen tähttää? Se on seurakunta, jonka uskonto on ilman Kristusta.

Päitji aikaa, kuluu salaseuralaiselta paljon rahaa ja woimia, jotka uskollinen seurakunnan jäsen tahtoo käyttää Jumalan waltakunnan edistämiseen.

Mitä haittaa perheelle on salaseuroista? Enjitetkin ne riistawät perheeltä toji-kristillisen perheenisän tekemällä hänestä tämän maailman miehen. Onnettomampi on asianlaita lapsukaisille, jos wielä äitikin antautuu samaan narripeliin. Tawallisesti sitä on näihin asti tehnyt perheenisä. Perheenisän pyhä welwollisuus on olla kodin piirissä sen ajan, mitä ei wiran welwollisuudet ja yhteiskunnalliset tehtawät waadi. Tätä iloa, etua ja juofiota ei hänen jowi kieltää awiopusuolijoltaan ja lapsiltaan. Mutta salaseuraisuus saattaa lufematto-

mat perheenisät laiminlyömään tämän melvollisuutensa. Selvästi voi ajatteleva tästä hymärtää, kuinka paljon sellainen perheenisä laiminlyö lastensa suoranaista kasvatusta ja sitä tukea, jota hänen tulee antaa perheen äidille tässä tehtävässä.

5. Mitä warten fitten kaikki tuo juuri puuha ja ajan, rahan ja woimien hukkaaminen, jota salaseurattin ehdottomasti kysyvät? Wakaata siweellistä työtäkö warten? Paljasta ilwetä ja narripeliä. Sellaista owat jo nuo vastaanottoferemoniat. Toisinaan on vastaanotomenoisja kauheata raakuutta, ettei ole ihme, että yksi ja toinen on tuossa saanut hulliuden alun. Monesti owat nuo raakuudet tuottaneet seuraukseksi kuoleman onnettomalle kotelaaalle. Itse seurat owat useinkin paljon waroja kysyviä kenuja, juominkeita, joissa harjotetaan tanssia ja korttipeliä.

6. Salaseuroilla on wiha luonnostaan kristillistä seurakuntaa kohtaan. Jos vielä toistaiseksi joku seurakunnan jäsen, mentyyään salaseuraan, onkin jonkun aikaa seurakunnassa ja näyttää jotakin toimivan sen hyväksittin, niin muuttuu se wälinpitämättömyys, joka seurassa alkaa ja kasvaa, wähitellen wihamielisyydeksi. Ja jollet itse rupeissikaan wihaamaan, olet sinä seurassa ollessaji niiden weli, jotka kantawat katkeraa wihaa seurakuntaa ja sen opettajia kohtaan.

Lopullinen johtopäätös.

Jos tarkoin punnissemme edellämainittujakin syitä, muuta mainissematta, käy niistä salaseurojen luonne ja henki selwille, samoin kuin on selwää, kuinka kristittyn kansan tulee niiden suhteen menetellä. Se hyvä, mitä niissä on tarjona, on hlen wähäinen sen hengellisen wa-

hingon suhteen, mitä salaseuroissa kärjitään. Waikka onkin paljon eroa eri salaseurojen tawoisja ja luonteesja, on niissä kuitenkin aina yhteistä tuo tofikristillisyydelle wieras henti ja ennentaikkaa tuo mieletön wä- lallinen sitoumus ja omantunnon orjuuttaminen heti alkaisja. Wakainmat kirkkokunnat owat sentähden aina olleet taisteluisja salaseuraisuutta vastaan. Kun sinun on walittawa salaseuran ja kristillisen seurakunnan wä- lillä, niin pitäisihän olla selwää, kumman walitset. Usein tuodaan salaseuran puolustukseksi niissä olewa henkiwa- kuutus. Tämän kirjoittaja pitää juuri tuon henkiwa- kuutuksen niissä wahingollisena syöttinä, joka monta nii- hin wiettelee. Parempi on että otat henkiwakuutuksen jossajin luotettawassa henkiwakuutusyhhtiössä, joka ei ole salaseura, ja säilytät omantunnon wapauteji. Älä ole tyhjämpäiwäinen ja utelijas pillopaikkojen urkkija, waan säilytä wapauteji, jonka Jumala sinulle on anta- nut, kalliina tawarana. Ajattele aina elämäsi loppua, että et olisi sellaisessa joukossa, jossa et joihi olewaji kuolinhetkelläsi että ijankaittisuuteen astuessaji. Te olette kalliisti ostetut, älkää ihmisten orjat olko.

* * *

Edellä olewassa olen koettanut esittää lyhyesti ne aatteet, joiden wuoksi kaisjon salaseuraisuuden kristittylle jopimattomaksi, jopa mahdottomaksi. Olkoon tämä jon- kunlaisena korwauksena siitä esitelmästä, jonka olin lu- wannut viime kirkolliskokouksen aikana esittää rakkaille wirtaweljilleni tästä kysymyksestä, mutta jonka laatimi- seen minulta filloin puuttui aikaa. Olkoon se myös pie- nenä aloitteena asian selwittämiseksi minun puoleltani,

ystävälliseksi neuvoksi ja varotukseksi kansalajilleni.
 Wastedes, kun Jumala suonee woinia ja tilaisuutta,
 koetan tehdä laajenuman esityksen tästä kysymyksestä.
 Antakoon Herra armonsa rakkaan kansamme lapille
 täällä wieraalla maalla kaikkien paulojen wälttämiseen!
 J. R. N.

Alekxi Leinonen.

Huomattawimpia kansalajiamme, jotka 1902 vuoden
 ajalla ovat kuoleman kautta tulleet keskuudestamme
 pois jirtyneiksi, on warmaankin Alekxi Leinonen. Siksi
 olemme tahtonut hänestä jollakin rivillä puhua Kirkol-

lisen Kalesterinkin lukioloille, waikkapa onkin Leinos-
wainajasta sanomalehdissä perusteellisia elämäkerrallisia
tietoja aikoinaan ollut, sen jälkeen kun sanoma saapui
hänen kuolemastaan, joka tapahtui Lake Lindenin hos-
pitaalisissa sanotun vuoden marraskuun 19 p. klo 4,15
j. pp.

Wainaja oli syntynyt Paltamosissa huhtikuun 28 p.
1846 ja oli siis kuollessaan 56 vuoden 6 kuun ja 21
päivän ikäinen.

Suomessa oli wainaja käynyt ensin Rajaamin alkeis-
koulun ja jatkanut sitten opinnoitaan Dulussa. Sitten-
min oli hän, Suomessa ollessaan, maanmittaustoimissa
kunnes hän vuonna 1870 siirtyi Amerikkaan. — Ameri-
kassa otti hän ensin mitä töitä eteen sattui; etenkin hän
oli rautatien töissä Minnesotassa, Jomassa ja Nebras-
kassa. Sittenmin oli hän enimmäkseen maanmittaus-
töissä etelässä, etenkin Teksassissa.

Räytännöllisten toimiensa ohessa oli Leinonen har-
jautunut kirjallisiinkin toimiin, ja aikaa myöten hänestä
tuli Amerikan suomalaisten ensimmäinen warsinainen
sanomalehtimies. Jo ennen mainittujen töittensä ohessa
hän kirjoitteli Amerikan oloista kirjoja Suomen lehtiin,
Uuteen Suomettareen, Dulun Wiikkosanomiin ja Suo-
men Kuwalehteen. Vuonna 1878 olivat kansalaiset
Waskissaarella päättäneet perustaa suomalaisen wiikko-
lehden niiden alkeiden sijaan, joita oli ennen ollut ja
jotka olivat lakanneet. Saavuttuaan Hancockiin touko-
kuulla 1878 alkoi hänen sanomalehtimiesuransa, jota
hän „Amerikan Suomalaisen Lehden“ toimittajana pit-
titti noin 15 vuotta. — Lehden toimittajana ei hän alku-
aikoina aina osottanut suosiollisuutta ewankelis-luteeri-
laista kirkkoa kohtaan. Ehkä lienee tuohon ollut syynä

jonkunlainen epähuomio hänen ja kirkkomme illoisten
edustajain välillä. Myöhemmin tuo suhde muuttui wa-
hitellen järkähtymättömäksi suosiollisuudeksi. Suomi-
Synoodin perustajain joukossa w. 1890 on A. Leinosen
nimi. Suomi-Opiston ystävä hän oli siitä asti, kun
opistoaatetta ruvettiin julki-tuomaan. Opiston johto-
kunnan jäsenenä, kun kerran opisto saatiin alkuun w.
1896, on hän kaiken aikaa kuolemaansa asti ollut sen
rahastonhoitajana, jota hän kiitettävällä huolella ilmai-
seksi teki. Muista hänen toimistaan ansaitsee mainitse-
mistä hänen osallisuutensa Suomalaisten Keskinäiseen
Palowakuutus yhtiöön, jossa wainajalla oli myös tär-
keä luottamustoimi.

Kun wainajan haudalla, marraskuun 23 p., seppe-
leitä laskettiin, laski allamerkitty myös seppeleen Suomi-
Opiston ja sen Johtokunnan puolesta. Silloin lausui
wainajasta muutaman sanan tähän tapaan: „Lasties-
sani tämän seppeleen Suomi-Opiston ja sen Johtokun-
nan puolesta Aleksi Leinosen haudalle pyyhän huomaut-
taa, että wainaja oli opistomme wilpitön, nöyrä ja
waatimaton ystävä, joka teki ille palvelusta ilmaiseksi,
sanoen sen olewan hänen melwolliisuutensa. Hän oli
myös järkähtymätön ystävä, joka pyysi muassa niin
wastoinkäymisen kuin myötäkäynnijentkin aikana. Soisin
Amerikan suomalaisten keskuudessa ilmaantuvan pal-
jon wainajan tapaisia wilpittömiä ystäviä rakkaalle
opistollemme!“

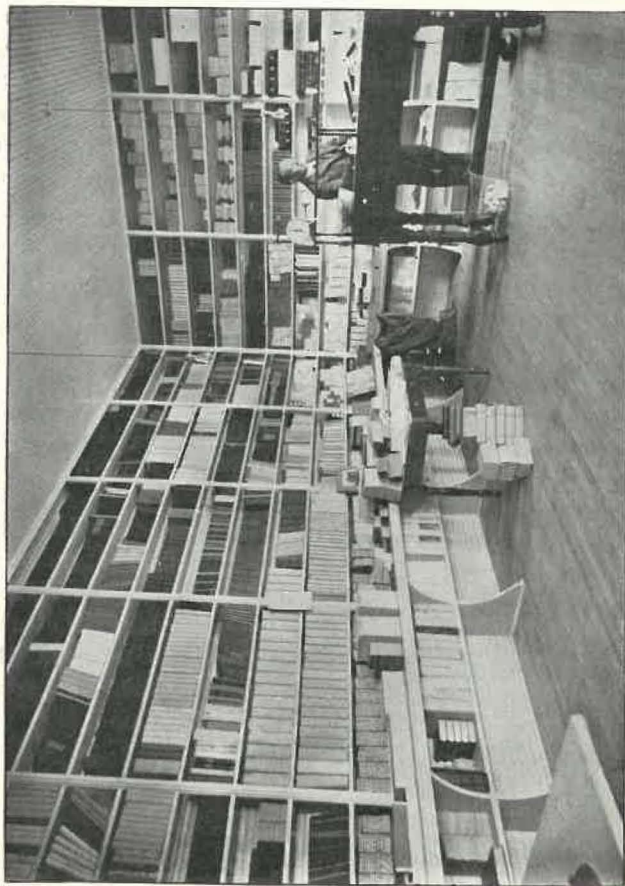
Kauwan muistelee Amerikan suomalainen siirtokansa
ja muiden muassa Suomi-Opistomme Aleksi Leinosta.

J. K. N.

Suomalais-Luterilainen Kustannusliike.

Raikki muistanevat, että kirkkokuntamme Calumetissä kesäkuun 5 ja 6 päivänä 1900, pidetyssä kirkollis-kokouksessa osti yksityisiltä omistajilta Paimen-Sanomien, Lasten Lehden, Amerikan Suomettaren, suomalaisen kirjakaupan, sekä Paimen-Sanomien kirjapainon ja kirjapainorakennuksen. Näistä sitte muodostettiin yhteinen liike nimeltä Suomalais-Luterilainen kustannusliike tahi Englannin kielellä Finnish Luth. Book Concern. Liikkeen rakennukset sijaitsevat Suomi-Opioston maalla ja kuten kaikki tietävät, on liike muutenkin hyvin läheisessä yhteydessä Opiostomme kanssa. Se ei ole kenenkään yksityisen oma enempi kun Suomiopistontaan, vaan sen omistavat Amerikan suomalainen Sw. Luterilaisen kirkkokunnan jäsenet yhteisesti. Kun monitaan ei ole ollut tilaisuudessa näkemään kustannusliikkeen rakennuksia, niin esitämme jittä jhyistä tässä kirkollisen kalenterimme lukijoille 2 kuvaa, joiden alla on selitys jittä, mitä ne esittävät.

Silloin kun Kustannusliike joutui kirkkokuntamme omaisuudeksi painettiin sen kustantamia sanomalehtiä seuraavat määrät: Paimen-Sanomia 1,100 kpl. Lasten Lehteä 1,600 kpl., Amerikan Suometarta 1,200 kpl.

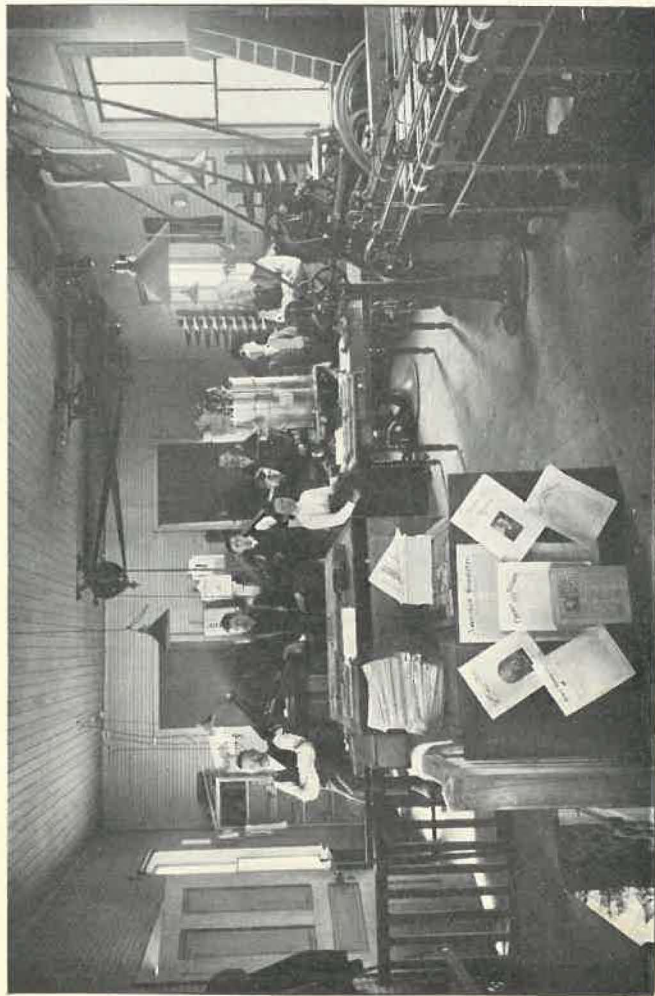

Suom.-Lut. Kustannusliikkeen kirjakauppa.

Nykyään painetaan Paimen-Sanomia 2,100, Lasten Lehteä 3,000 ja Amerikan Suometarta 3,800. Kuten lukija huomaa, on lehtien tilaajamäärä hieman edistynyt vuosi vuodelta, ja toivomme sen tästä puoleen edistävän entistä nopeammin, kun se kerran on päässyt alkuun. Mutta riippuu edistyksen nopeus siitä, kuinka kansamme, joka on liikkeen kannattaja ja samalla omistaja sitä toiminnallaan tukee. Toivomme siis, että se yhä enemmän avustaa näitä kirkkokuntamme yrityksiä ja siten tekee mahdolliseksi, että meille suomalaisillekin ajan päälle kehittyisi kirkollinen kustannusliike, niin kuin monella muulla kansallisuudella, kuten esim. saksalaisilla, norjalaisilla, ja ruotsalaisilla tässä maassa on. Heidän kirkkokuntainsa kustannusliikkeet ovat niin kehittyneet, että voivat vuosituloistaan luovuttaa tuhansia, ja muutamat kymmeniäkin tuhansia kirkkokuntainsa koulujen, sairaaloiden ja muiden laitosten kannattamiseksi.

Kun vielä lisäämme, että kustannusliikkeen on sen perästä, kun se joutui kirkkokunnallemme muiden pienempäin lisäysten ja parannusten lisäksi tehty lisärahoitus, sekä perustettu kirjasto. Liikkeen palveluksessa saa nyt säännöllisesti toimeentulonsa yhteensä 21 henkilöä. Siinä onkin pääasiassa kaikki mitä tällä kertaa lienee kustannusliikkeestämme mainittavaa.

J. S. J.

Suom. Kustannusliikkeen kirjastoneuvoston kirjasto.

Sisällys:

Kirjoitukset:	Siv.
Mitulause	5
Merkkien ja lyhennysten selityksiä	7
Vimenemiset	7
Kalenteri eli almanakkosasto muistiinpanojen ja muistettujen tapausten kanssa	8
Amerikan suom. ev.-lut. kirkkokunnan konsistoriumi	32
Suomi-Opiston johtokunta	32
Suomi-Opiston opettajakunta	33
Amerikan suom. ev.-lut. kirkkokunnan pastorit ja niiden asunto-paikat ja postiosoitteet	33
Suomen Merimieslähetyksen pappi Amerikassa	34
Suomi-Synoodin perustaminen ja sen kolme ensimmä. vuotta, kirj. J. K. N.	35
Suomi-Synoodin 14:sta yleinen kirkolliskokous Hancockissa, kirj. Joh. Väct	60
Kristus nuorisolle ja nuoriso kristukselle, kirj. Hannes Leivistä Harborin Suomalaisen kirkollinen kehitys, kirj. J. K.	72
Conneautin seurakunta, kirj. K. S.	88
90:s psalmi, kirj. K. S.	100
Sivostus ja kristillisuus, kirj. P. M.	107
Suomal. Ev.-Lut. Bellehemin seurak. Jersey Cityssä, N. J., kirj. Evert Blomberg	113
Suurin inhimillinen rakkauts ja Jumalan rakkauts, kirj. Siru	119
Sananen Desalbin suom. ev.-lut. seurak. vaiheista, kirj. A. K.	126
Crystal Fallsin suom. ev.-lut. seurakunta, kirj. J. J. Hoikka	130
Mlanticin seurakunta, kirj. Alfred Gröning	141
Jumalan valtakunnasta, kirj. J. K. L.	146
Mintäkäden meidän on pyhittäminen lepopäivä? kirj. M. A.	150
Wirtanen	155
Ruokoleimisesta, kirj. B. W.	165
Negaaneen seurakunta, kirj. D. S.	170
Newberryn seurakunta, kirj. D. S.	174
Sananen Wapahtajamme juhteesta vanhaan testamenttiin, kirj. D. S.	176

Suomen Merimieslähetyksen toiminnasta San Franciscoja ja sen ympäristöllä, kirj. A. Renwall	181
Siirtolaistoi New Yorkiin, kirj. Alfred Gröning	188
Leadin ev.-lut. seurakunta, kirj. J. K. N.	191
Savon suomal. ev.-lut. seurakunta, kirj. J. L.	194
Suomi-Opistomme, kirj. J. K. Nikander	197
Kestushätäapukomitea Wastijaarella, kirj. J. K. N.	202
Oi jos voisin, runo, kirj. J. K. N.	206
Salaseuroista, kirj. J. K. N.	207
† Aleksi Leinonen, kirj. J. K. N.	215
Suomalais-Luterilainen Kustannusliite, kirj. J. H. J.	218

Kuvat:

Suomi-Synoodin 14:sta kirkolliskokouksen edustajat	2
Pastori J. K. Nikander	39
„ J. J. Hoikka	39
„ Kaarlo Huotari	45
„ A. Kivioja	45
„ H. Sarvela	51
„ H. Tanner	51
„ Gemeli Panlius	56
„ Juho Korhonen	56
„ W. K. Durchman	56
„ A. Hukkanen	56
Hancoctin seurakunnan kirkon haali	61
Kirkolliskokouksen jäsenten huviretki: Pohjoistanawan laivailu- laiturilla ja laivassa	65
Kirkolliskokouksen jäsenten huviretki: Pohjoistanawan valtor- nin luona	69
Pastori Hannes Leivistä	73
Astorian seurakunnan kirkko	79
Pastori Joh. Väct	83
„ P. Hirakainen	83
„ E. Hyminen	83
„ A. W. Seberström	83
„ J. Kall'n	89
Harborin seurakunnan kirkko	91
„ „ pappila	95
„ „ kirkkokööri	99
Pastori Kaarlo Salowaara	103
Conneautin seurakunnan kirkko	105
Fairportin seurakunnan kirkko	109
Fairportin seurakunnan hautausmaan vihkijäistilaisuus	111
Pastori A. Granholm	115
„ E. W. Renfors	115
„ J. K. Lammi	115
„ Bruno Wuornos	115
„ E. Blomberg	121

Bellehemin seurakunnan kirkko New Jerseyssä	123
Pastori A. Riippa	131
DeKalbin suom. ev.-lut. seurakunnan kirkko	135
DeKalbin seurakunnan kirkko sijältä	139
Crysal Fallsin seurakunnan kirkko	143
Pastori Alfred Gröning	147
Atlantin seurakunnan kirkko	148
Pastori Matti Salminen	153
„ G. Lipjanen	153
„ K. Sahlberg	159
„ A. M. Wirjanen	159
„ K. G. Lindström	159
„ Hannes Sjöblom	159
Negauneen seurakunnan kirkko ennen uudistusta	169
Pastori Otto Stadius	171
Negauneen seurakunnan kirkko uudistettuna	173
Newberryn seurakunnan kirkko	175
Pastori S. H. Rönkä	177
„ Matti Tarffanen	182
„ Robert Hernberg	183
„ A. Kemvall	183
Rafemus San Franciscosja, jossa Merimieslähetyksen huo- neusto sijaitsee	185
Leadin seurakunnan kirkko	193
Savon seurakunnan kirkko	195
Suomi-Opiston musiikki- ja voimisteluhuone	199
Amerikan suomalaisten keskus-hätäaputoimiean jäsenet	203
Aleksi Leinonen	215
Suom.-Lut. Kustannusliikkeen kirjakauppa	219
Suom.-Lut. Kustannusliikkeen kirjapainuhuoneen sijäpuoli	221